Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 538

Poznań, środa dnia 20 listopada 1929

Rok XXIV

Zawód

Oddawaliśmy się nadziei, że wykład prezesa Rady Ministrów p. Świtalskiego w sali warszawskiej „Filharmonji" posunie sprawę reformy konstytucji realnie naprzód, precyzując w tej kapitalnej kwestji państwowej konkretnie stanowisko rządu. Niestety doznaliśmy zawodu.

Zostawiamy na uboczu poziom wykładu. Kto go zna nie ze strzeszczenia tylko w porannem naszem wydaniu, opracowanego przez P. A. T., a skreślającego liczne pseudodowcipne wycieczki, — kto słyszał wykład przez radjo, był rozczarowany tonem, przypominającym za bardzo przemówienia agitacyjne na zgromadzeniach ludowych. P. Świtalski ma niewątpliwie rozwinięte w tym kierunku zdolności, ale zużycie ich w tej chwili, w takiej sprawie i, gdy występował w takiej roli, musiało zrobić wrażenie niekorzystne i dla szefa rządu niepochlebne. Ale mniejsza o formę wykładu. Jaka była jego treść?

Pierwsza połowa stanowiła obowiązkowe wyśmiewanie posłów i ich obyczajów. Mamy pod tym względem, jeżeli chodzi o dość wiele klubów parlamentarnych, i ze swej strony niejedno do powiedzenia, tak samo zresztą, jak zgoła nie mniej uwag krytycznych ciśnie się nam do umysłu na temat członków rządu i ich postępowania. Ale przecież nie można się zadowolić utyskiwaniem na to, co się uważa za złe, lecz należy wskazać na środek, zdolen chorobę i jej źródło usunąć.

Skoro dotychczasowy nasz parlament nie stoi na wysokości zadania — a tak jest niewątpliwie — należy pomyśleć w sposób pozytywny o uzdrowieniu ciała ustawodawczego. To jednakowoż zagadnienie nie interesuje widocznie p. Świtalskiego, a z nim rządu; p. Świtalski załatwił się z niem bowiem czysto negatywnie, przemawiając tylko za zwężeniem zakresu przywilejów poselskich.

W rozsądnych granicach, zapobiegających nadużyciom nietykalności poselskiej przez elementy niesumienne, a przedewszystkiem antypaństwowe, każdy człowiek rzetelny na to uszczuplenie przywilejów poselskich się zgodzi; ale, czy to jest na serjo wyczerpaniem kwestji uzdrowienia naszego parlamentu? Nie, panowie; trzeba pomyśleć o środkach pozytywnych, a od tego tematu p. Świtalski najwyraźniej się odwraca. Nad inicjatywą w tej mierze Klubu Narodowego przeszedł p. Świtalski do porządku w kilku ogólnikowych, powierzchownych frazesach. Należy przeto stwierdzić, że umysł prezesa gabinetu i widocznie całego rządu nie zajmuje się zagadnieniem pozytywnej reformy naszego parlamentu.

Poza postulatem zmniejszenia przywilejów poselskich niezadowolenie p. Świtalskiego z naszego parlamentu każe mu w innym kierunku wysnuć wniosek: powiększyć prawa Prezydenta i wzmocnić rząd. Ależ na miłość Boską, toć to — przynajmniej, jeżeli chodzi o prawicę, a nawet i o środek społeczeństwa — jest wywalaniem drzwi, stojących otworem! Czyż na to potrzebny był aż pięciokwadransowy wykład prezesa Rady Ministrów, urządzony z tak szumnym aparatem i rozpowszechniony przez radjo na wszystkie strony Polski? I czyż na to trzeba było aż zapowiadać, że, jeżeli te dwa postulaty nie będą uznane przez Sejm, to się załatwi sprawę poza Sejmem z sztandarem Józefa Piłsudskiego na czele?

Naszem zdaniem p. Świtalski był powinien wyk.ad swój zacząć mniejwięcej tam, gdzie go skończył, bo — zostawiając na uboczu skrajne elementy, których p. Świtalski w sprawie reformy konstytucji i tak nie przekona — toczy się w reszcie społeczeństwa spór o to, jak daleko ma iść powiększenie władzy Prezydenta i uniezależnienie rządu w jego robocie codziennej od parlamentu, czy to powiększenie władzy Prezydenta i rządu zatrzyma się u właściwych granic, nie stwarzając kryptodyktatury kliki. A o tem nie dowiedzieliśmy się niczego. Dlaczego?

Społeczeństwo chce reformy konstytucji, ale zdrowej: chce, by Prezydent i rząd posiadali władzę istotną; ale chce niemniej, by dane były gwarancje, zapobiegające nadużyciom władzy, a tego warunkiem kontrola, wykonywana przez parlament, zdolny do pracy i w pracy swej właściwej niczem nieskrępowany. I nietylko kontrola musi być wykonywaną swobodnie, ale musi być obowiązująca dla rządu.

Jeżeli ktokolwiek myśli, że politycznie oświecony ogół nasz tych spraw nie rozumie i pójdzie za hasłami jednostronnemi, któreby mogły naszą konstytucję wciągnąć z deszczu pod rynnę, to oddaje się wielkiemu złudzeniu. Społeczeństwo polskie chce naprawy konstytucji, ale rzeczywistej a nie pozornej naprawy, — naprawy w interesie trwałym narodu i państwa, a nie skonstruowanej dla celów przejściowych, nie mających bynajmniej związku z dobrem ogółu.

Prasa warszawska o odczycie premjera

Warszawa, 20. 11. (Tel. wł.). — Prasa daje dzisiaj sprawozdanie z wczorajszego wystąpienia premjera, ale stanowiska swego jeszcze nie określa. „Express Poranny" wspomina tylko, że „odczyt posiada duże i doniosłe znaczenie polityczne. Jedynie sanacyjny „Kurjer Polski", nie posiadający zresztą wpływu, umieścił artykuł o odczycie i podkreśla, że „był on w swoim końcowym i silnym akordzie wyrazem niezłomnej woli przeprowadzenia rewizji. Sprawa rewizji konstytucji jest dziś w Polsce sprawą popularną. Sejm, któryby się jej przeciwstawił, nie mógłby liczyć na poparcie opinji w kraju".

„Gazeta Warszawska" konkluduje: Przemówienie premjera obracało się w sferze ogólników, podobnie jak inne wystąpienia czołowych przywódców sanacji. Natomiast to, co było najciekawsze, odpowiedź na pytanie, jak rząd się ustosunkuje do projektu B. B. i jego szczegółów, pozostało nadal zagadką". (w)

Wzrost bojowego nacjonalizmu w Niemczech

Głosy prasy francuskiej i belgijskiej

Paryż, 20. 11. (Radjo wł.) Wzrost bojowego nacjonalizmu niemieckiego, który uwydatnił się w niedzielnych wyborach komunalnych wywołał wielkie zaniepokojenie wśród zwolenników porozumienia francusko-niemieckiego i ożywione komentarze w prasie.

Według „Tempsa" wynik wyborów wykazuje, że w Niemczech tworzy się znowu bojowa, demagogiczna i imperjalistyczna prawica, która zanikła w okresie pierwszych lat powojennych. Zdaniem dziennika liczyć się należy z możliwością rozłamu w partji niemiecko-narodowej, której prawe skrzydło przejdzie prawdopodobnie do hitlerowców, a lewe do „Deutsche Volkspartei". W każdym razie Francja musi się mieć na baczności.

W podobnym duchu piszą inne dzienniki:

Bruksela, 20. 11. (Radjo wł.) „Etoile Belge" pisze, że wyniki wyborów w Niemczech wykazały, iż liczba zwolenników odwetu w Niemczech wzrasta i że prędzej czy później rozpętają oni nową pożogę wojenną. Jest rzeczą charakterystyczną — pisze dziennik — że przywódca centrum prałat Kaas w swej mowie trewirskiej domagał się nowych ustępstw dla Niemiec na granicy zachodniej.

Prasa niemiecka o wyniku wyborów

Berlin, 20. 11. (Tel. wł.) Dzienniki wszystkich kierunków podkreślają zgodnie wielki sukces odniesiony przez hitlerowców.

„Germania" stwierdza, że przy wyborach do sejmików prowincjonalnych w Prusach hitlerowcy uzyskali 881.815 głosów, podczas gdy przy wyborach do Reichstagu w r. ub. padło na ich listy — mimo większej frekwencji — tylko 346.771 gł. Przyrost więc wynosi zgórą 150 procent. W Berlinie przyrost głosów hitlerowców wynosi 400 procent.

Pisząc o sukcesie komunistów w Berlinie, w którym dotychczasowa większość „czerwona" jeszcze wzrosła, dziennik stwierdza, że zato gdzieindziej komuniści ponieśli wielkie straty. — W Lipsku i Chemnitz, gdzie dotychczas większość mieli socjaliści i komuniści, obecnie jest większość „burżuazyjna". Wielkie straty ponieśli komuniści też w Westfalji, Nadrenji i na G. Śląsku, a więc w okręgach przemysłowych.

Nacjonaliści niemieccy przeciw uznaniu granic wschodnich

Przeciw prowizorjum handlowemu z Polską

Berlin, 20. 11. (PAT). Frakcja niemiecko - narodowa w Reichstagu zgłosiła interpelację przeciw prowizorjum handlowemu z Polską. Interpelacja ostrzega przed przyznaniem Polsce w prowizorjum handlowem klauzuli największego uprzywilejowania i kontyngentów, oraz zwraca się do rządu niemieckiego z apelem, aby strzegł żywotnych interesów gospodarczych Niemiec i obszarów wschodnich, a unikał wszystkiego, co by mogło być uważane za dobrowolne uznanie obecnych granic wschodnich przez Niemcy.

W sejmie pruskim frakcja niemiecko - narodowa wniosła interpelację, wzywającą rząd pruski do wywarcia nacisku na rząd Rzeszy celem niedopuszczenia do zawarcia prowizorjum handlowego z Polską. Interpelanci żądają, aby rząd pruski na Radzie Państwa głosował przeciw porozumieniu gospodarczemu z Polską.

Potrzebne sprostowanie

W wydaniu porannem z 14-go b. m. zamieścił „Berliner Tageblatt" telegram z Kowna, w którym donosi:

„W rozmowie z dziennikarzem litewskim oświadczył naczelnik wydziału wschodniego polskiego M. S. Z. p. Hołówko, który jest obecnie w Rydze, że propozycje litewskie w sprawie podjęcia stosunków handlowych nie są realne. Część propozycyj tych możnaby przyjąć, gdyby Litwa zgodziła się nawiązać stosunki konsularne. Sprawa Wilna nie może oddziaływać w sposób przeszkadzający, gdyż Polska jest gotowa uznać ją jako sprawę otwartą (da Polen bereit sei, sie als offene Frage anzuerkennen) i pozostawić także na przyszłość jako zatarg. Co do emigrantów litewskich, to przebywa ich w Polsce i t. d."

Oświadczenia p. Hołówki wobec dziennikarzy w Rydze o sprawach polsko-litewskich ogłoszono niedawno i w pismach polskich, ale nie zawierało to doniesienie owego ustępu o Wilnie.

Jak wiadomo, Rada Ligi Narodów powzięła dnia 10-go grudnia 1927 roku, w obecności ówczesnego prezesa Rady Ministrów Piłsudskiego i p. ministra spraw zagranicznych Zaleskiego, uchwałę w sprawie zatargów polsko-litewskich, zalecającą nawiązanie stosunków, a zakończoną słowami:

„Rada oświadcza, że uchwała ta w niczem nie narusza spraw, co do których poglądy obu rządów są rozbieżne".

A równocześnie sprawozdawca p. Beelaert van Blokland w sprawozdaniu swem powiedział o tej uchwale, że

„...nie dotykałaby ona w niczem załatwienia różnych spraw, co do których oba rządy mają poglądy rozbieżne, a z których przytaczam w tej chwili tylko sprawę praw, które rząd litewski wedle swego mniemania może rościć do obszaru Wilna..."

To załatwienie ówczesne wzbudziło u nas odrazu wiele niezadowolenia. — Wracanie do sprawy wileńskiej w sposób ogólnikowy w uchwale Rady Ligi, a wyraźny w sprawozdaniu, jako do takiej, w której można mieć rozbieżne zdania, po ostatecznem załatwieniu prawnem w Radzie Ambasadorów ze współudziałem Rady Ligi, było oczywiście błędne. I rzeczywiście p. Woldemaras w rokowaniach, zaleconych przez Radę Ligi, ustawicznie potem grał na tej wzmiance.

Ale dotychczas ze strony polskiej nikt nie oświadczył tak, jak w słowach przypisywanych w Kownie i w Berlinie p. Hołówce, jakoby Polska gotowa była uznać sprawę Wilna za otwartą. Wobec tego oczekiwać należy ze strony ministerstwa spraw zagranicznych wyjaśnienia, jakie były rzeczywiste oświadczenia p. naczelnika wydziału wschodniego Hołówki, oraz wskazania, kto i jak tutaj coś przekręcił. St. St.

I. Ds. 54/29

Postanowienie

Zarządzone uchwałą Miejskiego Urzędu Policyjnego w Poznaniu z dnia 7. 11. 1929 r zajęcie czasopisma Kurjer Poznański Nr 516 z 7/11 1929. w artykule p. t. Po zamknięciu sesji.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IV Karny po myśli art 76 rozp Prez Rzeczypospol z dnia 10 maja 1927 r Dz Usta. 45 poz 398 w brzmieniu ogłoszonem rozp Min Sprawiedliwości z 4 1 1928 r Dz. Ust Nr 1. poz 1. po wysłuchaniu Prokuratora Sądu Okręgowego zatwierdza o tyle o ile odnosi się do ostatnich ustępów artykułu poczawszy od słów: Z tych zestawień widać...

natomiast uchyla co do innych ustępów art.. ileże o ile są cechy przestępstwa (art. 38 rozp Prez z dnia 10 maja 1927 r Dz. Ustaw Nr 45 poz 399 w brzmieniu ogłoszonem rozporządzeniem Min Sprawiedliwości z 4 1 1928 r Dz Ustaw Nr 1 poz 2 inne ustępy cech tych nie zawierają.

Zakazuje się rozpowszechnianie zajętej części czasopisma

Nakazuje się ogłoszenie niniejszego postanowienia o zatwierdzeniu zajęcia na naczelnem miejscu tego samego działu co zajęty artykuł czasopisma Kurjer Poznański w najbliższym lub następnym numerze czasopisma w myśl art 77 powołanego rozporządzenia pod rygorem z art. 60 i 62 tegoż rozporządzenia

Poznań. dnia 13 listopada 1929 r.

Sąd Okręgowy Wydział IV Karny

podp. Ryniawiec (—) Dobrowolski

(—) Stefanowicz

Za zgodność: Nowakowski

podsekretarz sądowy

Kontrola i konstytucja

Podane do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy opinje Naczelnej Kontroli Państwa o gospodarce rządu w ostatnich dwóch latach wywołały w obozie rządowym konsternację. Nieśmiała próba. podjęta w związku z wywiadem marsz. Daszyńskiego. sprowadzenia stanowiska Najwyższej Izby Kontroli Państwa do względów natury ściśle formalnej. została zdruzgotana z miejsca przytoczeniem szeregu zarzutów rzeczowych. w których N I K P stwierdza wyraźnie stratę skarbu państwa i ustala ją w cyfrach.

Na jakie bezdroża myśiowe sprowadzają prasę „sanac." ujawnione rezultaty Kontroli. tego dowodem jest takie zakończenie artykułu p. t. „Sprawozdanie N. I. K. a Sejm". drukowane w organie min. Moraczewskiego „Przedświcie" z dnia 16. listopada:

„Krytykować u nas wiele rzeczy należy. Ale nie jest rzeczą mądrą krytykować w czasie walki (?) I dlatego też w wielu wypadkach (?) obowiązkiem zdrowo myślącej opinji jest czekać, aż się wypowiedzą władze do tego powołane (?)...

„Ale gdy Sejm, powołany do kontroli, będzie politykował i nie spełniał obowiązku?..."

Tak się kończy ten artykuł. Ostatni znak pytania pochodzi od „Przedświtu". inne zamieściliśmy dla podkreślenia niesłychanej bezradności organu bojowców - piłsudczyków. dochodzącej aż do tego. że autor artykułu nie mógł dokończyć ostatniego zdania.

Komizm przytoczonego ustępu polega na tem. że zarzuca się Sejmowi niewykonywanie kontroli. Kiedy właśnie cały zatarg między Sejmem a rządem poszedł o tę kontrolę. Jednym z aktów tej kontroli jest wszak sprawa b min Czechowicza. której z powodu daleko idącego zaangażowania się czynników decydujących obóz „sanacyjny" za wszelką cenę nie chce pozwolić dokończyć.

Sytuacja tego obozu jest bardzo kłopotliwa. Mając w swem łonie sporo „demokratów" i „rewolucyjnych" socjalistów nie może on wypowiedzieć się wyraźnie w kierunku antyparlamentarnym. Według projektu konstytucji B B Sejm ma pozostać przy niezmienionej nawet t zw „demokratycznej" ordynacji. Ale co ten Sejm będzie robił? Rządzić nie może. bo „sejmowładztwo" jest rzeczą złą Zgoda. ale co dalej? — Ma Sejm uchwalać ustawy i budżet Bardzo ładnie Zachodzi tylko pytanie poco fatygować społeczeństwo wyborami i płacić posłom djety gdyby Sejm nie mógł nic zaradzić przeciw niewykonywaniu ustaw i przeciw. przekroczeniom i „luzom" budżetowym.

Sprawozdania N I K P niezawodnie wzmocniły znaczenie Sejmu jako władzy kontrolującej i zrozumienie potrzeby kontroli w społeczeństwie. Obóz prorządowy. nie mając odwagi otwarcie przeciwstawić się działalności Najwyższej Izby Kontroli Państwa. a z drugiej strony nie mogąc nic powiedzieć na obronę odnośnych poczynań rządu. kroczy dalej po drodze obranej przez pułkowników Przeciwko kontroli wysuwa się konstytucję. jako to zagadnienie. wobec którego tamto pierwsze powinno zejść na plan dalszy.

Przytem utartą taktyką unika się takiej sytuacji. aby być w defensywie A więc „przeciwko ofensywie czynników sejmowych i niezależnej opinji publicznej na odcinku kontroli. organizuje się na mocną kontrofensywę na froncie konstytucyjnym.

Celem tej kontrofensywy jest odwrócenie uwagi społeczeństwa od tego. co powiedziała Kontrola Państwowa. a zajęcie jej wyłącznie projektem konstytucyjnym B B.. który ma być cudownem lekarstwem na wszelkie niedomagania polityczne i gospodarcze a w rzeczywistości wiedzie nie do polepszenia. lecz do pogorszenia konstytucji.

Czy cel ten będzie osiągnięty? Wydaje się to bardzo wątpliwem Wszędzie. na całym świecie społeczeństwo kieruje się w ocenie zjawisk politycznych faktami. a nie teorją. Tem bardziej stanie się tak i w Polsce. gdzie obóz „sanac." niemało napracował się nad tem. aby „radosną twórczość" przeciwstawić normom ustawowym. krępującym jej wykonawców. Jak sobie posłał. tak się też i wyśpi. M K

Samochody osobowe Monopolu tytoniowego

Głośne przekroczenia budżetu na r. 1927/8. które miały być wywołane wydatkami inwestycyjnemi. dotyczą w rzeczywistości wydatków najrozmaitszych. Między innemi kupowano. bez aprobaty Sejmu. samochody osobowe. ponad rzeczywistą potrzebę. Tak n p kupiono dla ministerstwa spraw zagranicznych 4 nowe samochody. dla min spraw wewn. 2 samochody. tyleż dla min. skarbu; min. rolnictwo zakupiło samochód luksusowy za 60500 zł. min robót publicznych wydało 170.000 zł na samochody i t. d. Ten rozpęd samochodowy nie ustał i w latach następnych. Nowe samochody okazały się potrzebne np. na wyjazd p. premjera z p Sławkiem do Biarritz i na inne jeszcze cele.

Gospodarkę samochodową powyższych władz charakteryzuje sprawozdanie Kontroli Państwowej za r 1928/9. omawiające działalność monopolu tytoniowego. Dowiadujemy się. że na samochody pasażerskie i t. d. wydano z § 7. poz 2 — 310.000 zł.

„mimo. że. jak ustalono na podstawie szczegółowych aneksów do planu finansowo - gospodarczego. wydatków na ten cel we wspomnianym paragrafie nie przewidywano".

Między innemi jeden samochód wbrew sprzeciwowi departamentu budżetowego min. skarbu. oddano do użytku Straży Granicznej. Na to miejsce „dyrekcja monopolu. która posiadała dla swego użytku już dwa samochody osobowe. zakupiła jeszcze samochód torpedo firmy „Austro - Deimler" za dol 3 780. Samochód ten umieszczono w garażach min skarbu".

„W tych warunkach — pisze sprawozdanie N I K.. — gospodarki w zakresie samochodów osobowych nie można uznać za oszczędną. zwłaszcza. że między innemi w poprzednim okresie budżetowym zakupiono luksusowy samochód Packarda za sumę 56 102 zł Najwyższa Izba Kontroli zwróciła się w czerwcu 1929 r. do ministerstwa skarbu. prosząc o wyjaśnienie przyczyn uskutecznienia przez Dyrekcję monopolu tak znacznych wydatków na zakup samochodów osobowych. nie przewidzianych w planie finansowo - gospodarczym".

Odpowiedzi nie nadesłano do chwili. w której zestawiała N I K swoje sprawozdanie „Ale czytelnik — pisze „Gazeta Warszawska — znajduje odpowiedź na to pytanie. dlaczego monopol tytoniowy. chcąc zabezpieczyć normalny rozwój dochodów. zarządził na wiosnę r b podwyżkę ceny swoich wyrobów Zamiast prowadzić oszczędną gospodarkę. redukować zbędne wydatki powiększa się je. a równocześnie podwyższa się ceny wyrobów tytoniowych".

Stronnictwo Narodowe

Koło Chwaliszewo-Śródka

W piątek. dnia 22 b. m. odbędzie się o godz. 8. wieczorem w lokalu p Pohla Chwaliszewo 37/38 zebranie koła

Ciekawy referat na temat „Sprawa polska w Genewie" wygłosi p. red Piestrzyński

Udział wszystkich członków pożądany. Zarząd.

Majowy kwiat

czyli tajemnica „tajemnicy skrzynki pocztowej"

Pod tym tytułem pisze „Gazeta Warszawska":

„Najwyższa Izba Kontroli tak pisze o tym wzruszającym filmie:

„Poza opisaną wyżej gospodarką budowlaną. mogącą narazić lub narażającą skarb państwa na bardzo poważne straty. główny kierownik biura budowy p Ruszczewski — Przyp Red) uskuteczniał wydatki nic wspólnego z tą gospodarką nie mające. np wydatkował 197 512 zł na urządzenie filmu p. tyt „Tajemnica skrzynki pocztowej". co spowodowało wdrożenie przeciw temu kierownikowi dochodzenia sądowo-karnego"

„Och, jak smutny koniec tak pięknie rozpoczętej „radosnej twórczości"! Najgorsze zaś jest to. że biedna „Tajemnica skrzynki pocztowej" jest — bez ojca: poprostu nie wiadomo, kto j właściwie sfabrykował

„P Miedziński wyparł się i oddał p. Ruszczewskiego pod sąd. P Ruszczewski dowodzi. że robił ten film z polecenia p. Miedzińskiego. P minister Boerner nie chce przyjąć nieszczęsnej „Tajemnicy" na rachunek swego re ortu. Wytwórnia filmowa P. A. T., która wykonała ów radosny film. też sie go wypiera. P Benedykt Hertz. który był „referentem filmowym ministerstwa poczt i telegrafów" (piękny urząd!) z pensją 900 zł miesięcznie skarży się na p. Reicha i też umywa ręce. Wreszcie i autor scenarjusza p. Relidzyński wyparł się nieszczęsnej „Tajemnicy". twierdząc. że mu scenarjusz „ktoś" zepsuł

„Pomału wszystko się wyjaśni P. Ruszczewski. prezes Federacji Pracy czyli t. zw „faszystów" rządowych, pupil „Przedświtu" i B. B. S.. będzie odpowiadał nietylko za „Tajemnicę", ale za wszystkie swoje budowle na sumę **przeszło 5 miljonów złotych**. Okaże się wtedy. kto w tych budowlach i ile zarobił. a kto protekcjami naraził na straty skarb państwa.

„A tymczasem? Co się teraz dzieje z „Tajemnicą skrzynki pocztowej". Jeśli nie jest rządową. to czyja jest?

„Nie obawiajmy się! Przedstawicielstwo „Tajemnicy" objął p. Majblum. Majblum — Majowy Kwiat! Słusznie przypadła p. Majblumowi opieka nad „Tajemnicą" boć ona to także — majowy kwiatek.

„Warto byłoby jednak sprawdzić, komu p. Majblum płaci dzierżawę od tego filmu? Ministerstwu poczty, P. A. T.. czy p. Ruszczewskiemu?

„Kto przed procesem p. Ruszczewskiego chce widzieć. jak wygląda „Tajemnica skrzynki pocztowej". niech idzie do kina „Miraż" na Czerniakowie Kosztował ten kwiat majowy niewiele: **197 tysięcy z pieniędzy skarbowych!"**

W czwartek, dnia 21-go b. m. o godz. 20-tej w sali Stronnictwa Narodowego przy św. Marcinie 65 (nad kinem „Colosseum") odbędzie się

zebranie ogólne

Młodych O. W. P. miasta Poznania.

Na porządku dziennym ciekawy referat. **Przybycie wszystkich członków obowiązkowe.** Wstęp za okazaniem legitymacji.

Wydział Grodzki.

Gostyń za polityką Stronnictwa Narodowego i w obronie ziemi

Gostyń, 19 listopada.

Dzisiaj wieczorem odbyło się u nas wielkie zgromadzenie polityczne, zwołane przez Stronnictwo Narodowe z udziałem około 800 obywateli miasta i okolicznych wsi. Nie brakło też na sali przedstawicieli B. B. i ciszakowców. Zebranie zagaił i przewodniczył mu prezes Hejnowicz.

Senator M. Seyda wygłosił rzeczowy a silny referat polityczny. w którym scharakteryzował krytycznie stosunki w okresie przedmajowym, poczem wykazał wszystkie błędy i winy systemu pomajowego w różnych dziedzinach naszego życia państwowego. Z wielkim naciskiem potępił obecną oficjalną politykę w sprawie niemieckiej, szczególnie podpisaną umowę likwidacyjną i zamierzone przyznanie Niemcom prawa osiedlania się w Polsce, nie wykluczając jej dzielnic zachodnich Na zakończenie mówca przeciwstawił stosunkom przedmajowym i systemowi pomajowemu pozytywny program obozu narodowego wśród gorących oklasków zgromadzenia.

Zarówno podczas przemówienia senatora Seydy. jak następnie raz jeszcze na wezwanie przewodniczącego wszyscy zebrani jednomyślnie oświadczyli się za protestem przeciwko umowie likwidacyjnej, szczególnie w sprawie kolonistów oraz przeciw wpuszczeniu fali Niemców z Rzeszy do Polski.

ŁAGODNE I WONNE
MYDŁO
TRIUMF
MAJOLA

„Sanacyjni" Ciszakowcy przeciw umowie likwid.

Na zebraniu tutejszych „sanacyjnych" ciszakowców posłowie Chmielewski i Ciszak — wśród wycieczek zresztą przeciwko obozowi narodowemu — dali jednakowoż do zrozumienia. że w Sejmie będą mimo swej przynależności do B B głosowali przeciw ratyfikacji umowy likwidacyjnej

Gdyby tego nie uczynili. nie mogliby się pokazać na żadnem zebraniu politycznem w naszej dzielnicy.

"NAJŁADNIEJSZE ZEGARKI NA ŚWIECIE"
TAVANNES WATCH Co
W PIĘKNYCH SKLEPACH BIŻUTERJI I KLEJNOTÓW
Tm 571

Burzliwa dyskusja nad ustawą plebiscytową

Berlin, 20. 11. (PAT). Frakcja niemiecko-narodowa Reichstagu przeprowadziła dyskusję w sprawie stanowiska, jakie członkowie frakcji zająć mają w czasie głosowania nad projektem ustawy plebiscytowej w Reichstagu. Dyskusja według informacyj dzienników miała mieć charakter bardzo burzliwy, niezwykle ożywiona wymiana zdań toczyła się między zwolennikami Hugenberga a opozycją, która żądała usunięcia przymusu głosowania i wyrażała stanowcze zastrzeżenia przeciwko ustawie plebiscytowej. W końcu, jak donosi „Berliner Tageblatt", Hugenberg, prezes stronnictwa oraz twórca projektu ustawy, zgodzić się miał na pozostawienie członkom frakcji wolnej ręki w głosowaniu nad paragrafem 4-tym ustawy, przewidującej sankcje karne dla członków rządu.

Bojkotowanie Polaków w Gdańsku

System kartkowy przeciw robotnikom polskim

Gdańsk, 20. 11. (AW). Prasa gdańska omawia sprawę bezrobocia w Gdańsku, zaopatrując artykuły w niedwuznaczne tytuły, w rodzaju: „Powódź cudzoziemców w Gdańsku", które zmierzają do ograniczenia praw polskich robotników na terenie Gdańska. Urząd Pośrednictwa Pracy wysłał jednego ze swych urzędników do Hamburga i Bremy, celem zbadania systemu kartkowego, stosowanego wobec robotników portowych aby taki właśnie system zaprowadzić w porcie gdańskim. Zaprowadzenie powyższego systemu zmierza do zmniejszenia liczby robotników polskich, tak, że nawet firmy polskie będą zmuszone do przyjmowania robotników niemieckich, ponieważ im jedynie będą wydawane kartki.

Niedawno zdarzył się wypadek brutalnego pobicia robotników polskich przez Niemców. Pomimo ujęcia napastników, policja odmówiła podania nazwisk delegatom polskiego związku.

Inspekcja graniczna min. Maginot'a

Paryż, 20. 11. (PAT.) Minister wojny Maginot, który udaje się na objazd inspekcyjny, oświadczył przedstawicielowi „Le Matin'a", że na niektórych punktach granicy francuskiej rozpoczęto prace inżynieryjne. Minister zaznaczył, że zdecydowany jest powiększyć ilość oficerów - kontrolerów oddziałów inżynieryjnych w celu przyspieszenia wykonania rozpoczętych robót. Minister wyraził zapatrywanie, że parlament niezawodnie ułatwi prowadzenie tej pracy, która ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa kraju, potwierdzając ściśle obronny charakter francuskiej organizacji wojskowej.

„Bata" kupiła Polski Bank Handlowy

Warszawa, 20. 11. (Tel. wł.). Dowiadujemy się, że wczoraj została dokonana aktem notarjalnym sprzedaż gmachu Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu przy placu Wolności. Nabywcą jest znany przemysłowiec czeski Bata, zwany „Fordem obuwianym"; „Polski Bank Handlowy" tem samem przestanie istnieć.

Ulgi w granicznym obrocie towarowym

Gdańsk, 19. 11. (AW.) Senat zawiadomił komisję główną Volkstagu o pomyślnym wyniku rokowań z Polską w sprawie wzajemnego ułatwienia granicznego obrotu towarowego. Według brzmienia umowy ułatwienia polegać będą na tem, że zamiast przeprowadzanych dotychczas rewizyj wystarczy złożenie oświadczenia o zawartości transportu, co będzie służyło do odpowiedniego opodatkowania, które będzie obowiązywało obie strony. Umowa ta jednak zastrzega sobie prawo kontroli próbnej przyczem import spirytusu i cukru będzie w wysokości 10 procent zwolniony od podatku. Oprócz tego umowa przewiduje jeszcze inne ułatwienia, mianowicie każdy z podróżnych będzie miał prawo przewożenia 500 gr czekolady i alkoholu bez jakiegokolwiek zezwolenia władz i opłaty akcyzowej. W ten sposób uzupełniono konwencję polsko - gdańską z 1921 r., która wszystkich punktów wyżej wymienionych nie przewiduje. Umowa jeszcze nie została podpisana.

Ofensywa sowiecka

Londyn, 20. 11. (Radjo wł.) Wojska sowieckie przeszły na froncie mandżurskim do gwałtownej ofensywy, zajmując miejscowości Dalajnor i Mandżuli. Chińczycy mieli ponieść duże straty. Sowiety wystawiły całą dewizję z tankami, z samolotami i artylerją. Również w innych miejscach przeszły oddziały sowieckie na terytorjum chińskie.

Samobójstwo emeryta

Wiedeń, 20. 11. (AW). Ub. nocy zmarł tu wskutek zatrucia weronalem 73-letni emerytowany radca ministerjalny inż. Fr. Skowron, który przyjechał z Krakowa do Widenia. Pozostawił on list do policji, w którym donosi, że popełnia samobójstwo, wskutek nieuleczalnej choroby. Zarządził on, aby z pozostałych pieniędzy zapłacono rachunek hotelowy i koszta pogrzebu, resztę zaś rozdzielono między słuchaczów politechniki wiedeńskiej i szpital politechniki we Wiedniu. Inż. Skowron pisze w tym liście, że studjował na politechnice we Wiedniu i znaczną część swego życia przebył w Wiedniu, który był dla niego najmilszem miastem.

Odnaleziony samolot

Nowy Jork, 20. 11. (AW). Jak donoszą z Nome na Alasce, Eskimosi odnaleźli szczątki zdruzgotanego samolotu, który, jak się okazuje, należał za zaginionego przed 8 dniami lotnika Karola Bena Eilsona. Przypuszczają, iż Eilson oraz jego mechanik Borland zbłądzili i ponieśli śmierć na skutek braku żywności i mrozu.

Po zajściach w Warszawie

Warszawa, 20. 11. (Tel. wł.) W związku z wczorajszemi zajściami na ulicach Warszawy i wystąpieniem policji, organizacje akademickie zwołują wiec ogólno - akademicki.

Przytrzymani przez policję studenci zostali zwolnieni. (w.)

Listy uwierzytelniające amb. Skirmunta

Londyn, 19. 11. (PAT). Minister pełnomocny Rzplitej przy rządzie brytyjskim p. Skirmunt wręczył ks. Walji, reprezentującemu króla Jerzego V listy p. Prezydenta Rzplitej, uwierzytelniające ministra Skirmunta jako ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego przy rządzie J. Kr. Mości Króla Wielkiej Brytanji. Do gmachu ambasady polskiej w Londynie przybył gen. sir John Hanbury Williams marszałek korpusu dyplomatycznego, prawnuk ostatniego posła angielskiego przy dworze króla polskiego Augusta III. Ambasador Skirmunt i sir John Hanbury Williams udali się do pałacu królewskiego, gdzie odbyła się ceremonja wręczenia listów następcy tronu angielskiego ks. Walji. Ks. Walji odbył z ambasadorem Skirmuntem krótką rozmowę, podczas której obecny był sekr. stanu spraw zagr. Henderson.

Inspekcja „Krakusa"

Gdynia, 20. 11. (Tel. wł.) W związku z planowanem przez rząd polski nabyciem okrętów „Krakus" i „Światowid" od francuskiego towarzystwa „Chargeurs Reunies", kursujących obecnie pomiędzy Gdynią, Havrem i Ameryką Południową, dyrektor departamentu morskiego inż. Nosowicz, naczelnik wydziału żeglugowego komandor Pistel i naczelnik urzędu emigracyjnego Nakoniecznikow odbyli inspekcję okrętu „Krakus", stojącego w tutejszym porcie. Po inspekcji dyrektor towarzystwa francuskiego, p. Vidal, przybyły specjalnie z Paryża, podejmował gości śniadaniem, w którem wziął również udział generalny komisarz Gdańska p. Strasburger. S. B.

O wywóz zboża

Warszawa, 20. 11. (AW). W ciągu dnia wczorajszego toczyły się rozmowy w kwestji ustalenia możliwości współdziałania eksporterów zbożowych Polski i Niemiec na zagranicznych rynkach odbiorczych. W rokowaniach tych biorą udział przedstawiciele Związku Eksporterów Zbożowych R. P. oraz reprezentanci niemieckich zbożowych organizacyj eksportowych.

Nowy most

Warszawa, 20. 11. (PAT). Zarząd Kolei odbudował jeden z większych mostów kolejowych na Bugu pod Terespolem. W czasie wojny światowej most ten uległ zniszczeniu. Oddany będzie do użytku przypuszczalnie jeszcze w listopadzie rb.

Nieprawdziwa pogłoska

Warszawa, 20. 11. (PAP). Wiadomość, podana przez niektóre pisma, jakoby niemiecki koncern prasowy Ullstein zamierzał założyć pisma w Polsce — jest nieprawdziwa i powstała zapewne stąd, że bawił w Warszawie p. Hirschbruch, dyrektor działu wydawnictw książkowych Ullsteina, który odwiedził tu szereg księgarń celem sprzedaży książek.

Obniżenie taksy samochodowej, ale w Warszawie

Warszawa, 20. 11. Właściciele taksówek marki „Ford" porozumieli się między sobą i jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia zorganizują się w oddzielny związek „Fordzistów", by następnie równocześnie obniżyć taksę na swych samochodach do 40 gr. za 1 klm. Pragną oni w ten sposób zwalczyć konkurencję większych wozów innych marek. Nowa, obniżona taryfa na taksówkach-Fordach ma wejść w życie już od grudnia rb. (P. A. P.).

Klejnoty ambasadora francuskiego

Berlin, 19. 11. (Radjo). W sensacyjnym procesie w sprawie nieudałej kradzieży klejnotów w ambasadzie francuskiej w Berlinie sąd wydał dziś wyrok uwalniający oskarżonego odźwiernego ambasady, niejakiego Michajłowa, byłego pułkownika armji carskiej. Michajłow, w śledztwie twierdził, że skradzione a później odnalezione pod klatką schodową klejnoty według jego podejrzenia ukradł szofer, również były oficer armji carskiej. Później Michajłow cofnął swoje zeznania i był podejrzany w związku z tem o uprawianie szpiegostwa na rzecz Sowietów. Podejrzenie potęgował fakt, że córka Michajłowa wyszła zamąż za agenta sowieckiego, Pfeila. Niektóre koła polityczne wyraziły przekonanie, że upozorowana kradzież klejnotów była tylko pokrywką celem wykonania planu szpiegowskiego. Klejnoty, własność ambasadora Margerite przedstawiały wartość 60 000 marek. Sąd po półtora godzinnej naradzie uniewinnił Michajłowa od winy i kary.

Znowu zniżka

Nowy Jork, 20. 11. (AW). Na giełdzie nowojorskiej panowała znowu częściowa baissa. Niektóre akcje spadły o 16 dolarów. Kupiono i sprzedano blisko 3 miljony akcyj.

Wrogowie pojednani

Londyn, 20. 11. (PAT). W bibljotece Rady m. Londynu odbyło się wczoraj zebranie stowarzyszenia Ligi Narodów, poświęcone sprawie pokoju. Momentem charakterystycznym tego zgromadzenia były przemówienia, które wygłosili dawni wrogowie z czasów wielkiej wojny: komendant niemieckiej łodzi podwodnej, Hashagen i dowódca statku angielskiego, który walczył z łodziami podwodnemi, komandora Lewisa. Hashagen zatopił wówczas kanonierkę, którą dowodził Lewis, zabrał jednak na pokład łodzi podwodnej marynarzy angielskich i ich dowódcę. Objaw ten jako jeden z rzadkich, podkreślała w swoim czasie prasa angielska. Hashagen jest obecnie gościem Lewisa.

Zlynchowanie bandyty

Texas, 20. 11. (Radjo wł.). Bandyta Ratcliffe, który przed rokiem dokonał napadu na bank, został skazany na śmierć. Wczoraj wieczorem wtargnął tłum do więzienia, wyciągnął stamtąd skazańca, rozebrał go do naga i powiesił na słupie telegraficznym.

Dr. J. Chosłowski prezesem Izby Rolniczej

Dziś w południe, na posiedzeniu, któremu przewodniczył wojewoda Raczyński, dokonano wyboru prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej, wobec nieprzyjęcia z wiadomych przyczyn prezesury przez p. Adolfa Bnińskiego. Na 81 uprawnionych do głosowania radców Izby, głosowało 74. Za kandydaturą dr. Janusza Chosłowskiego, właściciela majątku Czarny Sad w powiecie koźmińskim, padło 40 głosów, a na p. Józefa Trzcińskiego z Świerkówca padło 33 głosów. Jeden głos unieważniono.

Temsamem wybrano większością głosów prezesem Wlkp. Izby Rolniczej p. dr. Chosłowskiego. (k)

Wynik plebiscytu w sprawie prohibicji

W Bulowicach pow. bialskiego został zarządzony z inicjatywy poważnych obywateli plebiscyt w sprawie prohibicji i zniesienia szynków. Wynik plebiscytu, jaki odbył się w niedzielę, był wprost sensacyjny. Za zniesieniem koncesyj padło tylko 30, a przeciw prohibicji 350 głosów. Jest to drugi wypadek w Polsce, gdzie w zarządzonym plebiscycie zwyciężają antiprohibicjoniści.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,72 zł, gotówką 212,30 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,35 zł, gotówką 173,01 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20 listopada 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe nie wykazało również żadnych zmian w tendencji.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poż. konwers. 49 proc., za premj. dolarowe 64,50 (za sztukę 5-dol.) i za poż. inwestycyjną 118,—. Poza tem płacono za 8 proc. listy zast. Zach. Pol. T-wa Kredyt. 91,50 proc. w złocie i robiono transakcje 8 proc. listami dolarowemi ziemskiemi po 89 proc. (przy dew. 8,90). Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 21,— (za 1 ctr. mtr.) i po tym kursie było dalsze jeszcze zaofiarowanie.

Z akcyj bankowych doszło do notowania jedynie Bankiem Polskim, którym obracano po 167,50—168,—.

Akcje przemysłowe bez obrotów.

Ceduła urzędowa z dnia 20 listopada 1929.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 49% P.
8% listy zastawne Zach. Pol. T-wa Kred. Miejsk. w Poznaniu 91,50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 89% +

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 64,50 P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 118,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167,50—168,— +

Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 20 listopada 1929 r.

Waluty **Gotówka**

Dol. St. Zjedn. tr. 8,89¼ sp. 8,91¼ kup. 8,87¼

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,67	124,98	124,36
Holandja	359,68	360,58	358,78
Londyn	043,48	043,58	043,37
Nowy Jork	008,89¾	008,91¾	008,87¾
Paryż	035,11	035,20	035,02
Praga	026,42½	026,49	026,36
Szwajcarja	172,97	173,40	172,54
Wiedeń	125,36	125,67	125,05
Włochy	046,68½	046,80	046,57

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	000,00	119,00	119,25
5% poż.. konw.	000,00	000,00	050,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	000,00—127,00
Bank Handlowy	000,00—119,00
Bank Polski	168,25—168,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	000,00—078,50
Firley	000,00—041,00
Wysoka	000,00—150,00
W. T. Węgla	000,00—073,00
Nobel	000,00—012,50
Lilpop	035,75—035,50
Modrzejów	019,00—018,75
Norblin	000,00—083,00
Ostrowieckie zakłady	000,00—070,00
Starachowice	000,00—022,50
Haberbusch	000,00—102,00

PŁODY ROLNICZE

Z powodu święta (Busstag) notowania zbożowe w Berlinie się nie odbyły.

Jak wypadły wybory komunalne w Prusiech dla list polskich?

Na Śląsku Opolskim.

Ostateczny wynik wyborów dla list polskich na Śląsku Opolskim jest następujący:

Ogólna liczba głosów polskich wynosi 30.562 (w r 1925 — 29.039. przyrost więc wynosi 1523 gł.). W poszczególnych powiatach Polacy uzyskali:

Pow bytomski wiejski: lista polska 3217 gł i 3 mandaty do sejmiku powiatowego (dotychczas również 3). Przy uzupełniających wyborach powiatowych w d. 13 lutego 1927 r. Polacy zdobyli tylko 1870 gł., przyrost więc wynosi 1347 gł.

Miasto Bytom: lista polska 1265 gł. i 2 mandaty do rady miejskiej (poprzednio również 2). W r. 1927 Polacy uzyskali w Bytomiu 1108 gł., przyrost więc wynosi 239 gł.

W pow. bytomskim wiejskim i mieście Bytomiu łącznie lista polska uzyskała więc głosów 4482, podczas gdy przy wyborach komunalnych w r. 1925 — 3965 gł.

Pow. gliwicki wiejski: lista polska 2741 gł. wobec 1619 gł. w r 1927. przyrost więc wynosi 1032 gł. Do sejmiku powiatowego przeprowadzono 2 przedstawicieli, a więc o 1 więcej. niż poprzednio.

Miasto Gliwice: lista polska 1003 gł. (w r. 1927 — 870 gł.) i 2 mandaty do rady miejskiej (poprzednio też 2).

W pow. gliwickim wiejskim i m. Gliwicach łącznie Polacy uzyskali 3744 gł. wobec 3637 gł. w r. 1925 w porównaniu więc do stanu posiadania z przed 4 lat przybytek wynosi 107 gł.

Pow. raciborski wiejski: lista polska 2723 gł. i 3 mandaty do sejmiku powiatowego (dotychczas też 3). W r. 1927 lista polska zdobyła 1886 gł., przyrost więc wynosi 837 gł.

Miasto Racibórz: 829 gł. i 1 mandat (poprzednio też 1), do rady miejskiej. W r. 1927 — 772 gł., przyrost więc wynosi 57 gł.

W pow. raciborskim wiejskim i m. Raciborzu łącznie Polacy uzyskali 3552 gł. wobec 2846 w r. 1925, przyrost więc wynosi 706 gł.

Pow. opolski wiejski: lista polska 6411 gł. i 5 mandatów do sejmiku powiatowego (dotychczas 7).

Miasto Opole: lista polska skupiła 110 gł., nie uzyskując mandatu w radzie miejskiej (poprzednio też go nie uzyskała).

W pow. opolskim wiejskim i m. Opolu łącznie Polacy zdobyli głosów 6521 wobec 6855 gł. w roku 1925. Zaznaczył się więc ubytek o 334 gł.

Pow. strzelecki: lista polska 4 168 gł. i 4 mandaty do sejmiku powiatowego (dotychczas również 4). W r. 1925 Polacy uzyskali 4 050 g., przybytek więc wynosi 118 gł.

Pow. kozielski: lista polska 1 418 gł. i 1 mandat do sejmiku powiatowego (dotychczas również 1 mandat). W r. 1925 Polacy uzyskali 1 610 gł., zaznaczył się więc ubytek 192 gł.

Pow. prudnicki: lista polska 1 115 gł. i 1 mandat do sejmiku pow. W r. 1925 Polacy zdobyli 772 gł., nie uzyskując żadnego mandatu do sejmiku. Przyrost wynosi 343 gł. czyli blisko 50 proc.

Pow. oleski: lista polska 2 037 gł. i 3 mand. do sejmiku powiatowego. W r. 1925 Polacy uzyskali 2 552 gł., ubytek głosów wynosi więc 515. Obok pow. opolskiego i kozielskiego jest to trzeci powiat, gdzie w porównaniu do r. 1925 zaznaczył się spadek głosów polskich, podczas gdy wszystkie inne powiaty wykazują przyrost.

Miasto Zabrze: lista polska 2 353 gł. i 2 mandaty do rady miejskiej (dotychczas też 2). W r. 1925 Polacy uzyskali 2 101 gł., zaznaczył się więc przyrost o 252 gł.

Ogółem, według dotychczasowych wiadomości, Polacy uzyskali w sejmikach powiatowych śląska opolskiego 20 mandatów.

Przyrost głosów polskich na całym Śląsku Opolskim nie był niestety proporcjonalny do ogólnego przyrostu liczby wyborców w porównaniu do r. 1925, wskutek czego ogólny odsetek głosów polskich spadł. W następstwie tego Polacy uzyskali tylko 3 mandaty do sejmiku prowincjonalnego, zamiast dotychczasowych 4.

Opole, 20 11. (Tel. wł.) Opolskie „Nowiny Codzienne" stwierdzają, że ludność polska na Śląsku Opolskim ma wszelkie powody, ażeby czerpać z wyników niedzielnych otuchę na przyszłość. Próba sił wypadła nieźle mimo licznych wypadków terroru ze strony niemieckiej.

W Marchji Granicznej

Przy wyborach komunalnych w Marchji Granicznej Polacy zdobyli ogółem 4 932 gł. wobec 4 351 gł w roku 1925 — przyrost wynosi więc 581 gł.

W poszczególnych powiatach Polacy zyskali:

Pow. złotowski: 3 019 gł. i 3 mandaty do sejmiku powiatowego.
Pow. międzyrzecki: 687 gł.
Pow. babimojski: 802 gł.
Pow. wschowski: 30 gł.
Pow. nadnotecki (Netze-Kreis) 38 gł.
Pow. pilski: 740 gł.
Pow. wałecki: 106 gł.
Pow. człuchowski: 75 gł.

W Pomeranji

W wyniku wyborów w Pomeranji lista polska zdobyła ogółem 1 361 gł. (głównie z pow. lęborskiego i bytowskiego). Przy wyborach do Reichstagu Polacy uzyskali w r. 1924 głosów 958, a w r. 1928 głosów 810. Obecnie więc zaznaczył się przyrost głosów polskich.

W Prusiech Wschodnich

Wynik wyborów dla Polaków w Prusiech Wschodnich przedstawia się niekorzystnie z powodu terroru junkrów pruskich. Ogółem lista polska zdobyła przy wyborach do sejmiku prowincjonalnego 3 200 gł., podczas gdy w r. 1925 padło na nią 5 750 gł.

Niewiele korzystniej przedstawiają się wyniki wyborów do sejmików powiatowych. W pow. sztumskim Polacy uzyskali 1 523 gł., zdobywając 1 mandat do sejmiku w miejsce dotychczasowych 2. W pow. olsztyńskim lista polska skupiła 2 495 gł., przeprowadzając 3 kandydatów do sejmiku w miejsce dotychczasowych 5.

W Westfalji i Nadrenji

Jak wiadomo lista polska w Westfalji odniosła sukces, zdobywając o 32 procent głosów więcej, niż w r. 1925.

Wyniki wyborów do rad miejskich w Westfalji przedstawiają się następująco: w Herne oddano 1 505 głosów polskich (1 mandat), w Wanne Eickl 1 590 gł. (2 mandaty), w Castrot Rauxel 1 035 gł. (1 mandat), w Bottrop 1 174 gł. (1 mandat), w Duisburg-Hamborn 2 619 gł. (1 mandat). W Dortmundzie mniejszość polska uzyskała 2 619 gł, jednak ze względu na wysoki dzielnik wyborczy mandatu nie otrzyma.

Bardzo charakterystyczne są wyniki wyborów w Nadrenji, gdzie mniejszość polska uzyskała ogółem 6 733 gł. W sejmiku prowincjonalnym mniejszość polska mandatu jednak nie otrzyma, a to ze względu na zbyt wysoki dzielnik wyborczy, natomiast uzyska szereg mandatów w powiatach.

Jeszcze z przeszłości likwidacji

Od p. Jana Żółtowskiego z Czacza otrzymujemy nowe pismo:

Szanowny Panie Redaktorze!

Kierując na ręce Pana pismo, wyjaśniające przebieg akcji likwidacyjnej za mego urzędowania, nie miałem zamiaru wchodzić w istotę zagadnienia, a ograniczyłem się tylko do zaznaczenia, że sprawa przeszła z terenu indywidualnych ocen na teren urzędowego zbadania i stwierdzenia, i że nie wypadło ono dla mnie niekorzystnie. Wobec komentarza, który redakcja „Kurjera Poznańskiego" do mego listu w numerze z 16 b. m. dołączyła, widzę się jednak zniewolony uzupełnić moje wyjaśnienia kilku danemi rzeczowemi.

Prawo do likwidacji pewnych kategoryj mienia niemieckiego wynika z traktatu wersalskiego. Wymagało ono jednak przed wejściem w życie uregulowania przez ustawodawstwo polskie. Odnośną ustawę Sejm uchwalił dnia 28 lipca 1922 r. Mogła ona jednak być dopiero stosowaną po wydaniu rozporządzenia wykonawczego, którego zredagowanie zostało powierzone Głównemu Urzędowi Likwidacyjnemu w porozumieniu z siedmioma ministerstwami. Rozporządzenie to ukazało się w „Monitorze" dopiero 1-go grudnia 1922 r. Akcja prasowa przeciw poznańskiemu komisarjatowi o nie dość sprawne prowadzenie powyższej akcji nastąpiła w lipcu 1923 r. Ustąpiłem z urzędu pod koniec tego roku.

Moje Biżuterje.

Mam ślicznych pereł równy rząd
W usteczkach jak korale:
Używam ŻAKA „HEZADONT"
ELIKSIR, PASTĘ stale...

Pw 5771-Ż. 708

Jak się teraz przedstawia akcja likwidacyjna w okresie, za który mogę być czyniony odpowiedzialnym?

Otóż przeszło w tym czasie z rąk niemieckich w polskie 67 objektów likwidacyjnych większej własności, obszaru 56.000 ha. oraz 745 objektów mniejszych, obszaru 12 000 ha. Poza tem 438 posiadłości miejskich i 145 przedsiębiorstw przemysłowych.

Wobec zlikwidowanej ogółem przestrzeni 120.000 ha stanowią te 68 000 (56.000 plus 12.000) prawie 7/12. i to mimo wyżej wspomnianego bezwładu prawnego i w czasie czterech lat na 10 ogólną akcją likwidacyjną objętych.

Wydaje mi się, że wskazanie na te kilka dat i cyfr nie będzie bez korzyści w tym sensie, że sprowadzi może znowu dyskusję na teren rzeczowy, jedynie w tej dziedzinie właściwy.

W przekonaniu, że i redakcja „Kurjera Poznańskiego" do tego zapatrywania się przyłączy, śmiem prosić o zamieszczenie tych uwag na łamach tegoż pisma.

Łączę wyrazy wysokiego szacunku
Jan Żółtowski.

Uwagi p. Jana Żółtowskiego nie przeczą naszemu sposobowi postawienia sprawy. Początkowo dokonywała się likwidacja na podstawie sprzedaży z wolnej ręki. Gdy Niemcy przestali już sprzedawać masowo pod wpływem strachu, przyszedł czas na likwidację przymusową, a do tej p. Jan Żółtowski — jak sam ogłosił — miał „niechęć". I dlatego w nowym tym okresie nie był już powołany do sterowania dziełem likwidacji mienia niemieckiego.

Po wyborach do rad miejskich

Dziewiąty mandat dla listy narodowej w Wągrówcu

Wągrówiec, 19 listopada.

Zjednoczeniu Gospodarczo - Obywatelskiemu (liście narodowej) w Wągrówcu przyznano na posiedzeniu rady miejskiej w dn. 12 b m. na skutek wniesionego sprzeciwu dziewiąty mandat. Zatem z listy tej wchodzi jako dalszy radny do rady miejskiej p. Stanisław Zjawiński, mistrz rzeźnicki.

W wyniku tegorocznych wyborów odniosła więc lista narodowa poważne zwycięstwo, zdobywając na ogólną liczbę 18 radnych — 9 mandatów.

Odrzucony sprzeciw przeciw wyborom w Ostrowie

Ostrów, 19 listopada.

Posłowie Hoffmann (N. P. R.) i Szlachciński (Ch. D.) wnieśli przeciwko ważności wyborów do rady miejskiej sprzeciw, uzasadniający go m. i. tą okolicznością, że niesłusznie skreślono z listy wyborczej wojskowych (!). Charakterystyczne jest przytem, że swego czasu radni z klubu N. P. R. głosowali za skreśleniem wojskowych. Rada miejska, rozpatrując na ostatniem posiedzeniu sprzeciw, uznała go większością głosów za nieuzasadniony, a tem samem wybory za ważne. Radni socjalistyczni wstrzymali się od głosowania. Podobno autorzy protestu zamierzają zaskarżyć uchwałę rady do sądu administracyjnego.

Jak wiadomo, wspólna lista N. P. R. z Ch. D. poniosła w Ostrowie klęskę, bo z 11 dotychczas piastowanych radnych uzyskała tylko 4. (n)

Unieważnienie wyborów do rady miejskiej w Obrzycku

Obrzycko, 19 listopada.

Przeciw wyborom do rady miejskiej w Obrzycku wniesiono 2 protesty. Rada miejska po rozpatrzeniu protestów uchwaliła wybory unieważnić.

Odrzucenie protestu w Strzelnie

Strzelno, 18 listopada.

Do magistratu wpłynął protest przeciw ważności wyborów do rady miejskiej. Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej sprzeciw wszedł na porządek obrad. Wnioskodawcy w wniosku swym twierdzą, że głosowanie w obwodzie 11 nie odbyło się formalnie z powodu np. masowego wydawania kopert itp. Po obszernej dyskusji rada miejska większością głosów sprzeciw oddaliła. Wnioskodawcy zamierzają wnieść odwołanie do Wojewódz. Sądu Administracyjnego w Poznaniu. (mc)

Wynik wyborów w Borku

W wyniku wyborów do rady miejskiej w Borku uzyskały: lista obywatelska nr. 3 — 198 gł. i 2 mandaty, lista narodowa nr. 5 — 189 gł. i 1 mandat, lista ciszakowców nr. 1 — 2 mandaty, lista „sanacyjna" 160 gł. i 1 mand. Ogólna liczba mandatów wynosi 6.

Przy chorobach wątroby, śledziony i nerek wskazana jest domowa kuracja naturalną Mineralną Wodą Karlsbadzką.

Do nabycia we wszystkich składach wód mineralnych, drogerjach i aptekach.

Zwracajcie uwagę na znak ochronny!

Zakwestjonowanie wyborów w Budzyniu

Budzyń, w listopadzie.

Odbyło się tu posiedzenie rady miejskiej, zwołane przez burmistrza p. Pitułę. Burmistrz podał do wiadomości, iż wpłynął wniosek ze strony p. Dastycha, kandydata listy nr. 3 o unieważnienie ostatnich wyborów do rady miejskiej. W tajnem głosowaniu kartkami oddano 6 głosów za unieważnieniem i 3 głosy przeciw. Wobec tego w razie zatwierdzenia uchwały przez województwo wybory odbędą się po raz drugi.

Na czyj pożytek?

Gniew, 19 listopada.

Pewnym ludziom, którzy w rozbiciu i osłabieniu społeczeństwa upatrują jedyny cel swej działalności, nie podoba się świetne zwycięstwo obozu narodowego, odniesione w ostatnich wyborach do rady miejskiej w Gniewie. Pod błahym pozorem rzekomych nieformalności założono więc protest przeciw wyborom z tym skutkiem, że na zebraniu dotychczasowej rady miejskiej, posiadającej większość socjalistyczną, wybory zostały większością głosów unieważnione. Za wnioskiem głosowali oczywiście i — Niemcy, którzy stracili w tym roku jeden mandat.

Uchwała wywołała oburzenie wśród społeczeństwa polskiego, ponieważ zachodzi obawa — jeśli sąd administracyjny się do niej przychyli, o czem jednak wątpić należy — że zamiast dwóch przedstawicieli mniejszości narodowych będzie ich więcej do przyszłej rady miejskiej. (x)

Sojusznicy między sobą

Jak wiadomo, przy ostatnich wyborach do Sejmu i Senatu „piastowcy" szli u nas z chrześcijańskimi demokratami w jednym bloku. Obecnie o kongresie sojuszników swych z „Piasta", steroryzowanym przez bojówkę „sanatorów", „Dziennik Bydg." organ Chrześcijańskiej Demokracji p. Teski, podał niesłychany wprost komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej pod własnym tytułem: „Nowe „wały" Witosa w Poznaniu. — Sprzyjający rządowi włościanie rozbili kongres „Piasta" — Strzały na postrach, salmiak i kije..."

Rzeczywiście wzruszająca przyjaźń polityczna.

Hoover o inwestycjach przemysłowych

Nowy Jork, 20. 11. (AW). Prezydent Hoover odbywa liczne konferencje z przedstawicielami przemysłu i handlu w związku z obecną sytuacją na rynku finansowym amerykańskim. Hoover przyjął m. i. prezesów dyrekcji wszystkich większych linij kolejowych na terenie St. Zjednoczonych. Stwierdził on, iż rząd obniży podatki, wzamian jednak spodziewa się, iż przemysł amerykański a przedewszystkiem koleje, które są największym odbiorcą stali cementu i węgla, również przyczynią się do polepszenia sytuacji na rynku amerykańskim przez wprowadzenie prac inwestycyjnych. Hoover wypowiedział się przeciwko przeprowadzeniu masowych redukcyj pracowników, które były przeprowadzane podczas ostatniej paniki na giełdzie.

Zjazd Wychowańców 3 Gimnazjum w Warszawie.

Grono kolegów zamierza zorganizować w początku roku 1930 z okazji 25-ej rocznicy strajku szkolnego zjazd wychowańców b. 3-go gimnazjum męskiego w Warszawie (Krakowskie Przedmieście, narożnik Traugutta) i wobec tego uprasza wszystkich maturzystów powyższego gimnazjum z przed roku 1905 i wszystkich wychowańców, którzy w związku ze strajkiem szkolnym zostali w r. 1905 z gimnazjum wydaleni lub je opuścili, o nadesłanie do dnia 15 grudnia 1929 r swych adresów do kol. Karola Wellischa, Warszawa, Nowogrodzka 6, wskazując równocześnie datę ukończenia gimnazjum wzgl klasę, z której w r. 1905 wskutek strajku zostali wydaleni oraz obecny swój zawód. nw 5462

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Wobec zniżki stopy dyskontowej

Z kół czytelników proszono nas o wyjaśnienie związku przyczynowego między załamaniem się spekulacji akcjami w Ameryce, a obniżeniem stopy dyskontowej w Europie. Życzeniu temu chętnie czynimy zadość, sądząc, że aktualna ta kwestja zainteresuje szerszy ogół.

Spekulacja akcjami bezpośrednio nie oddziałuje na stan rynku pieniężnego. Prof. Cassel uwidocznił, że zwyżka lub zniżka kursów akcyj jako taka nie przyczynia się do unieruchomienia względnie zwolnienia ruchu pieniądza. Jeżeli w czasie haussy posiadacz pakietu akcyj sprzedaje go po wyższej cenie nabywcy, to w ten sposób nie może nastąpić uwięzienie nowych sum, bo pieniądze, płacone przez nabywcę, otrzymuje sprzedawca, nie znikają więc one z rynku pieniężnego zarówno haussa, jak i baissa powodują tylko przesunięcia kapitałów płynnych z jednych rąk do drugich, nie odbijając się na pojemności całości rynku pieniężnego.

Pośrednio jednak spekulacja giełdowa posiada kapitalne znaczenie dla położenia rynku pieniężnego. Musimy sobie uświadomić, że im wyżej podnosi się kurs akcyj, tem mniejsza jest ich rentowność; zazwyczaj bowiem podczas haussy wzrost kursu akcyj prześciga wzrost zysków danych przedsiębiorstw. Tak np. przeciętna rentowność 50 przodujących akcyj amerykańskich przed krachem wynosiła 3 1/2 proc., a więc znacznie mniej, niż procent bankowy. Otóż taki stan rzeczy, t. j. możność otrzymania — drogą nowych emisyj — taniego pieniądza, ułatwia niezmiernie działalność inwestycyjną; ta zaś unieruchamia już istotnie pewne fundusze, napręzając rynek pieniężny.

W tym samym kierunku działa konieczność unieruchamiania b. znacznych nieraz zapasów gotówkowych przez spekulantów; do spekulacji bowiem niezbędne są rezerwy kasowe, umożliwiające interwencję możliwie najszybszą.

Podczas baissy od strony obu powyższych czynników następuje odprężenie. Zmniejszenie się zakresu pogotowia kasowego spekulantów wywołuje odciążenie rynku pieniądza krótkoterminowego, który tanieje. Jednocześnie zwalnia się tempo inwestycyj przemysłowych, a postępujący wzrost kapitałów zaoszczędzonych, plasowany dotąd w odnośnych emisjach akcyj, wciągnięty być może do innych lokat, m. in. do pozbawionych szans spekulacyjnych, lecz za to zapewniających stałe i w danym wypadku względnie wysokie oprocentowanie, tj. do obligacyj zagranicznych.

Fakt obniżenia stopy dyskontowej Banku Angielskiego, Holenderskiego, Węgierskiego, Banku Rzeszy i Banku Gdańskiego tłumaczy się koniecznością dostosowania jej do nowych warunków rynku pieniężnego. Czem zaś tłumaczy się obniżenie stopy dyskontowej Banku Polskiego? Chyba nie upłynnieniem polskiego rynku pieniężnego! Jest to poprostu taka sama manifestacja, że i my należymy do „koncertu europejskiego", jakiem było oświadczenie ministra Matuszewskiego, że jesteśmy „europejczykami w sensie gospodarczym". Stopa dyskontowa Banku Polskiego posiada zbyt małe znaczenie realne, aby zniżka lub zwyżka jej o 1/2 proc. wpłynąć miała w czemkolwiek na fizjognomję rynku pieniężnego w Polsce.

Krótkie informacje gospodarcze

— Nowa ustawa o reformie rolnej na Litwie jaka ma być w najbliższej przyszłości ogłoszona, podwyższa maximum własności ziemskiej z 80 ha. na 150 ha.

— W Tallinie rozpoczęły się narady komisji do spraw zmiany taryfy celnej. Komisja zwraca specjalną uwagę na taryfy celne Polski, Niemiec, Finlandji, Łotwy i Litwy.

— Ilość bezrobotnych, otrzymujących zasiłki, w całej Austrji wzrosła w końcu października o około 40 tys. do ogólnej cyfry 125.844 tys.

— Według „Deutsche Allgmeine Zeitung", rokowania handlowe między Szwecją a Niemcami zbliżają się do końca.

— Na skutek dotkliwego braku półfabrykatów żelaznych musiały w Rosji wstrzymać pracę częściowo liczne fabryki maszyn rolniczych.

— Kapitały przyszłego tureckiego Banku Państwa będą wyłącznie tureckie. Wyłączona jest wszelka pomoc finansowa zagraniczna.

Podatek od importu w obcych państwach

W związku z projektowanem przez ministerstwo skarbu wprowadzeniem w Polsce podatku wyrównawczego od importu a mającego być rekompensatą za zniżenie obciążenia podatkiem obrotowym podajemy przytoczone w uzasadnieniu projektu zasady takiegoż podatku w innych państwach a mianowicie w Czechosłowacji, Austrji i Francji.

W Czechosłowacji podatek od obrotu został rozciągnięty na towary importowane ustawą z dn. 30. IV. 1927 r. Stopa procentowa podatku jest stała i wynosi zasadniczo 2 proc. od wartości towarów. Ustawa jednak przewiduje wypadki opodatkowania również na podstawie wagi. I tak np. przy wwozie: a) nici dla detalicznej sprzedaży podatek wynosi 400 K. c. od 100 kl. nici; b) obręczy, kół gumowych pełnych 60 k. c. od 100 kg; c) pneumatyków 110 k. c. od 100 kg; d) suchych płyt dla celów fotograficznych 120 k. c. od 100 kg. Wymienione przykładowo towary opodatkowane są w krajowej sprzedaży według 2-procentowej stawki podatku obrotowego.

Towary podlegające opodatkowaniu podatkiem od importu wymienione są w ustawie taksatywnie. Są to przeważnie artykuły droższe, np.: apteczne, kosmetyki, koronki, dywany, tiule, jedwabie, aksamity, półjedwabie, gotowe wyroby — jak bielizna, galanterja, obuwie, zabawki, przedmioty dekoracyjne, złote i t. d. Przedmioty powyższe, jak to zaznaczono wyżej, opodatkowane są w kraju według 2-procentowej stawki podatkowej, tak, iż na pierwszy rzut oka mogłoby się zdawać, iż obciążenie podatkowe jest w danym wypadku równe krajowemu. Rzecz się ma inaczej, gdy zważymy, że wwóz w Czechosłowacji zasadniczo nie podlega podatkowi. Ta właśnie okoliczność, że minister skarbu na zasadzie uprawnień, przewidzianych w § 10 ustawy, rozciąga obowiązek podatkowy na wwożone przedmioty, zezwala na wyrównanie stosunków handlowych kraju własnego i zagranicznego, przeciwdziałając szkodliwym stronom importu. Wyrównanie faz wewnętrznego opodatkowania wyjaśnia następujący przykład: W myśl § 10 ustawy stawka podatkowa wynosi m. in. 1 proc. dla sprzedaży krajowej produktów młynarskich, pieczywa, tłuszczów roślinnych, mięsa i t. d., 2 proc. dla owoców zagranicznych, wwóz zaś towarów luksusowych, jak wędliny mięsne, sery, łososie i t. d. opodatkowane są stawką 10 proc.

Ta rozpiętość stawek daje możność skutecznego wyrównania różnic, o których była wyżej mowa.

W Austrji podatek od obrotu wynosi 2 proc. Wwóz opodatkowany jest według różnych stawek, w zależności od przedmiotu. I tak wyroby cukiernicze płacą stawkę 7,5 proc., mąka zbożowa, ryż i rośliny strączkowe — 7 proc., ostrygi i homary — 16 proc., węgiel kamienny — 3,6 proc., tkaniny 6,5 proc., kapelusze i czapki przy cenie ponad 20 s. a. — 16,5 proc., zaś przy cenie ponad 60 s. a. — 17 proc. i t. d.

We Francji opłaty od importu wynoszą od 2—12 proc. Zasadniczą stawka jest 2 proc. Jednak są dość liczne wyjątki. A więc od węgla ziemnego, lignitu, koksu, oleju skalnego i brykietów płaci się 2,5 proc. Od azotanu, sody, wapnia, azotniku, siarczanu amonu, soli potasowej i t. p. — 3,5 proc. Od importu samochodów ciężarowych i ich części — 6 proc. Od herbaty — 7 proc., od kawy 8 proc., od artykułów spożywczych uznanych za luksusowe — 12 proc., od samochodów osobowych — 12 proc.

Powyższe opłaty opłaca się od wartości przedmiotów, łącznie ze stawkami celnemi, konsumcyjnemi i obiegowemi.

Widzimy więc, że w wyżej wymienionych państwach podatek od importu jest dość silnie rozwinięty, przyczem stawki podatkowe w stosunku do wielu towarów są kilkakrotnie wyższe od projektowanych w Polsce (najwyższa w Polsce 6 proc).

Ze względu na słabość handlu polskiego, który nie posiadając dostatecznych kapitałów, nie ma możności popierania wyrobów krajowych i kosztem wymiany wewnętrznej zaopatruje się w towary zagraniczne, udzielane na bardzo dogodnych warunkach kredytowych, a nawet często noszących charakter dumpingowych, uznać trzeba, że projekt wprowadzenia w Polsce podatku od importu uniemożliwi stosowanie dotychczasowej praktyki, wybitnie szkodliwej dla kraju, a więc zasługuje ze wszechmiar na poparcie.

M. S.

ul. Marsz. Focha 4 przy Kaponierze

Telefon 78-90.

Jutro, w czwartek, 21 b. m.

premjera najwspanialszego filmu miłosnego pod tytułem:

„Sen o miłości"

Reżyser: Fred Niblo.

W głównych rolach: Joan Crawford, Aileen Pringle, Carmel Mayers, Nils Asther, Warner Oland.

Przedstawienia o godz. 5 — 7 — 9. — Miejsca numerowane.

pow 979

Sejmik

Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych

Doroczny Sejmik Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych odbędzie się tym razem w Toruniu i to we wtorek, dnia 26 i środę, dnia 27 listopada br. Sejmik będzie obradował w sali Dworu Artusa w Toruniu przy Starym Rynku 6.

Porządek obrad przewiduje dwa zebrania plenarne oraz zebrania oddziałowe i specjalne.

Nie pierwszem zebraniu plenarnem we wtorek, o godz. 15.30 odbędzie się poza otwarciem sejmiku zreferowanie sprawozdania z działalności w ubiegłym okresie sprawozdawczym. W dniu zaś następnym po nabożeństwie rannem, począwszy od godz. 9.30 obradować będą delegaci: spółdzielni kredytowych, spółdzielni rolniczo-handlowych, spółdzielni mleczarskich i rolniczo-wytwórczych, spółdzielni spożywców i mieszkaniowo-budowlanych. Tego samego dnia o godz. 16 odbędzie się drugie zebranie plenarne, na którem zostanie przedstawione sprawozdanie Banku Związku Spółek Zarobkowych, poczem nastąpią referaty z prac zebrań oddziałów i zatwierdzenie uchwał przez nie powziętych. Na porządku dziennym znajduje się w dalszym ciągu przedłożenie rachunków za rok 1928, udzielenie pokwitowania, przyjęcie budżetu na rok 1930 i ustanowienie wysokości składek.

Stosunki handlowe z zagranicą

Fabryka wyrobów celuloidowych w Czechosłowacji pragnie oddać zastępstwo swych wyrobów na Polskę.

Firmy niemieckie pragną importować z Polski następujące artykuły: zioła lecznicze, rzepak, jaglę, gorczycę, owies biały dla środków spożywczych, siemię lniane, jęczmień browarniany, orzechy włoskie, rośliny strączkowe i nasiona, kasztany, stare metale i złom.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Interesujący referat o kryzysie rolczym.** W piątek, dnia 22 bm. o godz. 18 w sali Tow. Przyjaciół i Nauk, ul. Sew. Mielżyńskiego odbędzie się staraniem Sekcji Ekonomicznej Towarzystwa Prawniczego i Ekonomicznego oraz oddziału poznańskiego Stowarzysz. Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych odczyt p. inż. Wit. Okoniewskiego n. t. Kryzys w rolnictwie. Wszystkich członków wymienionych organizacyj uprasza się o przybycie. Goście mile widziani.

(k) **Obroty w porcie gdyńskim.** Rekordowa cyfra obrotu portu gdyńskiego wynosiła w lipcu rb. 335.446 tonn. W październiku rb. obrót zmniejszył się o 60.000 tonn i wynosił 275.479 tonn. Bliższa analiza cyfr obrotu w październiku rb. wykazuje jednak, że wywóz, wynosząc 266.255 tonn, osiągnął nowy rekord, co świadczy o coraz większym rozwoju zdolności przeładunkowej portu. W październiku zmniejszył się natomiast przywóz przez Gdynię. Spadek tłumaczy się tem, że przez port gdyński, będący jeszcze w budowie, przywożone są tylko niektóre ładunki, przeważnie sezonowe.

(k) **Polska na targach lipskich.** Na wiosennych targach lipskich w 1930 r. wystąpi po raz pierwszy Polska z oddzielną wystawą, zorganizowaną przez Państwowy Instytut Eksportowy. Na wystawie tej znajdą się eksponaty z dziedziny produkcji rolnej i przemysłowej.

Z ZAGRANICY

(z) **Wzrost cen mięsa w Czechosłowacji.** „Czeskie Słowo" uskarża się na wzrost cen mięsa w Pradze, upatrując przyczynę tego zjawiska w zmniejszeniu się dowozu nierogacizny z Polski. Przywóz polski zastąpiony został na rynku czeskim zwiększonym dowozem bekonów, których dostarczały przeważnie Jugosławja i Węgry, a ostatnio zaczęła dowozić również Polska. Dziennik wypowiada się za utrzymaniem w dawnej wysokości polskiego importu.

(k) **Nie będzie fuzji banków w Stanach Zjednoczonych.** Jak donoszą z Nowego Jorku, skutki deruty giełdowej okazały się bardziej dalekoidące, niż przypuszczano. Wskutek niepewności sytacji zamierzona fuzja National City Bank i Corn Exchange Bank nie doszła do skutku. Akcje obu banków notowano przed baissą 500 i 700 dol., obecnie utrzymują się one przy kursie 350 i 200 dolarów. (j)

Z WYDAWNICTW

(w) **Stanisław Kocot — „Nauka o handlu"**, (zasadnicze wiadomości o handlu i jego organizacji). Praca ta, jako zatwierdzony do użytku przez ministerstwo W. R. i O. P. podręcznik dla zawodowych szkół handlowych, odznacza się dobrem i logicznem ujęciem przedmiotu i przeprowadza ucznia lub słuchacza konsekwentnie przez obszerny materjał wykładu. Uzupełniona licznemi wyjaśnieniami i odnośnikami do obowiązujących w Polsce przepisów z dziedziny prawa handlowego, stanowi cenny podręcznik nietylko w średnich zawodowych szkołach handlowych, ale również może być bardzo pomocna przy studjach z tej dziedziny w wyższych uczelniach handlowych. Wreszcie może być podręcznie bardzo użyteczną dla każdego kupca, gdyż podaje, poza streszczeniem ważniejszych przepisów i przytoczeniem obowiązujących ustaw i rozporządzeń, dobre informacje, dotyczące różnych opłat, stawek prowizyjnych, podatkowych, stemplowych itd. — Strona techniczna bez zarzutu. Nakład Inst. Wyd. Bibljoteka Polska.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 20. 11. 1929.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. hol.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. hol.)

„Ceny orjentacyjne"

parytet Poznań

Żyto	26.00—26.50
Usposobienie stałe.	
Pszenica	38,75—40,75
Usposobienie stałe.	
Jęczmień przemiałowy	25.50—26.50
Jęczmień browarowy	26,00—29,00
Usposobienie stałe.	
Owies	22,00—24,00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia w workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	39,50
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	59.00—63,00
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	16.00—17.00
Otręby pszenne	18.00—19.00
Rzepak	70,00—74,00
Groch polny	38,00—42,00
Groch Victoria	48,00—55,00
Groch Folgera	42,00—47,00
Ziemniaki fabryczne franco fabryka za kg. % mączki	0.19
Słoma luźna	3,20— 3,50
Słoma prasowana	4,20— 4.50
Siano luźne	08,00—09,00
Siano prasowane nadnoteckie	10,00—11,00

Ogólne usposobienie stałe.

Uwagi: Ziemniaki jadalne bez handlu. Jęczmień, pojawiający się na rynku, w większości wypadków nie odpowiada normom jęczmienia browarowego.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragiczne wypadki

Zgniecony buforami. — Zabity przez upadające drzewo

W czasie przetaczania wagonów na stacji w Barcinie hamulczy Jan Wiśniewski z Inowrocławia, dostał się pomiędzy bufory i odniósł tak ciężkie obrażenia, że śmierć nastąpiła wkrótce.

Spadające drzewo przygniotło w lesie w Śmielinie (pow. wyrzyski), własność majętności Samostrzel, 35-letniego robotnika Ksawerego Walczyńskiego z Anielin. Śmierć nastąpiła natychmiast. (k)

Skazanie bandyty

Napadał na drogach publicznych. — Pod wpływem kina.

Bronisława Sobczak zdążała lasem z Kobylnicy w kierunku Wierzonek. Szła zamyślona, nie przeczuwając nic złego. Za nią w pewnem oddaleniu zdążał jakiś drab i w upatrzonej chwili dopadł z tyłu bezbronną kobietę, uderzając ją w głowę wężem gumowym. Sobczakówna, aczkolwiek cios był bolesny, nie utraciła przytomności, lecz szybko obejrzała się i z przerażeniem ujrzała bandytę, w którym poznała Franciszka Koniecznego z Janikowa. Bandyta zabrał jej płaszcz, paczkę z towarami, gotówkę i zegarek, poczem zbiegł z łupem, zostawiając wystraszoną dziewczynę własnemu losowi.

Zaalarmowana policja poczęła energicznie śledzić za rabusiem i po kilku dniach schwytała go. W tym właśnie czasie Konieczny dokonał drugiego jeszcze zuchwalszego napadu.

Oto tąż szosą, przecinającą las, jechał na wozie mleczarek Michał Piechowiak. Rabuś dopadł do wozu, zatrzymał konie i przykładając mleczarkowi rewolwer do skroni, krzyknął: „dawaj walutę!" Zaskoczony mleczarek nawet się nie bronił, tylko w obawie o życie prosił, aby rabuś nie strzelał, a on odda mu pieniądze.

W tej samej chwili padł strzał. Kula przeszła Piechowiakowi przez usta i wyszła nad uchem. Mleczarek po 3-ch tygodniach pobytu w szpitalu, wyleczył się z odniesionych ran.

We wtorek niebezpieczny opryszek zasiadł w sądzie okręgowym na ławie oskarżonych. Mówił, że o napadzie na Sobczakównę nic nie wie a Piechowiak wyprowadził go z równowagi i dla tego został postrzelony. Oskarżony, jak wywodziła obrona, odwiedzał kina i z lubością przyglądał się kryminalno-detektywistycznym filmom, które widocznie pchnęły go na bezdroża.

Sąd wymierzył mu karę więzienia na przeciąg 2 lat i 4 miesięcy. (z)

Krótkotrwała radość

Uczciwy listonosz. — Interwencja komornika.

Nasz korespondent budzyński (ba) donosi:

Zdążając podczas służby pieszo do wioski Dziwoklucza z przesyłkami pocztowemi listonosz p. Roman Broze znalazł na drodze 450 zł. Mimo, że jest niezamożny, bez chwili wahania całą sumę złożył w magistracie w Budzyniu. Niebawem na skutek ogłoszenia zjawił się właściciel p. Tomczak, dzierżawca gruntu z Brzekińca.

Ucieszył się on bardzo z odnalezienia pieniędzy, jednak radość trwała bardzo krótko, bowiem o tem dowiedział się p. o. również komornik przy sądzie grodzkim w Chodzieży, który natychmiast całą gotówkę obłożył aresztem, celem pokrycia pretensyj wierzycieli p. Tomczaka.

KALENDARZYK

Środa, 20 listopada 1929.

Słońce: wschód 7,22; — zachód 15,55; — długość dnia 8 godz. 33 min.

Księżyc: wschód 18,38; — zachód 11,51; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. C., pogodnie, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 759 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 5 st. C., najniższa 0 st.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,32 m.

Kal. rz.-kat.: Feliks Walezjusz; jutro Ofiarowanie N. M. P.

Kal. słow.: Sędzimir; jutro Sława.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ulica Małeckiego 26.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach służbę pełnią apteki miejscowe.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Dyrektor Kolei Państwowych,** inż. Stanisław Ruciński powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urzędowanie z dn. 19 bm.

— * **Zw. Niższych Funkcj. Państwowych, Koło Poznań-Miasto** i Zarząd Zw. N. F. P. R. P. Okr. Poznański donosi swym członkom i sympatykom, iż w dniu 20-go bm. obchodzi swą uroczystość 25-lecia pożycia małżeńskiego założyciel i długoletni członek zarządu p. Walenty Tuliszka, zamieszkały przy ul. Długiej 11. Na intencję tę odbędzie się msza św. w kościele Bożego Ciała o godz. 8 rano. Jubilatom składamy na tej drodze nasze najserdeczniejsze życzenia oraz wszelkich pomyślności na dalszą drogę życia. — Zarząd Zw. N. F. P. Koło Poznań. Zarząd Zw. N. F. P. Okr. Poznański.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Absolwentów Państwowej Szkoły Rzem.-Przemysłowej** uprasza się o przybycie na zebranie w poniedziałek, 25 bm. o godz. 20 w gmachu szkolnym przy ulicy Kluczborskiej 5.

WYKŁADY

— * **Wykład o hodowli drobiu.** W Towarzystwie Ornitologicznem wygłosi w czwartek, dnia 21 bm. o godz. 20 na sali Izby Rolniczej, ul. Mickiewicza 33, p. inż. dr. Szuman bardzo ciekawy wykład na temat: „Hodowla drobiu i ostatnia podróż zagranicą".

— * **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** W środę, dnia 20 bm. odbędzie się w sali 17 Collegium Minus o godz. 20 wykład p. prof. Piotra Żukowskiego, Lektora U. P. na temat: „Czem różni się kultura rosyjska od polskiej?" Prelegent będzie mówił o czynnikach, pod wpływem których rozwijały się oba narody, o przyczynach spóźnionego rozwoju Rosji, o ustroju państwowym, budowie społecznej, życiu religijnem i obyczajności w Moskwie i Polsce 16-go do 17-go wieku. Wreszcie przedstawi stosunek do wojny obu państw i zakończy swój wykład uwagami o inteligencji obu narodów. Druga część wykładu odbędzie się w początkach grudnia.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs prasowania jednomiesięczny** rozpocznie w końcu bież. mies. Stowarzyszenie Służby Żeńskiej pod wezw. Matki Boskiej Różańcowej dla swych członkin. Przyjmuje zgłoszenia biuro Związku Kobiet Pracujących jeszcze do dnia 25 bm. Cały kurs kosztuje 10 zł. Jest jeszcze na kurs ten tylko 5 miejsc wolnych.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **10-lecie Koła Polonistów U. P.** — Dnia 24 bm. (niedziela) urządza Koło Polonistów Uniwersytetu Poznańskiego uroczysty obchód z okazji 10-lecia istnienia koła. O godz. 10,30 odprawi się msza św. w kaplicy akademickiej przy Wałach Leszczyńskiego 6, o godz. 12 odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej uroczysta akademja. W części artystycznej przyrzekli udział pp. Wysocka i Boelke. Wieczorem odbędzie się wieczór towarzyski w Bazarze. Lista zaproszeń na obchód 10-lecia Koła Polonistów wyłożona jest w lokalu Koła, Zamek pokój 15, gdzie również odbierać można bilety wstępu na akademję.

— * **Kurs wagonu sypialnego między Poznaniem a Krakowem** w poc. 408/409 (Poznań odj. 22,20 — Kraków przyj. 6,00) i z powrotem w poc. 410/407 (Kraków odj. 23,00 — Poznań przyj. 6,41) został zniesiony z dniem 15 bm. z powodu słabej frekwencji aż do 19 grudnia włącznie, po którym to terminie zostanie wznowiony aż do odwołania.

— * **Stow. Żeńskiej Mlodzieży Kupieckiej** urządza w dn. od 26 do 30 listopada rb. rekolekcje dla pań pracujących w zawodzie kupieckim. Nauki wygłaszać będzie w kaplicy św. Józefa codziennie od godz. 7 wieczorem ks. prałat J. Prądzyński. W bilety zaopatrzeć się można w firmach: St. Święcicki, ul. Nowa 7-8, A. Smoczyńska, św. Marcin 2. I. oraz w Związku Kobiet Pracujących, Al. Marcinkowskiego 1.

— * **Tow. Śpiewu „Halka" Poznań-Jeżyce.** Lekcje śpiewu do Jasełek odbywać się będą od czwartku, dnia 21 bm. godz. 20,15 dla chóru i solistów w lokalu zebrań p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16. — Wszystkich członków, którzy dotychczas w lekcjach udziału nie brali, ze względu na krótki czas prosimy o niezawodne przybycie. Sympatyków śpiewu przyjmuje się w poniedziałki i czwartki od godziny 20. — W sobotę, dnia 23 bm. w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego nr. 16 od godz. 20 wieczorek taneczny.

PODZIĘKOWANIA

— * **Do kasy Tow. Kolonij Wakacyjnych i Stacji Sanitarnej „Stella"** wpłacili: p. Niegolewska — Niegolewo od ziemianek powiatu grodziskiego 600 zł; p. Grabowska — Zbietka od ziemianek powiatu wągrowieckiego 390 zł; p. Janina Speichertowa — Popowo Stare od ziemianek powiatu śmigielskiego 200 zł; Komunalny Bank Kredytowy Poznań 300 zł; p. Juljanna Domagała zapis śp. Jana Pankalli 1000 zł; p. Czapska — Bardo p. Chwalibogowo od Koła Ziemianek powiatu wrzesińskiego 750 zł; ks. W Mierzejewski — Skrzebowa p. Raszków 6 zł; p. Eleonora Brossowa — Żnin 10 zł; p. Draheimowa — Maj. Dąbrowa od ziemianek powiatu mogileńskiego 120 zł; pp. Drygas i Wtorkowski — Poznań 30 zł; p. Thielowa — Doruchów od Koła Ziemianek powiatu kępińsko-ostrzeszowskiego 590 zł.

Dziękując uprzejmie za powyższe dary, „Stella" prosi o dalsze ofiary na konto „Stelli" w P. K. O. nr. 201 266 lub na ręce skarbnika p. Bolesława Ziętkiewicza, Poznań, ul. Nowa 8.

— * **Zarząd Koła Farmaceutów S. U. P.** składa serdeczne podziękowanie wszystkim osobom, które swą obecnością na akademji lub wieczorku w dniu 9 bm., tj. w dniu obchodu 10-lecia Koła, przyczyniły się do uświetnienia święta.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Rzadkość filatelistyczna!** Polski Czerwony Krzyż Okręg Śląski w Katowicach, ul. Andrzeja 9, ma na składzie jeszcze pewną ilość znaczków powstańczych, które były w obiegu pocztowym w czerwcu 1921 r. w czasie 3-go powstania śląskiego. Dochód ze sprzedaży tych znaczków (1 serja 2 zł) przeznaczony jest w całości na cele dobroczynne.

— * **Tow. Ogródków Działkowych im. J. Chociszewskiego** odbyło w tych dniach walne zebranie, na którem wybrano następujący nowy zarząd: p. Jaszcz — prezes, p. Bąkowski — wiceprezes, p. Mulczyński — sekr., p. Stawski — zast. sekr., p. Nowak — skarbnik, p. Urbanowicz — zast. skarbnika, p. Kwasz — gospodarz, pp. Majewicz i Pałasik — ławnicy. Marszałkiem zebrania był p. Lubawy, sekr. Związku. — W sobotę, 23 bm. urządza towarzystwo wieczorek z tańcami w Kasynie Obywatelskiem, ul. Marsz. Focha 81. Początek o godz. 7,30 wieczorem.

— * **Wynik konkursu fryzjerskiego.** — W dziedzinie ondulacji I klasy — pierwszą nagrodę zdobył Konrad Boruszak, drugą — Józef Woźniak, trzecią — Wincenty Krupka, czwartą — Leon Caliński z Zbąszynia, piątą — Franciszek Sobisiak, szóstą — Czesław Berghansen z Warszawy. W ondulacji II. klasy: pierwszą nagrodę uzyskała Marja Lewandowska, drugą — Janina Wrzesińska, trzecią — Leokadja Kierzenkowska, czwartą — Klemens Pańczak, piątą — Marja Nowicka, szóstą — Janina Rozynek. W ondulacji trwałej na pierwszy plan wysunął się p. Denys z Warszawy, na drugi p. Olenderek również z Warszawy i wreszcie p. Wincenty Krupka. Z szkoły czesania pań pierwsza nagroda przypadła w udziale p. K. Jurczyńskiej, druga — p. Stef. Roszakównie, trzecia — p. Z. Szoberównie, czwarta — p. Z. Jędrzejczakównie i piąta — p. Kupczykównie. Również i piękne fryzury lalek zdobyły nagrody. Pierwszą premję uzyskał p. Aleksander Kolendowicz, drugą — p. Czesław Witkowski, trzecią — p. Muszyński, czwartą i piątą — p. Witkowski, szóstą — p. Grunwald i siódmą — p. Alejski. Poza tem przeznaczono dla uczni i uczennic nagrody za przeszło 500 zł. Również i reszcie zawodników rozdano bardzo wiele nagród. (z.)

— * **Z targu.** Dnia 20 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 5,80—6,00 zł; masła mleczarskiego 7,00—7,20 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 3,70—3,90 zł; litr śmietany 2,80—3,20 zł; litr mleka pełnego 40 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 3,20—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurcząt 6,00—7,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlica 6,00—8,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kilogram tuczonej gęsi 4,00 złote; para gołębi 2,00—3,00 zł; para kuropatew 6,00—7,00 zł; za ryby: 1 kg. szczupaka 4,00—5,00 zł; karpia 4,00—5,00 zł; lina 3,60—4,40; karasia 2,00—4,40 zł; leszcza 1,60—2,40 zł; okonia 2,00—2,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80 do 1,50 zł; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 60—80 gr; jarmużu 40 gr; 1 kg pietruszki 50 groszy; seleru 1,00 zł; 1 kg brukselki 1,60 zł.; białej kapusty 25—40 groszy; modrej i włoskiej 40 do 60 groszy; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafjor 0,30—1,00 zł; 1 kg. melonu 30 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kilogram pomidorów 0,80—1,40 zł; 1 kilogram borówek 2,80 złotych; — za owoc: 1 kg jabłek 0,40—1,60 zł; gruszek 1,00—1,60 zł; śliwek 0,50—0,80 zł; winogron 5 zł; za grzyby: 1 kg pieczarek 1,00 zł; 1 kg zielonek 1,00—1,40 zł; 1 kg maślaków 1,00—1,20 zł; 1 kg. borowików 2,40 do 4,00 zł; 1 kg. podpieniek 0,80—1,20 zł; czubajki, szare zielonki, sarny i inne grzyby 1,00 zł za kg; 1 kg chleba 40 gr. — Targ słaby. Ceny jaj, mimo dużego dowozu, zwyżkowały znacznie. (hu.)

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Stosowana przez bardzo wielu lekarzy woda **Franciszka Józefa** wzmacnia żołądek, reguluje trawienie, poprawia stan krwi, uspakaja system nerwowy, dając zdrowie całemu organizmowi i jasność umysłu. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 5454

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wybuch zbiornika** nastąpił rano o godz. 9,30 na narożniku ul. Gwarnej i św. Marcina. W pewnej chwili nastąpiła silna detonacja, poczem niemal równocześnie gruba płyta granitowa wysadzona została w górę, rozpryskując się w drobne kawałki. Eksplozja wywołała wśród przechodniów niemałą panikę, zwłaszcza, że niektórzy wskutek uderzeń odłamkami pękającego granitu odnieśli niewielkie okaleczenia. Bezpośrednio po wybuchu wydobyły się z zbiornika kłęby dymu. Narazie nie ustalono z jakich przyczyn nastąpiła eksplozja. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Dalsze oszustwa Wolenberga.** P. Zieliński Kazimierz z Sędziejewa pow. Września doniósł policji, że Wolenberg Edward, zam. przy ul. Strzeleckiej 3 a, poszkodował go o 500 zł, które mu wręczył jako kaucję za posadę. (z.)

— * **Wymiana dolarów w bramie.** P. Zborowski Kazimierz z Rawicza został poszkodowany przez nieznanych osobników w podstępny sposób o 320 zł, przy rzekomej wymianie dolarów w bramie przy ul. Fredry. (z.)

— * **Kradzież listów pieniężnych.** Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Poznaniu zgłosiła w policji systematyczną kradzież listów pieniężnych. Sprawcą jest Lück Nikodem, pocztowiec, zamieszkały przy ul. Gen. Umińskiego 12, którego odstawiono do sądu grodzkiego. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Do farbiarni firmy Sieburg przy G. Wildzie 43, włamali się złodzieje i skradli większą ilość różnej odzieży, ogólnie wart. 2 590 zł. — Hoffmannowi Maksymiljanowi skradziono z placu budowlanego przy ul. Czajczej 4, drzewo budowlane wart. 400 zł. — P. Józefowi Klujowi, ul. Jeżycka 17, skradziono paczkę, którą miał przytwierdzoną do roweru. W paczce znajdowały się dwa futra, wart. 1 900 zł. (z.)

— * **Czyj cukier?** W Komisarjacie V. P. P. przy ul. Czartorji, znajduje się biały worek, zawierający około 25 kg. cukru, który gdzieś skradziono. Poszkodowani zechcą się zgłosić. (z.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za zniewagę studenta.** W dniu 15 bm. odbyła się w sądzie grodzkim w Poznaniu rozprawa przeciwko Ludwikowi Grabianowskiemu, ślusarzowi z zawodu, oskarżonemu przez słuchacza W. S. B. M. w Poznaniu, p. Powązkę o zniewagę. Oskarżony został skazany na grzywnę 50 złotych, a w razie nieściągalności na 5 dni więzienia.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Nie udała się ucieczka.** W tych dniach eskortowano z Kalisza na rozprawę w Gnieźnie trzech więźniów. W drodze między stacjami Marzeninem a Wrześnią aresztant Józef Skowroński wyskoczył przez okno z pociągu, znajdującego się w pełnym biegu; posterunkowi Ryba i Przybyła usiłowali zatrzymać pociąg, bezskuteczne jednak były ich próby, gdyż hamulce były zepsute. Dopiero, gdy pociąg stanął w Marzeninie, wszczęto pościg za zbiegiem. Skowrońskiego znaleziono na nasypie rannego wskutek wypadku z rozbitą czaszką. Dezertera w stanie ciężkim odstawiono do szpitala we Wrześni. (k.)

— * **Samobójstwo** usiłował popełnić w Obornikach były leśniczy Józef Wieczorek. Desperata w stanie ciężkim przewieziono do lecznicy w Obornikach. (k.)

— * **Broni białej** użył w Obornikach posterunkowy Franciszek Janowiak, odpierając napastującego Stanisława Napierałę, którego wzywał do opuszczenia lokalu Lewandowskiego. (k.)

— * **Pożar wybuchł w Górkach** (pow. szubiński) w zabudowaniach Elzy Wegner. Z niestwierdzonej przyczyny spaliły się stodoła ze zbiorami, stajnia i obora. Straty ocenia się na około 20 tys. zł. (k.)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Skrzydlata flota".
Aurora: „Czarny Pirot" z Douglasem Fairbanksem.
Bajka: „Magdalena".
Casino: „Magdalena".
Colosseum: „Na zachód od Zanziboru".
Corso: „Walka w prochowni."
Edison: „Parada rekrutów".
Kapitol: „Adjutant cara".
Odeon: „Niewolnicy carskiego knuta".
Polonja — Górczyn: „Burza".
Renaissance: „W pogoni za diamentem".
Słońce: „Czterech djabłów".
Stylowe: „Małżonek wbrew woli".
Wilsona: „Match, królem cyrkowców"

— * **Spadł z dachu** uczeń blacharski Bronisław Stęczniak, zatrudniony w cukrowni w Miejskiej Górce. W chwili, gdy przeskakiwał z krawędzi jednego dachu na drugi, zsunęła mu się noga wskutek czego spadł na stojącą na dole skrzynię żelazną. Ze skrzyni stoczył się jeszcze na ziemię i złamał sobie ramię. (ew.)

— * **Zaczadził się gazem** 19-letni syn gazomistrza Józefa Starosty w Miejskiej Górce. Nieszczęśliwy naprawiał jakiś defekt w gazowni i ani się spostrzegł, jak był nieprzytomny i ubezwładniony ulatniającym się gazem. Śmierć nastąpiła niebawem. (ew.)

— * **Zuchwałego napadu** dokonano na właścicielu cukierni w Zacharzewie niedaleko Ostrowa. Około północy zbudzili jacyś wyrafinowani złoczyńcy śpiącego p Nowickiego wołaniem, że złodzieje wyprowadzają ze stajni konie. P. Nowicki, nie przeczuwając podstępu bandytów, wyszedł natychmiast na dziedziniec. W tej chwili otoczyli i rozbroili go czyhający już na niego bandyci, poczem splądrowali całe mieszkanie, zabierając 700 zł gotówki. (n.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Mrowino**, pow poznański. (Święto niepodległości.) W przeddzień 11-tej rocznicy niepodległości urządziło tutejsze nauczycielstwo uroczystość narodową. — Uczniowie tutejszej szkoły wystąpili z deklamacjami i śpiewami. Uroczystość zaszczycił swą obecnością ks. dziekan Snowacki, który w pięknych słowach podziękował nauczycielstwu za gorliwą pracę nad młodzieżą. Nazajutrz podążyło nauczycielstwo z dziatwą szkolną do kościoła, aby wysłuchać mszy św. Po nabożeństwie zebrały się dzieci szkolne z trzech szkół w budynku szkolnym w Mrowinie, by w odpowiednim obchodzie uczcić pamiętny dzień 11 listopada.

— * **Gniezno.** (Kurs przeciwalkoholowy) odbył się 17 bm z nadzwyczajnem powodzeniem. Aula gimnazjum męskiego była przepełniona. Podkreślić należy liczny udział policji miejscowej. Wykłady wygłosili prof. dr. Wodziczko i ks. Gałdyński z Poznania, dr Gawroński z Dziekanki i prof. Błażak z Gniezna. Szczera wdzięczność należy się zarządowi Katolickiego Koła Abstynentów, a przedewszystkiem ks. dziekanowi Zabłockiemu Magistratowi należy się wdzięczność, iż subwencją stu złotych dopomógł do urządzenia kursu bezpłatnego.

— * **Borek.** (Z życia młodzieży.) Dnia 14 bm. odbyło się uroczyste zakończenie pierwszego kursu hufca przysposobienia wojskowego. Absolwenci kursu otrzymali świadectwa, a p. Adam Praczyk zdobył specjalny medal za najlepszy wynik w strzelaniu okręgowem w Krotoszynie. (cz.)

— * **Koronowo.** (Z wenty.) Urządzona w ub. niedzielę przez Tow. Pań św. Wincentego a Paulo wenta, dała w porównaniu do innych lat nadzwyczaj dodatni wynik. Zebrana kwota około 800 zł podzielona będzie na utrzymanie ubogich towarzystwa, część na ochronkę i częściowo na wyżywienie ubogich dzieci szkolnych. Szczególne uznanie należy się gorliwej prezesce p. dr. Szewsowej.

— (Wieczornica.) Z okazji 11 rocznicy wskrzeszenia Polski urządziło Tow Powstańców i Wojaków dnia 11 bm uroczystą wieczornicę, połączoną z zabawą taneczną. M in. wygłosił p. prof Siciński zajmujący referat okolicznościowy. Śpiewem „Boże coś Polskę" zakończono podniosłą uroczystość. Zabawa taneczna trwała do rana. (fj)

— * **Kościan.** (Z życia młodzieży.) — Święto Młodzieży rozpoczęło się uroczystem nabożeństwem w kościele farnym. Patron młodzieży, ks. mansj. Stróżyński odprawił mszę św. i wygłosił od ołtarza serdeczne przemówienie. Po południu odbyła się w Hotelu Warszawskim wieczornica, którą zagaił prezes, ks. Hain, witając licznie zgromadzonych rodziców, opiekunów i przyjaciół młodzieży. Wygłoszono dwie piękne deklamacje, poczem p. burmistrz Maćkowiak wygłosił referat o św. Stanisławie Kostce. W drugiej części wygłoszono monolog i odegrano krotochwilę w 3 aktach p. t. „Kominiarz i piekarz". (hk.)

— * **Pakość.** (Z Rady miejskiej.) — Ostatnio odbyło się posiedzenie Rady miejskiej w sali ratuszowej. Wśród innych uchwał określono dodatek do podatków państwowych, mianowicie: od nieruchomości i gruntów 70 procent, od przemysłu 1/8 proc., od świadectw przemysłowych 20 procent. Przyjęto sprawozdanie z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności i stwierdzono, że dzięki sumiennej pracy kierownika p. Wacława Kopecia, kasa rozwija się w szybkiem tempie. Ustalono komorne w nowym domu miejskim. Mieszkanie jednopokojowe z kuchnią kosztować będzie od ulicy 30 zł, od podwórza 25 zł miesięcznie.

— (Święto niepodległości.) Już w niedzielę, dnia 10 bm. odbył się pochód z orkiestrą wojskową na czele po ulicach miasta i akademja. W programie były występy chóru szkolnego pod dyr. p. Marjana Ziółka, deklamacja oraz dwa referaty. P. J. Chmiel mówił o tem, jak naród polski popadł w niewolę i jak zrzucił okowy, co zrobiono od czasu odzyskania niepodległości i co na przyszłość czynić należy. P. Bol. Kamiński mówił o organizowaniu się wojska polskiego i znaczeniu przysposobienia wojskowego dla młodzieży. Nazajutrz, w poniedziałek, dnia 11-go bm delegacje towarzystw ze sztandarami, urzędnicy wszelkiej kategorji, uczniowie z nauczycielstwem i spora ilość obywatelstwa wzięli udział w nabożeństwie, odprawionem przez ks. prob. Kiełczewskiego. (pli.)

Terminarz kalendarzowy
na rok 1930

otrzymają bezpłatnie wszyscy abonenci na początku grudnia bieżącego roku.

— * **Kępno.** (Sprzedawczyk.) W tych dniach Tomasz Winiarski z Dobromila (Małopolska) sprzedał swój do mmieszkalny w Kępnie przy Rynku 409 Żydowi Fleischerowi w Kępnie za 45 000 zł. Czyn ten wywołał wśród miejscowego społeczeństwa wielkie oburzenie temwięcej, że pertraktujący o kupno tego domu jeden z miejscowych obywateli Polaków ofiarował gotówką 20 000 zł, podczas gdy p Winiarski sprzedał swój dom Żydowi przy wpłacie gotówką tylko 15 000 zł

— (Przedstawienia.) Sekcja dramatyczna Ligi Samoobrony Społecznej w Poznaniu wystąpiła w Kępnie z przedstawieniem sztuki propagandowej p t. „Rycerze Chrystusa Króla", osnutej na tle walki rządu bolszewickiego z religją i Kościołem katolickim. Sztuka powtórzona zostanie w większych miejscowościach powiatu

Dnia 8 bm. zajechał do Kępna teatr „Minjatury" pod dyr. H. Palczewskiej. — Odegrano jednoaktową farsę p. t. „Wojna z teściową" i operetkę p. t. „Poczta w lesie". Poza tem wykonano szereg aryj operowych, duet, taniec i monolog p. t. „Wikta Sturmok", w którym dyr. Palczewska odtworzyła świetnie typ służącej.

— (Koedukacja w gimnazjum.) W obecności przedstawicieli władz, oraz rodziców odbyło się w tych dniach w auli tut. gimnazjum uroczyste otwarcie kursu koedukacyjnego. Otwarcie poprzedziło nabożeństwo w miejscowym kościele parafjalnym.

— (Z Zw. O. K. Z.) W Rychtalu odbyło się zebranie organizacyjne obwodu rychtalskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich. Dłuższy referat o celach i zadaniach Związku wygłosił prezes Komitetu Z. O. K. Z. mec Czodrowski z Kępna. Obecni na zebraniu zapisali się na członków. Dokonano wyboru zarządu obwodowego, w skład którego weszli pp. Kazimierz Nowak z Sadogóry jako prezes; Adam Rudnicki z Rychtalu jako wiceprezes; Albin Graczyk z Rychtala jako sekretarz i Jan Kubera z Dworzyszcz jako skarbnik. (ka)

Z POMORZA

— * **Toruń.** (Gimnazjum żeńskie.) W niedzielę, dnia 17 bm odbyło się poświęcenie założonej przez p. dr. Szczepkowską 5-cio klasowej szkoły żeńskiej, która z biegiem lat będzie przekształcona w 8-mio klasowe gimnazjum żeńskie. Obok gimnazjum żeńskiego miejskiego będzie to druga w Toruniu szkoła średnia żeńska. (wd.)

— * **Chełmża.** (Nowy burmistrz.) W środę 6 bm dokonał p. starosta dr. Bogocz jako delegat wojewody w obecności kolegjum magistratu aktu wprowadzenia p. burmistrza Kurzętkowskiego w urzędowanie. Po odczytaniu odnośnych dekretów, zwrócił się p. starosta do p mec. dr Wyszkowskiego, wyrażając mu imieniem rządu pełne uznanie za jego gorliwe i chętne spełnianie obowiązków zastępcy burmistrza. Zwróciwszy się następnie do p. burmistrza Kurzętkowskiego, zalecił dalszą owocną pracę tak dla dobra miasta i jego mieszkańców, jak również dla dobra i ku chwale naszej Ojczyzny. Krótkiemi przemówieniami p burmistrza K. i p. mec. dr. W. zakończył się urzędowy akt.

SPORT

Boks

Heros Berlin — K. S. H. Cegielski. Międzynarodowe te zawody odbędą się w sobotę o godz. 19.30 na sali K .S. H. Cegielski (ul. Górna Wilda 180, dojazd tramwajem nr. 4). Przedsprzedaż biletów w firmie Camera. Walki zapowiadają się atrakcyjnie, gdyż ujrzymy zawodnika berlińskiego Herosa, w wadze półciężkiej, Vöknera, którego lista rekordowa wskazuje szereg walk zwycięskich z „asami" pięściarstwa zagranicznego. Przeciwnikiem Völknera będzie dawno niewidziany w ringu Tomaszewski. W wadze lekkiej do walki z doskonałym Aniołą przysyła Heros zamiast Kollera Wernera, doskonałego technika; ponadto dotychczas w szeregu walk ma tylko jedną przegraną na punkty, lecz zato kilka zwycięstw przez k. o. Poza tem będzie walczyć 6 par zawodników Warty i H. C. P.

Pływanie

Zebranie kierowników technicznych względnie kapitanów sportowych wszystkich klubów zwołuje P. O Z. P. w niedzielę 8 grudnia o godz 10 w sali posiedzeń przy boisku Sokoła (Droga Dębińska). Na porządku obrad m. i. podział zawodniókw kowej na klasy, sprawa przydziału pływalni związkowej klubom w r. 1930, ustalenie kalendarza sportowego na przyszły rok i omówienie ogólnego programu mistrzostw okręgowych.

Poznańskie Towarzystwo pływackie Oddział Żeński. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, o godz. 20 w sali „Piwnicy Ratuszowej".

Wśród zawodowców

Mecz Carnera — Stribling odbył się w Londynie przy wyprzedanej sali w obecności m. i. ks. Walji. Olbrzym włoski ważył 256 f. ang., a Stribling 177 f. ang. W trzeciem starciu Stribling posyła przeciwnika do 4 na deski, niebawem wszakże po ciosie w twarz sam pada do 9. Na początku 4 starcia uderza on widocznie nisko i zostaje zdyskwalifikowany, przyczem Carnerze przyznano zwycięstwo. Walczy on 15 grudnia w Londynie z Dienerem.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Polskiej Młodzieży Kat. p. w. św. Kazimierza, Poznań-Jeżyce** urządza w dniu 23 bm. zabawę w salach Ogrodu Zoologicznego. Bardzo urozmaicony program, doborowe dwie orkiestry wojskowe i moc niespodzianek. Początek o godz. 20.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Alojzego — Fara.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 20 bm. o godz. 19.30 w sali OO. Jezuitów, ul. Dominikańska 8.

— **Grono Zwolenników Rozrywek Godziwych im. M. Reja.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 21 bm. w lokalu kol. Tomikowskiego o godz. 20. Ze względu na sprawy reorganizacyjne obecność wszystkich członków konieczna

— **Stow. Rodzinne, Poznań-Wilda.** Zebranie odbędzie się dnia 21 bm. u p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie

— **Tow. Kobiet na Wildzie.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, 21 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej.

— **Stow. Pracowników Fryzjerskich.** — Zebranie plenarne odbędzie się dnia 21 bm o godz. 20 w salce posiedzeń u p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8

— **Tow. Ogródków Działkowych im. gen. Dąbrowskiego.** Roczne walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 21 bm. o godz 19 w lokalu p. Bartkowiaka przy ul. Poznańskiej 25.

— **Zw. Zaw. Pracowników Przem. Gastronomiczno-Hotelowego.** Roczne walne zebranie odbędzie się w piątek, 22 bm. o godz. 1 w nocy w restauracji „Boulevard"

— **Zjednoczenie Kolejowców Polskich (Z. K. P.)** Zarząd oddziału służby administrcayjnej zwołuje nadzwyczajne zebranie członków w piątek, 22 bm. o godz. 19 w sali p. Figla przy ul. Wierzbięcice 27 Na porządku obrad wybór delegatów na nadzwyczajny zjazd delegatów okręgu poznańskiego.

— **Tow. Chóru Kościelnego par. Św. Marcina** urządza dnia 23 bm. o godz. 20 zabawę w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Wstęp tylko za zaproszeniami.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Tum** urządza w sobotę, 23 bm. na sali Domu Katolickiego na Śródce zabawę taneczną. Wstęp tylko za okazaniem zaproszenia, które można odebrać u prezesa p. Malika, ul. Sienna 13, II ptr. Czysty zysk przeznacza się na gwiazdkę dla dzieci po zmarłych członkach. O łaskawe poparcie uprasza Zarząd

— **Polsko-Katolickie Towarzystwo Głuchoniemych.** Nabożeństwo dla głuchoniemych odbędzie się w niedzielę, dnia 24-go bm. o godz 9 w zakładzie dla głuchoniemych. Popołudniu o godz. 16 zaś miesięczne zebranie w sali p. Jarockiego.

— **Chrześc. Zw. Zaw. Dozorców Domowych.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, 24 bm. o godz. 14 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. W 5 zł. — M. W. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 20 zł. — K. K. B. 10 zł. — Krajewscy zamiast kwiatów na trumnę śp. Władysława Stryckiego z Kunowa 10 zł. — J. M. P. ze Słomowa za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 273 złotych.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Pan Twardowski". W czwartek, 21 b. m. stale wyprzedana „Hrabina Marica" z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim; kapelmistrz p. Leszczyński. W piątek „Aida" z pp. Marynowicz, Szafrańską, Majem, Perkowiczem, Romanowiczem i Urbanowiczem, kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę „Madame Pompadour" z p. Grabowską w partji tytułowej.

„Trubadur", opera Verdi'ego, dana będzie po cenach zniżonych na przedstawieniu popołudniowem w niedzielę, dnia 24 bm. W partji tytułowej wystąpi pan Perkowicz.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś przedstawienie tylko dla wojskowych i ich rodzin. Odegrana będzie konkursowa komedja historyczna Adolfa Nowaczyńskiego p. t. „Wiosna narodów". Jutro powraca na afisz pełna humoru komedja K. Dunin - Markiewicza i M. Fijałkowskiego „Miłość czy pięść". W nadchodzącą niedzielę popołudniu po cenach zniżonych odegrana będzie po raz 122 „Maman do wzięcia".

Pełne próby z doskonałej komedji J. Szaniawskiego „Adwokat i róże" dobiegają końca. Premjera z początkiem przyszłego tygodnia. Obsadę stanowią pp. Gryf - Olszewska, Podborówna, Żbikowska, Biesiadecki, Czajkowski, Kondradt, Piotrowski, Przystański, Rodziewicz, oraz dyr. Szczurkiewicz Reżyserja p. Wysockiej. Nowe dekoracje p. St. Jarockiego.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś pierwszy gościnny występ najznakomitszego artysty doby obecnej K. Junoszy - Stępowskiego, który korzystając z kilku wolnych dni przed występami w Warszawie ukaże się w komedji Kiedrzyńskiego „Miłość bez grosza". — Rolę Malatyńskiego zalicza p. Stępowski do najlepszych ze swego bogatego repertuaru — Obok gościa w roli Witaminki wystąpi ulubienica publiczności poznańskiej p. Halina Cieszkowska. Resztę obsady stanowią pp. Czarnecka, Bystrzyński, Smoczyński, Szarski, Żeromska, Tylczyński i inni.

Jutro, w czwartek i w piątek ostatnie dwa występy K. Junoszy - Stępowskiego.

WYSTĘP KWARTETU DREZDEŃSKIEGO (organiz.: dyr. koncert. Rozmarynowicza).

Wieczór Kwartetu Drezdeńskiego odbędzie się **w nadchodzącą sobotę, dnia 23 listopada wieczorem, o godzinie 8, w sali Domu Ewangelickiego.** Występ Kwartetu Drezdeńskiego, który od szeregu lat zdobył na całym świecie pierwsze miejsce wśród zespołów kameralnych, cieszy się tak u nas jak i za granicą, wielką popularnością, to też jak zwykle przy występach tego świetnego kwartetu, zainteresowanie około sobotniego koncertu jest olbrzymie. Po koncercie Kwartetu Guarneri, który w Poznaniu odniósł olbrzymi sukces, występ Kwartetu Drezdeńskiego będzie jeden z najlepszych wieczorów kameralnych, jaki publiczność nasza przeżywać będzie. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38, w dzień koncertu od godziny 7 przy kasie. zw 20 142

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pan Twardowski — balet Różyckiego.
Czwartek. 21. 11. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Piątek. 22. 11 „Aida", opera Verdiego.
Sobota. 23 11. „Madame Pompadour", operetka Falla.
Niedziela. 24. 11 o godzinie 15 „Trubadur", opera Verdiego (Ceny zniżone).
Niedziela. 24 11 wiecz „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Poniedziałek. 25. 11. „Skowronek", operetka Lehara.
Wtorek. 26 11. „Pan Twardowski", balet Różyckiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnep (Teatr Polski. ul 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Wiosna narodów".
Czwartek. 21. 11 „Miłość czy pięść".
Piątek. 22. 11. „Wiosna narodów".
Sobota. 23. 11 „Miłość czy pięść".
Niedziela. 24 11. o godz 15 „Maman do wzięcia" (Ceny zniżone).
Niedziela. 24. 11. wieczorem „Miłość czy pięść".
Poniedziałek. 25 11. „Wiosna narodów".
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Miłość bez grosza". — Gościnny występ Junoszy - Stępowskiego.
Czwartek. 21. 11. „Miłość bez grosza" — gościnny występ Junoszy-Stępowskiego.
Piątek. 22. 11. „Miłość bez grosza" — ostatni gośc. występ Junoszy-Stępowskiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR WIELKOPOLSKI
pod dyr Bol Brzeskiego
„Niespodzianka", dramat w 3 aktach
H Rostworowskiego
20. 11. — Wolsztyn.
21. 11. — Kościan.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z ZAPOMNIANEJ LUB MAŁO ZNANEJ WIELKOPOLSKI

ZAPOMNIANY PISARZ LUDOWY FRANC. KSAWERY TUCZYŃSKI

W drugiej połowie 19-go wieku żył w Poznaniu pisarz ludowy Franciszek Ksawery Tuczyński, który tworząc przeważnie powiastki dla ludu, poruszał także tematy związane z morzem i Pomorzem. Posiadamy o nim wiadomości bardzo szczupłe. Nie wiemy o jego życiu i sposobie tworzenia nic konkretnego. Jedynie jego liczne książeczki, spotykane po różnych bibljotekach publicznych i prywatnych świadczą o jego życiu i działalności literackiej i tak jak żył, tak też umarł zapomniany. A jednak z różnych względów zasługuje on na to, by go wydobyć z zapomnienia.

Tuczyński jest m. in. autorem większego dzieła p. t. „Morze, zjawiska i życie w niem i na niem" (Poznań, dr. Ludwik Rzepecki, rok 1883). O morzu i sprawach morskich pisano u nas za czasów niewoli bardzo mało. Książki na temat moża można nieomal wyliczyć na palcach. Adolf Nowaczyński swego czasu zacytował w artykule p. t. „Komu zawdzięczamy dostęp do morza" („Wiadomości Literackie", nr. 35 26. 8. 1928) nieomal wszystkich autorów, którzy pisali o morzu i Pomorzu. O Tuczyńskim jednak nie wspomina, choć zna Kusztelana, poznańskiego doktora, autora dziełka „To i owo o morzu" (1882), pierwszej polskiej książki o sprawach morskich. Tuczyński kochał się także w tematach morskich i egzotycznych (np. napisał „Raj za morzem", „Wycieczki po Afryce", „Wycieczki po Australji") i wzbogacił naszą literaturę morską (r. 1883) dziełkiem, które tak samo jak Kusztelana książka, według słów Nowaczyńskiego, jest „polskim podręcznikiem, encyklopedją, silva rerum, kompendjum, seminarjum o morzu".

Szukając materjałów, dotyczących życia i twórczości Tuczyńskiego, zwróciłem się m. in. do senjora bibljofilów pomorskich, p. Walentego Fiałka w Chełmnie, który pamięta niejedną postać ze świata literackiego poznańskiego, z prośbą o podanie mi bliższych szczegółów co do Tuczyńskiego. Lecz i p. Fiałek nie wiele mógł mi o nim powiedzieć.

„Co do Fr. Ks. Tuczyńskiego — pisze p. Fiałek — to wiem tylko, że pisywał on powiastki ludowe, które wychodziły w nakładzie W. Simona w Poznaniu (Simon był z L. Rzepeckim w spółce). Z Tuczyńskiego dziełek posiadam jedynie nast.: „Polskie czasy, błogie czasy", Poznań, 1878, „Twardowski, mistrz czarnoksięski", Poznań, 1886. Żadnego wspomnienia o nim w czasopismach nie czytałem. Wówczas zaprzątały głowę ludziom pisującym ważniejsze sprawy. Przed może 50 laty mieszkałem w Poznaniu przy ulicy „Za Bramką" nr. 4 czy też 5. Tam — jak mi moja gospodyni wówczas powiadała — miał też mieszkać w tym czasie Tuczyński. Był on podobno „szaśniętym" (tj. zwolnionym z urzędu) nauczycielem; za co, nie wiem. Był podobno pijaczyną. Za te wiadomości mej ówczesnej gospodyni nie ręczę. Mimo żeśmy mieszkali pod jednym numerem, nie miałem sposobności poznać się z Tuczyńskim".

Tyle p. Fiałek, który posiada dużo wiadomości jako też materjałów piśmiennych, dotyczących działalności pisarskiej różnych autorów Pomorza i Wielkopolski. Jak wynika z powyższej relacji, nie przypomina on też sobie, by kiedykolwiek czytał jakieś wspomnienie o Tuczyńskim w jednym z ówczesnych czasopism (p. Fiałek był dawniej zecerem, księgarzem i wydawcą). W Bibljotece Raczyńskich, jak mi doniósł łaskawie p. dr. A. Wojtkowski, do którego także zwróciłem się z prośbą o bliższe dane dotyczące Tuczyńskiego, nie ma żadnych materjałów o nim. Znajdują się tam jedynie różne powiastki i powieści popularne Tuczyńskiego.

Poza wyżej wspomnianemi dziełkami („Morze", „Raj za morzem", „Wycieczka po Afryce", „Wycieczki po Australji", „Polskie czasy, błogie czasy", „Twardowski, mistrz czarnoksięski") napisał Tuczyński bardzo dużo innych powieści i powiastek dla ludu*).

Aczkolwiek działalność literacka Tuczyńskiego pod względem jakości nie może być zaliczoną do pierwszorzędnej, to jednak zasługuje on, choćby jako autor książki o morzu, na wydobycie go z niepamięci. Może niniejszy szkic przyczyni się do ujawnienia niejednego szczegółu z życia naszego zapomnianego pisarza. Starsi mieszkańcy Poznania zapewne pamiętają jeszcze Tuczyńskiego. Niżej podpisany byłby wdzięczny za wszelką, choć najmniejszą wiadomość o życiu i dziełach Tuczyńskiego. (Adresować: Toruń — Sienkiewicza 12).

Tadeusz Pietrykowski.
Toruń.

*) Dokładną bibljografję dzieł Tuczyńskiego podaje Estreicher. cfr. Karol Estreicher. Bibljografja Polska XIX stulecia, lata 1881—1900 tom IV (R—Z) Kraków. Nakładem Spółki Księgarzy polskich 1916, strona 412.

CIOŁKOWICE, POTEM WIELICHOWO

W porównaniu z krajami zachodniej Europy są nasze miasta i miasteczka bardzo późnym tworem. Na terenie właściwej Wielkopolski, w skład której wchodziły dawne województwa poznańskie (bez Kujaw: z Bydgoszczą i Inowrocławiem) i kaliskie, początki ich sięgają zaledwie 30-tych lat XIII. wieku. Wtedy jednak, pod rządami ks. Włodzisława Odonica, a następnie ks. Bolesława Pobożnego i Przemysława I., powstają one w szybkiem tempie; jak wiadomo założono lewobrzeżny Poznań w r. 1253, jako szóste z kolei miasto wielkopolskie (1231 r. Śródka; 1235 r. Gniezno; 1243 r. Powidz; przed 1251 r. Wronki; 1251 r. Kostrzyn). Ogółem powstało do r. 1500 na terenie właściwej Wielkopolski 153 miast, tak, że było tutaj stosunkowo do obszaru znacznie więcej miast aniżeli we wschodnich Niemczech.

Proces zakładania nowych miast objął w XIII. i XIV. wieku przedewszystkiem środkową Wielkopolskę, natomiast zachodnia część Wielkopolski między Wartą i Obrą została silnie skolonizowaną dopiero w XV. wieku. Wtedy to przywilejem Władysława Jagiełły z 15 lipca 1429 otrzymał biskup poznański Stanisław Ciołek pozwolenie na lokowanie wsi swej stołowej Wielichowa pod tą samą nazwą na prawie magdeburskiem. Z okazji 500-lecia otrzymało obecnie miasto Wielichowo z inicjatywy swego burmistrza Ludwika Tomczaka, wydaną kosztem magistratu bardzo staranną monografję, opracowaną przez archiwistę Archiwum Państwowego w Poznaniu, Adama Henryka Kaletkę, którą poprzedził wstępem o pradziejach miasta młody prehistoryk Konrad Jażdżewski, asystent prof. J. Kostrzewskiego*).

Nazwę przyjęło miasto od istniejącej tu już w r. 1297 wsi, którą niegdyś musiał założyć jakiś nieznany nam Wielisław, od którego zdrobniałego imienia: Wielich — powstała nazwa Wielichowo (tj. sioło Wielichowo zam. Wielichowe, podobnie jak „żonę królową" nazywamy krótko: królową, lub wieś Częstocha nazwano Częstochową); w pierwszych jednak latach po swem założeniu zwało się miasto Ciołkowicami wzgl. Ciołkowem od rodowego nazwiska biskupa-założyciela, po którym ma w swym herbie ciołka z sześciopromienną gwiazdą nad grzbietem.

Podobnie jak w innych miastach rządziły miasteczkiem dwie władze: wójt z czteroma ławnikami i burmistrz z czteroma rajcami, pochodzącymi z wyboru wszystkich obywateli; apelacje od sądów miejskich szły do dworu wielichowskiego, z wyjątkiem odwołań w sprawach kryminalnych, dla których kompetentną była kapituła poznańska. Urząd wójtowski był pierwotnie dziedziczny w rodzinie pierwszego wójta Wojciecha. Dopiero w r. 1548 wykupuje wójtostwo biskup Benedykt Izbieński i odtąd jest ono przez biskupów sprzedawane dożywotnio w drodze kontraktu.

Taki stan rzeczy trwał aż do rozbioru w r. 1793; zaborczy rząd pruski zniósł obydwie władze, a w miejsce ich zamianował stałego burmistrza i jednego honorowego rajcę. Samo miasto wraz z kluczem otrzymał po sekularyzacji za zasługi generalny adjutant Fryderyka Wilhelma II., v. Zastrow. Dla gospodarczego rozwoju miasta było ważnem zdarzeniem usypanie grobli przez błota Obry między Wielichowem i Zieminem w r. 1805, regulacja tej rzeki, a przedewszystkiem komasacja gruntów w r. 1848/9. Ciekawym zaś epizodem był udział Wielichowian ok. r. 1830 w handlu pijawkami, który jako specjalność ludności nadobrzańskiej cieszył się podówczas wielkim rozwojem.

W innych rozdziałach omówił autor czynsze i robocizny obywateli na rzecz dworu, rzemiosło, przemysł, giełdę strzelecką, kościoły i szkoły, choroby, pożary, wojny i podał spis rodzin zdawna w mieście osiadłych.

Monografja ta, owoc długoletnich badań, wykonana z największą starannością, daje nam wierny obraz dziejów małego miasta wielkopolskiego i może służyć za wzór badaczom lokalnych dziejów wielkopolskich. Zasługuje ponadto i z tego powodu na wyróżnienie, że dotyczy miasta kościelnego, a tych było mało w średniowiecznej Wielkopolsce, bo na 153 miast przypada zaledwie 10 kościelno-świeckich, a 12 klasztornych.

Feliks Pohorecki.
Poznań.

*) Z przeszłości miasta Wielichowa: 1429—1929. Drukarnia Centralna w Śremie 1929, str. 163, z 6 tabl.

ŻYCIE KULTURALNE

„BIBLJOTEKA STUDWUDZIESTU"

Zaczęła ona ukazywać się w Poznaniu jako wydawnictwo wykwintne a pełne treści nietylko bibljofilskiej, więc ojcem jej i czułym opiekunem kto inny będzie, jak Jan Kuglin, patron pięknej książki na naszym gruncie i jej wspaniale czynny miłośnik oraz propagator? Wziął tym razem Jan Kuglin rozmach niemały. Co tydzień mniejwięcej ma ukazywać się taki tomik, jakich dwa właśnie na świat wyleciały, a noszą tytuły: „Głośniki płonące" (przez Emila Zegadłowicza) oraz „Dziesięciolecie Książki Emila Zegadłowicza w Poznaniu", Zarys Bibljograficzny, przez Jana Kuglina.

Że zajmiemy się niemi obszerniej, to jasne i tłumaczeń nie potrzebuje. Tymczasem dość będzie wyłożyć, że „Bibljoteka Studwudziestu" nazywa się tak dla tego, iż tylko studwudziestu ludzi w Polsce będzie mogło ją posiadać. Więcej egzemplarzy nie wypuści z pod swych tłoczni jej twórca i opiekun. Ma on adresy wszystkich mniej więcej ludzi w Polsce, których mogą zainteresować swoją treścią i formą te arcydziełka sztuki graficznej — i do nich, do tych miłośników, wprost się zwróci, pomijając księgarskie wystawy i lady. Oblicza on tę bibljofilską rodzinę na stodwadzieścia głów m n i e j w i ę c e j — to znaczy, że na liście jego znajdzie się może jeszcze jaki margines, na który będzie można wpisać i takiego miłośnika kultury, którego adres i imię nie jest Kuglinowi znane. Dla tych rzeczywistych tajnych (dotychczas, Kuglinowi), amatorów notatkę tę piszemy, przydając gwoli ścisłości, że Drukarnia Rolnicza, z której te małe cuda wychodzą, mieści się w Poznaniu przy ul. Mielżyńskiego nr. 24.

Niech sprobują szczęścia. A nuż znajdzie się jeszcze jakie miejsce między wybranymi?

B. N.

NAUKA

Z Tow. Przyj. Nauk. W niedzielę, dnia 24 listopada 1929 o godz. 11 odbędzie się w sali Wydziału Lekarskiego T. P. N. (ul. Seweryna Mielżyńskiego 26/27) uroczyste zebranie Wydziału Lekarskiego T. P. N. ku uczczeniu pamiętnego posiedzenia listopadowego z r. 1918, z następującym porządkiem obrad: 1. Prof. dr. Borowiecki: Przemówienie. 2. Pokazy. 3. Doc. Dr. Łabendziński: Badanie sprawności narządu krążenia zapomocą sfigmomanometru ze szczególnem uwzględnieniem metody osłuchowej. 4. Dr. A. K. Werner: Przemiana podstawowa w chorobach wewnętrznych, mianowicie w gruźlicy płuc leczonej sztuczną odmą. Po zebraniu skromny wspólny obiad w Bazarze.

Z Tow. Historycznego. Sekcja krytyczna polskiego Tow. historycznego w Krakowie odbyła posiedzenie naukowe z odczytem dr. K. Piotrowicza n. t. „Monografja o Grunwaldzie" (z powodu studjum O. Laskowskiego). (nk)

Warszawska Akademja Nauk. Piszą nam z Warszawy: Nasze Towarzystwo Naukowe ma być przemianowane na Akademję Nauk. Stać się to ma na zgromadzeniu, zapowiedzianem na 21 bm. Równocześnie otrzyma Akademja nowy wydział, mianowicie wydział bjologiczny. Potem ma być też utworzony wydział nauk technicznych. Powstanie on w ten sposób, że istniejąca Akademja Nauk Technicznych będzie włączona do przemianowanego Towarzystwa jako osobny wydział. (wn)

Dziesięciolecie Koła Matematyczno-Fizycznego Stud. Uniw. Poznańskiego. W tych dniach obchodzi Koło Matematyczno-Fizyczne Studentów Uniwersytetu Poznańskiego dziesięcioletnią rocznicę istnienia. W dniu 22 listopada b. r. odbędzie się o godz. 20 na sali 17 Coll. Minus akademja, na której wygłoszone zostaną dwa odczyty. Prof. dr. Z. Krygowski mówić będzie n. t. „James Clerk Maxwell w pięćdziesiątą rocznicę śmierci" i prof. dr. Z. Zawirski n. t.: „Stosunek logiki do matematyki. (np)

SZKOLNICTWO

Wieczór Bajek w Teatrze Szkolnym. W Teatrze Szkolnym, w sobotę, 23. 11. o godz. 5 po poł. recytuje p. K. Rychterówna szereg bajek, ilustrowanych przeźroczami. Usłyszymy więc bajkę o „Niedźwiedziu i złotowłosem dziewczątku", „Lwa i muszkę", „Dziewczynkę z zapałkami", „Stefka Burczymuchę", „Ucieszną historję o Fipciu" i wiele innych jeszcze ślicznych bajek. Dzieci skorzystają z pewnością chętnie z tej sposobności wysłuchania bajek w interpretacji wybitnej recytatorki.

Pożyteczne książeczki francuskie. Ukazały się trzy nowe tomiki z bibljoteczki klasyków francuskich, wydawanej przez zasłużonego u nas dla kultury francuskiej prof. Omera Neveux (wyd. „Eos"). Są to: „Atala" Chateaubrianda w opracowaniu prof. uniwersytetu lwowskiego, S. Czernego, „Le petit chose" A. Daudeta opracowane przez prof. Cieślińskiego i „Contes" et légendes de France" zebrane przez prof. L. Pionniera. Ciekawe te książeczki opatrzone są obfitym komentarzem leksykalnym i rzeczowym oraz analizą treści w formie pytań, które ułatwiają czytanie i opanowanie trudniejszych zwrotów językowych (sz.)

TEATR

„The Journey's End" w Warszawie. — Piszą nam z Warszawy: Teatr Narodowy wystawił słynną sztukę Sherriffa „Koniec wędrówki" („The Journey's End" w reżyserji Ryszarda Ordyńskiego. Jest to sztuka „wojenna". Rozgrywa się cała w ziemiance okopów angielskich pod St. Quentin w marcu r. 1918. Kobieta nie występuje żadna. Treścią są przeżycia duchowe żołnierzy i oficerów angielskich, przeznaczonych na bohaterską śmierć za ojczyznę. W Paryżu jest obecnie „Koniec Wędrówki" grany w Teatrze Edwarda VII przy Polach Elizejskich. W Warszawie wywarł głębokie wrażenie dzięki grze aktorów z Węgrzynem na czele i świetnej reżyserji Ordyńskiego. (tw)

Biografja Jamesa Barrie. Nasz korespondent londyński (z. gr.) donosi: Świeżo wyszła biografja Sir Jamesa Barrie, popularnego dramaturga angielskiego. Jego „Pocałunek Kopciuszka" grany był swego czasu w Teatrze Polskim w Poznaniu; szkic o autorze „Peter Pana" znajdujemy w książce prof. Dyboskiego „O Anglji i Anglikach" (Warszawa, 1929). Monografja wyszła z pod pióra J. A. Hammertona.

MUZYKA

Muzyka w Krakowie. Z Krakowa piszą nam: „Instytut Muzyczny" pozyskał na kierowniczkę klasy śpiewu znaną artystkę śpiewaczkę, p. Ludwikę Marek-Onyszkiewiczową, która po dwuletnim pobycie w Paryżu na stałe osiadła w Krakowie. Pozyskano też p. Irenę Dubiską z Poznania na kurs skrzypcowy; przyjeżdżać ona będzie do Krakowa dwa razy na miesiąc. (k. j.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Rekonstrukcja pałacu Młodziejowskiego. Z Warszawy donoszą nam: Temi dniami zaczęto przy ul. Miodowej nr. 10 burzyć przybudówkę do pałacu biskupa Młodziejowskiego, zwanego także pałacem Igelstroema. Pałac ten powstał w wieku XVII, zaś w XVIII został znacznie rozszerzony, poczem od Feliksa Potockiego kupił go biskup wileński Ignacy Massalski, aby potem odprzedać kanclerzowi wielkiemu koronnemu, biskupowi Młodziejowskiemu. Odtąd przez lat 150 była ta budowla nazywana pałacem biskupa Młodziejowskiego. W r. 1794 mieszkał tutaj ambasador rosyjski Igelstroem i stąd też uciekał przed powstańcami Kilińskiego, gdy kule z armat ustawionych na placu Krasińskich zaczęły padać na dom.

W miejscu, gdzie stoi rozbierana obecnie przybudówka, wznosił się taras. Naprzeciwko leżały obszerne ogrody klasztoru Kapucynów. Biskup Młodziejowski często tam przesiadywał, korzystając z tak wonnego i zacisznego sąsiedztwa.

PISMA NADESŁANE

„Filomata" 1929 Nr. 8. Treść: Birkenmajer J. „Filologja z przeszkodami" — Cybulski St. „Ubiory greckie II" — Abgarowicz K. „Nieco o dowcipie i humorze". — Własne drogi. — Satura lanx.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny Stefan Wyrzykowski.

Po zajściach w Krakowie

Postulaty polskiej młodzieży akademickiej

Jak już „Kurjer Poznański" donosił, w ciągu ostatnich dni Kraków był widownią zajść, spowodowanych napaścią kilkunastu akademików żydów na trzech studentów chrześcijan we wtorek, dnia 12 bm.

Fakt ten zelektryzował polską młodzież akademicką, uprzytomniając jej w dobitnym skrócie niebezpieczeństwo żydowskiego zalewu na wyższych uczelniach.

Początkowo istniało niebezpieczeństwo wyzyskania samorzutnych demonstracyj ulicznych przez szumowiny społeczne. Zauważono przytem, iż do ekscesów podniecali studenci ukraińscy. Dzięki energji Krakowskiego Komitetu Akademickiego z kol. St. Klimeckim na czele udało się zapobiec wszelkim ekscesom (co uznają chętnie nawet krakowskie władze bezpieczeństwa) przez zarządzenie usuwania mętów społecznych z pośród demonstrujących, tudzież wskazanie młodzieży akademickiej właściwego celu demonstracyj.

W piątek, dnia 15 bm. odbył się na uniwersytecie imponujący wiec ogólno-akademicki w sprawie żydowskiej.

W wiecu tym wzięło udział około 4.000 akademików. Podobnie tłumnej i jednomyślnej manifesetacji na uniwersytecie dawno już nie było. Po przemówieniach pp. W. Wasilewskiego, S. Klimeckiego i Bieńka uchwalono rezolucję następującej treści:

„Zebrani na wiecu ogólno - akademickim w westibulu Col. Nov. U. J. studenci wyższych uczelni w Krakowie uchwalają:

„1) potępiają bezczelne prowokacje t zw. korporantów żydowskich, które swem niesłychanem i prowokacyjnem postępowaniem doprowadziły do wzburzenia wśród polskiej młodzieży, a następnie bezczelnemi kłamstwami w prasie żydowskiej usiłowały przerzucić odpowiedzialność za wywołanie zajść na studentów polskich;

„2) domagają się ukarania winnych wywołania niepokojów na wyższych uczelniach studentów żydów;

„3) wobec zalewu żydowskiego na wyższych uczelniach w Polsce domagają się wprowadzenia „numerus clausus" na wyższych uczelniach, odpowiadającego odsetkowi ludności żydowskiej w państwie;

„4) żądają uregulowania obowiązku dostarczania zwłok żydowskich do prosektorjów w ilości odpowiadającej stosunkowi liczbowemu studentów medycyny narodowości żydowskiej do ogółu studentów tego wydziału;

„5) wzywają ogół młodzieży akademickiej oraz całe społeczeństwo do zastosowania gospodarczego i towarzyskiego bojkotu wobec żydów;

„6) wzywają polskie organizacje akademickie, które dotychczas mają wśród swoich członków żydów, do statutowego wykluczenia ich z pośród członków, a dopóki ten postulat nie zostanie przeprowadzony, do niedopuszczania żydów do władz organizacji;

„7) zwracają się do Senatów Akademickich i pp. profesorów z prośbą o życzliwe ustosunkowanie się do postulatów młodzieży i pomoc w ich przeprowadzeniu;

„8) wzywają młodzież akademicką w innych środowiskach akademickich do rozpoczęcia akcji celem przeprowadzenia postulatów wysuniętych przez młodzież krakowską;

„9) wzywają delegatów, którzy zostaną wybrani na Zjazd Ogólny Polskiej Młodzieży Akademickiej, który odbędzie się w grudniu w Warszawie, do zajęcia zdecydowanego stanowiska w sprawie wysuniętych postulatów;

„10) potępiają stanowisko niektórych grupek młodzieży, które dążą do wprowadzenia żydów do Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej;

„11) postanawiają walkę o przeprowadzenie powyższych postulatów prowadzić aż do zwycięstwa, powierzając kierownictwo akcji Krakowskiemu Komitetowi Akademickiemu".

Dodatkowe rezolucje medyków:

„12) zebrani domagają się nieprzyjmowania na wyższe lata medycyny żydów — którzy studjując przez pierwsze lata zagranicą, są następnie przyjmowani na uniwersytety polskie;

„13) zebrani proszą Senat U. J., aby na stanowiska asystentów na wydziale medycznym zwłaszcza przedstawiano kandydatów Polaków, jeżeli mają na to odpowiednie kwalifikacje — z wyłączeniem żydów".

P. Rektor Marchlewski wezwał imieniem Jego Magnificencji zebranych na miejscu do zachowania spokoju i wstrzymania się od jakichkolwiek ekscesów oraz oznajmił, że organizacja studentów ruskich wniosła do Rektoratu pismo, stwierdzające, że organizacja ta jako taka, nie podżegała do ekscesów przeciw policji, a jeżeli się okaże, że czynili to jej członkowie, to pociągnie ich do odpowiedzialności.

Wzywając ogół młodzieży do zachowania bezwzględnego spokoju — przewodniczący p. Klimecki wiec zamknął.

Jak widzimy, akcji nadano obecnie szerszy charakter, stawiając ją na racjonalnych podstawach. Jednolity front młodzieży usiłują rozbić przywódcy ugrupowań „sanacyjnych" na uniwersytecie, którzy jednak ściągnęli na siebie taką niechęć młodzieży, że wogóle nie odważają się dziś występować publicznie.

Próbę wmieszania się „starszego społeczeństwa" przez podjęcie uchwały rady miejskiej, domagającej się od młodzieży „uspokojenia", sparaliżował w zarodku radny Rymar. Jest jednak rzeczą charakterystyczną, iż inicjatywę do protestu starych przeciw ruchowi młodych dał prezes radnych socjalistycznych, żyd Rozenzweig z prezesem kahału, Landauem.

Konserwatywny „Czas", socjalistyczny „Naprzód", oraz sjonistyczny „Nowy Dziennik" gwałtownie atakują młodzież narodową. Więc wszystko w porządku.

Walne zebranie Organizacji Studentek

Dnia 10 bm. o godz. 3 min. 45 po południu rozpoczęło się w sali 17-tej Coll. Minus doroczne walne zebranie Organizacji Studentek U. P.

Zebranie zagaiła przewodnicząca Organizacji Studentek, kol. Smoluchowska, witając przybyłych na zebranie gości: ks. prałata Prądzyńskiego, p. dziekana prof. dr. Jaxa - Bykowskiego i p. dr. doc. Dobrzyńską - Rybicką, oraz członkinie wspierające: p. Gosieniecką i p. Kostrzewską. Do prezydjum powołano przez aklamację: kol. Marję Gosieniecką na przewodniczącą, kol. Konieczną na wiceprzewodniczącą, kol. Brawatównę i kol. Szczerbińską na sekretarki, oraz kol. Kuliżankę i kol. Stojanowską Anielę na skrutatorki.

Przyjęto bez dyskusji porządek obrad, oraz protokóły poprzednich walnych zebrań: zwyczajnego z dn. 29. 10. 1928 i statutowego z dn. 18. 11. 1928. Następnie przewodnicząca Organizacji Studentek, kol. Smoluchowska, odczytała sprawozdanie zarządu za rok akad. 1928/29, które wykazało intensywną pracę zarządu i stały, pomyślny rozwój Organizacji. Poza pracą w dotychczasowych agendach, zaprowadzono szereg inowacyj, jak np.: sekcję pośrednictwa sprzedaży podręczników uniwersyteckich, sekcję pośrednictwa wolnych pokoi na mieście, sekcję biletową, która wydaje członkiniom zniżki do teatrów i kin, i sekcję informacyjną dla studentek, zapisujących się na uniwersytet. Zorganizowana na początku ubiegłego roku akad. sekcja zdrowia wykazała silną działalność. Najlepszym dowodem rozwoju Organizacji Studentek jest wzrost ilości członkiń, z 291 (29. 10. 1928) na 554 (10. 10. 1929).

Z najważniejszych spraw, dotyczących życia Organizacji w roku ubiegłym, zanotować należy ustąpienie p. prof. dr. A. Wrzoska ze stanowiska kuratora Organizacji, na którego miejsce Senat Akademicki zamianował kuratorką p. doc. dr. Dobrzyńską - Rybicką.

W marcu ub. roku akad. Organizacja Studentek została członkiem Centrali Bratnich Pomocy w Poznaniu. W końcu czerwca ub. r. odbył się w Poznaniu z inicjatywy Organizacji Studentek I. Zjazd Delegatek Żeńskich Organizacyj Samopomocowych na Wyższych Uczelniach Polskich. Celem zjazdu było zbliżenie się studentek wszystkich środowisk uniwersyteckich i wspólne omówienie najważniejszych kwestyj samopomocowych z życia studentek. Zjazd uchwalił szereg rezolucyj, m. i. postanowiono urządzać coroczne zjazdy delegatek w celu utrzymania łączności międzyśrodowiskowej.

Obszerne i szczegółowe sprawozdanie zarządu przyjęto długotrwałemi oklaskami. Następnie zabrał głos ks. prałat Prądzyński. Wraz z życzeniami dalszego rozwoju ekonomicznego, życzył Organizacji Studentek spełnienia jej moralnej roli, jaką ma być wytworzenie silnej opinji, która zastąpi młodym studentkom, wstępującym na uniwersytet, opiekę i autorytet rodzinnego domu. Kol. Gosieniecka wyraziła ks. Prądzyńskiemu podziękowanie za przybycie i przemówienie, w którem udzielił Organizacji wielu światłych rad.

Nastąpiło odczytanie sprawozdania komisji rewizyjnej przez przewodniczącą komisji, kol. Zelczównę. Wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorjum oraz wniosek kol Klubówny o wyrażenie podziękowania ustępującemu zarządowi przyjęto przez aklamację. Zapytano komisję, czemu rewizji nie przeprowadziła trzykrotnie w ciągu roku, jak tego wymaga statut Organizacji. Kol. Zelczówna wyjaśniła, że przeprowadzenie trzykrotnej rewizji jest niemożliwe z powodu obfitości materjału. W sprawozdaniu sądu koleżeńskiego kol. Węckowska zaznaczyła, że w ciągu ubiegłego roku do sądu nie wpłynęła żadna sprawa.

Przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Mimo, że wniosek kol. Stysiakówny o głosowanie „en bloc" upadł, lista kandydatek, wysunięta przez zarząd ustępujący, przeszła w całości. Został wybrany następujący zarząd: przewodnicząca — kol. Śmidowiczówna Janina, wiceprzewodnicząca — kol. Stobiecka Marja, sekretarka — kol. Czarkowska Łucja, skarbniczka — kol. Gajewska Stefanja, kierowniczka sekcji mieszkaniowej — kol. Śniegocka Kazimiera, administratorka — kol. Stasiewska Zofja, kierowniczka kuchni — kol. Wasilewska Irena, kierowniczka sekcji dochodów niestałych — kol. Hańczewska Marta, kierowniczka sekcji społecznej — kol. Brawatówna Zdzisława. Większość kandydatek przeszła przez aklamację. Kol. Śmidowiczówna, dziękując za wybór, zapewniła zebranie o tem, że starała się będzie sprostać zaufaniu.

Do komisji rewizyjnej wybrano kol. Węckowską Zofję na przewodniczącą, oraz kol. kol. Bułatównę Halinę i Dzierżanowską Anielę. Do sądu koleżeńskiego wybrano kol. Jastrzębską Helenę na przewodniczącą, oraz. kol. kol. Koszańską Jadwigę i Dzierżanowską Jedwigę.

W wolnych wnioskach ustępujący zarząd wysunął wniosek o zatwierdzenie jego uchwały, dotyczącej nieprzyjmowania przez mieszkanki Domu Studentek panów w pokojach mieszkalnych. W dyskusji opozycja starała się wniosek ten obalić, tłumacząc się „technicznemi trudnościami" w przestrzeganiu uchwały tej treści. W uznaniu jednak powagi tak zasadniczej sprawy, jaką jest dobre imię studentek, znaczna większość zebranych opowiedziała się za uchwałą. Zwracając uwagę na ważność opinji w życiu studentek, zabierały głos p. prof. dr. Dobrzyńska - Rybicka — nowo mianowana kuratorka, p. Gosieniecka — komendantka Żeńskiej Chorągwi Harcerskiej, kol. Smoluchowska, kol. Stojanowska Wanda, kol. Kiełczewska i kol. Składzieniówna. Kol. Stojanowska Aniela odczytała list Rady I Drużyny Akademickiej Żeńskiej, wyrażający tę samą opinję Kol. Kozłowska Zofja starała się bezskutecznie przeprowadzić tajne głosowanie nad wnioskiem zarządu, coby może mogło trochę polepszyć sytuację opozycji. W głosowaniu wniosek zarządu o nieprzyjmowaniu panów przeszedł ogromną większością. Dyskusja na powyższy temat, jak i życzenia, wyrażone pod adresem koleżanek, mieszkających na mieście, wykazały jasno, jak silne podstawy moralne ma nasza młodzież.

Z uroczystości dziesięciolecia „Bratniej Pomocy" U. P.

Uroczysta akademja w auli uniwersyteckiej

Jak już „Kurjer Poznański" pokrótce donosił, z okazji dziesięciolecia „Bratniej Pomocy" Uniwersytetu Poznańskiego w sobotę po południu odbyła się uroczysta akademja w przepełnionej auli uniwersyteckiej. Na estradzie zajęły miejsca delegacje korporantów w czapkach i barwach. Przybywającemu w zastępstwie ks. kardynała - Prymasa ks. biskupowi Dymkowi zgotowano niemilknące owacje. Reprezentowane były władze uniwersyteckie, władze cywilne z wojewodą Raczyńskim, władze wojskowe z gen. Dzierżanowskim i organizacje społeczne.

Uroczystość rozpoczęła się koncertem organowym kompozytora Feliksa Nowowiejskiego, który wykonał fantazję f-moll Konstantego Górskiego. Słowo wstępne wygłosił znakomity mówca i opiekun młodzieży, kurator „Bratniej Pomocy" prof. dr. Gantkowski. Nawiązując do uroczystości listopadowych, które w danych czasach łączyły jedną myślą wszystkie zabory, a w Wielkopolsce treść miały szczególniejszą, wskazał mówca, że te uroczystości święcone przez sześć pokoleń, wycisnęły specjalne piętno. Był smutek w nich, ale tchnęła z nich zarazem głęboka wiara w przyszłość narodu polskiego. Przed dziesięcioma laty w listopadzie, powstała „Bratnia Pomoc" Studentów Uniwersytetu Poznańskiego, którą senat uniwersytecki zatwierdził, śp. rektor Święcicki w okresie 5-lecia swego urzędowania ufundował jej podstawy tak silnie, że jest ona obecnie najpotężniejszą organizacją na uniwersytecie poznańskim. Zwracając się do młodzieży, wzywał ją prof. Gantkowski do kształcenia charakterów, do podniesienia etyki, przypominając przedzgonne przemówienie rektora Święcickiego, w którem wzywał młodzież do górnych porywów w słowach: „Nie bądźcie karłami!" Wezwaniem do pracy dla polskiej kultury i polskiej przyszłości, zakończył prof. Gantkowski gorąco oklaskiwane przemówienie.

Przemawiali następnie kolejno: J. M. rektor prof. Kasznica, w zastępstwie ks. prymasa ks. biskup Dymek, imieniem młodzieży b. prezes „Bratniej Pomocy" p. Głęsk oraz delegaci młodzieży: warszawskiej (p. de Carton), lwowskiej (p. Sałabun) i wileńskiej (p. Puchalski).

Nastąpiła artystyczna część akademji. Pani konsulowa Matouszkowa, której akompanjował kompozytor Nowowiejski, odśpiewała kompozycje Paderewskiego i Nowowiejskiego, szkoła dramatyczna pod kierownictwem p. dyr. Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej wykonała recytację zbiorową Tetmajera „Na Anioł Pański" i Daniłowskiego „Statek". Wykonawców obdarzono hucznemi oklaskami, a p. Matouszkowej i Nunie Młodziejowskiej wśród burzy oklasków wręczono kwiaty. Podniosłą uroczystość zakończył koncert prof. Franciszka Łukasiewicza, który wykonał utwory Chopina i Liszta, zyskując wielkie uznanie audytorjum.

Wieczorem odbył się w salach „Bazaru" bal.

Koleżanki i Koledzy!

We wtorek, 26 listopada głosujemy wszyscy

na listę nr. 1

Z estrady

II koncert symfoniczny

Koncert przeszedł w atmosferze wzmożonego zainteresowania. Publiczność stawiła się dosyć licznie i słuchała program z widocznem przejęciem. Oby to było oznaką wzrastającej popularności muzyki symfonicznej w Poznaniu Dla szlachetnych inicjatorów (orkiestry F. W.) popularność ta byłaby największą zapłatą za ich trud i poświęcenie

Dyrygował drugi raz z rzędu Zygmunt Wojciechowski nadając wykonaniu właściwy sobie styl niezachwianej pewności, spokoju i rozwagi. Ta zrównoważona linja została zresztą wczoraj szczęśliwie naruszoną w miejscach, gdzie widocznie temperament kapelmistrza trafił na odpowiedni rezonans. A było tych miejsc kilka w symfonji Dworzaka; szczególnie cały finał wypadł jędrnie z rozmachem i technicznie był świetnie prowadzony.

Specjalne uznanie tak dla kapelmistrza jak i orkiestry należy się za wzorowy akompanjament w koncercie Mendelssohna, który był przejrzysty i doskonale ustosunkowany do solisty. Podkreślić to należy tem więcej, że solista nie mógł mieć próby z orkiestrą.

Na początku programu usłyszeliśmy „Bolesława Śmiałego" Różyckiego.

Solistą był D a h m e n, skrzypek, który cieszy się w Polsce wyraźnem powodzeniem. Zasługuje zresztą na nie w zupełności. Wczorajszy jego występ potwierdził to, co pisałem o nim po recitalu. W koncercie Mendelssohna wykazał jeszcze poza kapitalną techniką, tonem i temperamentem wielką kulturę i poezję w najlepszym gatunku. Powodzenie miał wielkie. Będzie on zdaje się jednym z tych niewielu, których publiczność nasza darzy swemi specjalnemi względami. St. W i e c h o w i c z.

Pomnik papieża Piusa XI

(KAP). W Desio, koło Medjolanu w rodzinnej miejscowości Piusa XI, będzie wkrótce wzniesiony na jego cześć pomnik.

Pomnik zbudowany będzie z bronzu i będzie przedstawiał papieża, siedzącego na tronie i udzielającego błogosławieństwa całemu światu. Wysokość pomnika obliczona jest na trzy metry. Na czterech rogach podstawy pomnika umieszczone zostaną symboliczne figury, przedstawiające cztery cnoty główne: roztropność, sprawiedliwość, męstwo i wstrzemięźliwość, u stóp zaś każdej z tych figur będzie tryskała fontanna. Na przedniej stronie podstawy grupa aniołków podtrzymywać będzie papieski herb Piusa XI, a ze strony przeciwnej cały zespół różnych przedmiotów i symboli uwidoczni dwie charakterystyczne prace i zajęcia Papieża, jako bibljotekarza i alpinistę.

Ponieważ zaś pomnik ma uwiecznić fakt pojednania Watykanu z Kwirynałem, będą jeszcze na podstawie umieszczone płaskorzeźby, przedstawiające Piusa XI w chwili udzielania błogosławieństwa z loży zewnętrznej bazyliki św. Piotra w dniu swej elekcji i nazajutrz po podpisaniu aktu pojednania, oraz scena pierwszego spotkania papieża z królem i królową włoską.

Książka E. Michela na indeksie

(KAP) Książka Ernesta Michela p. t. „Polityka według wiary" (Politik aus dem Glaubem), która narobiła w Niemczech tyle wrzawy, po przestudjowaniu jej przez Kongregację św. Officjum; dostała się na indeks ksiąg, zakazanych do czytania przez katolików.

Zakonnica katolicka odznaczona Legją Honor.

(KAP) Siostra Józefa, wychowawczyni zakładu poprawczego de Frasne le Chateau, została odznaczona krzyżem Legji Honorowej za 49-letnią, pełną poświęcenia i oddania pracę pedagogiczną nad młodymi przestępcami.

Rozwój bandytyzmu w Rosji sowieckiej

„Rycerze Newy".

Najnowszy kodeks karny sowiecki przewiduje karę śmierci tylko za przestępstwa polityczne. Kary za wszelkie inne przestępstwa, nawet za morderstwa, zostały bardzo złagodzone. Najwyższa wynosi dziesięć lat więzienia. Spowodowało to niezwykły wzrost przestępczości. Bandy rabusiów zagrażają nietylko wsi ale stały się plagą nawet tak wielkich miast, jak Moskwa i Leningrad. Charakterystyczny typ bandyty ulicznego w odległych dzielnicach Leningradu stał sie zjawiskiem niemal codziennem. Najzuchwalsi rabusie nazywają się „rycerzami Newy". Z nastaniem ciemności przeciągają oni grupami po ulicach oddalonych przedmieść, śpiewając osławioną piosenkę bandycką, którą zna dzisiaj każde rosyjskie dziecko „Rycerze Newy" mając widocznie sprzymierzeńców wśród wyższych urzędników policji, ponieważ zbyt często udaje im się uniknąć obławy, urządzanej przez władze bezpieczeństwa.

Wśród bandytów znajdują się także ludzie wykształceni. Świadczy o tem opisany przez jednego z korespondentów niemieckich wypadek, jaki przytrafił się znanemu tenorowi leningradzkiej opery państwowej, Iwanowi Jerszowowi. Śpiewak chciał zakopać w ogrodzie swej podmiejskiej willi klejnoty żony, ponieważ obawiał się rewizyj domowych, przy których zazwyczaj cenniejsze rzeczy giną. W pobliżu bramy domu artysta został nagle zatrzymany przez kilku podejrzanych osobników. „Proszę oddać kuferek" — padł rozkaz zamaskowanego bandyty. Śpiewak, widząc przed sobą uzbrojonych ludzi, wręczył przewódcy żądany pakunek, w którym znajdowała się droga biżuterja. Wówczas bandyta rzekł: Jest nam okropnie przykro, czcigodny towarzyszu Jerszow, traktować Pana w ten sposób, zwłaszcza, że wszyscy zaliczamy się do wielbicieli pańskiej sztuki. Ale cóż robić, musimy żyć. Ja osobiście chodzę na każdą sztukę Wagnera w operze państwowej, w której pan śpiewa, i bardzo wysoko cenię pański talent. Mam nadzieję, że wkrótce będziemy mieli radość usłyszenia ponownie „Trystana", który na tak długo był usunięty z repertuaru. Jeżeli Pan okazuje tyle zrozumienia dla Wagnera — odpowiedział zdumiony śpiewak — to może pan będzie łaskaw zwrócić mi nuty do „Zygfryda", które zapakowałem również do kuferka, a których będę koniecznie potrzebował do jutrzejszej rannej próby". — „Ależ naturalnie", — brzmiała odpowiedź bandytów, którzy wręczyli tenorowi nuty i następnie zniknęli z jego skrzynką w ciemnościach. (KAP)

Podróż poślubna na dno morza

Podróż poślubna w łodzi podwodnej po dnie morskiem ma, rzecz naturalna, wiele swoistego czaru i oryginalności. Na podróż taką, mogą sobie jednak pozwolić tylko bardzo bogaci ludzie których stać na zakupno łodzi podwodnej

Otóż, na podróż taką pozwoliło sobie młode małżeństwo amerykańskie którego teść ze strony pana młodego podarował dzieciom łódź podwodną.

W stalowe ściany łodzi wprawiono olbrzymie soczewki szklane o znacznej grubości, tak że można było przez nie obserwować dno morskie i życie panujące w głębiach oceanu. Łódź opuściła się w głębiny morza Karaibskiego i spędziła w nich około 7 dni, w czasie których młoda para podziwiała cuda podwodne W oślepiających smugach reflektorów widać było różne potwory morskie, ryby kuliste, które tłukły się o szkła soczewki, polipy, ośmiornice i tysiące innych stworzeń.

Im głębiej opuszczała się łódź tem scenarjusz był bardziej interesujący, ale i wywoływał często uczucie lęku. Smutny był widok zatopionego okrętu na którym można było zobaczyć szkielety ludzi, którzy ongiś płynęli na nim.

Łódź wydostała się na powierzchnię wody i spuszczono natychmiast nurka, któremu udało się wydobyć na powierzchnię szkatułkę z drzewa dębowego, skutego miedzianemi obręczami.

W szkatułce znaleziono cały majątek, składający się ze starych dublonów hiszpańskich w złocie. Był to jakoby podarunek ślubny Neptuna dla młodej pary Nurek w nagrodę otrzymał czek na grubszą sumę.

Film dźwiękowy i radjo

Film dźwiękowy posiada dla radja ogromne znaczenie. Przedewszystkiem powodzenie audycyj zależy od mnóstwa momentów, wytworzonych przelotną chwilą twórczego wysiłku i niemożliwych do sprostowania w razie jeśli zawiodą. Zwłaszcza niedyspozycje aktorów stają się tutaj źródłem dotkliwych zawodów. Jakże łatwo zaradza temu wszystkiemu — film dźwiękowy! Audycja zostaje z całym spokojem, prawidłowo nakręcana, wielokrotnie sprawdzona, wreszcie tyle razy przykrawywana, ile trzeba na to, by odpowiadała najwyższym wymaganiom artystycznym. Drugi plus tej metody polega na tem, że w ten sposób utrwalona taśma może być nietylko powtarzana w swej ostatecznej, wzorowej formie przez którąkolwiek rozgłośnie, lecz może być jeszcze przesyłana przez jedną stację drugiej w postaci niewielkiej, mieszczącej się w liście, przesyłki. Nie każda bowiem rozgłośnia może dostarczać słuchaczom stałych radjowych produkcyj tego poziomu, co utrwalona na filmie dźwiękowym. Wreszcie — jakkolwiek mikrofon nabył ostatniemi czasy dość znacznej ruchliwości — jest on bądź co bądź prawie nierozłączny od swego przewodnika, co niejednokrotnie, utrudnia lub uniemożliwia reportaż; podczas gdy operator może się dostać na miejsce aktualnego wydarzenia bez jakichkolwiek przeszkód i utrwalić je tam niemniej łatwo za pośrednictwem korby. W końcu nie można nie zwrócić uwagi na „historyczne" znaczenie utrwalonych w ten sposób wydarzeń stanowiących coś w rodzaju tła epoki; gdyż to, co zostanie powierzone taśmie, zamienia się tem samem na materjał historyczny, możliwy do odtworzenia nietylko po latach, ale i po dziesiątkach lat. Dziwnem jest, że już przed 1½ rokiem wzajemny stosunek pomiędzy taśmą dźwiękową a radjem zarysował się z całą wyrazistością i że w tym czasie Berlin, Frankfurt, Hamburg, Kolonja, Wrocław, Stuttgart, Monachjum i Wiedeń zainteresowały się tą sprawą, obecnie jak gdyby zapomnianą.

Z życia Towarzystw

Z Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. W poniedziałek 11 bm. w sali posiedzeń Masztalarska 8 u p Jarockiego odbyło się plenarne zebranie Tow. Mł Przemysłowców. Przewodniczył obradom przy udziale 120 członków wiceprezes p. Adam Piotrowski

Pamięć zmarłego członka śp Stanisława Gogulskiego uczczono przez powstanie z miejsc. Po przyjęciu czterech nowych członków, zabrał głos redaktor p. Jerzy Herniczek, do referatu na temat Powstanie listopadowe Szan. prelegent w przeszło godzinnym referacie, wypowiedzianym wśród kościelnej niemal ciszy ze zwykłą sobie swadą obrazuje bohaterskie wysiłki jednostek i narodu, w zmaganiu się z caratem w pamiętnym okresie powstania listopadowego. Burza oklasków była dowodem zaciekawienia a zarazem uznania dla prelegenta.

W otwartej przez p przewodniczącego dyskusji, przemawiali pp.: Danielewski Czaplicki, Kwiatkowski i inni.

Po podziękowaniu raz jeszcze prelegentowi, w dalszym ciągu obrad komunikuje p. przewodniczący, że jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku urządza Tow Mł Przemysłowców z okazji Bożego Narodzenia gwiazdkę dla biednych dzieci po zmarłych członkach. Zgłoszenia odnośnych rodzin należy przysłać pod adresem prezesa Jana Zabłockiego Wodna 2. Do pomocy zarządowi w urządzeniu „Gwiazdki" wybrano komisję złożoną z pp.: W. Góralskiego. Czaplickiego Ludwika Nowackiego, J. Żurawskiego i Danielewskiego.

W dalszym ciągu przypomina p. wiceprezes, że za dni 14 odbędzie się w miejsce zebrania plenarnego 55-ta rocznica istnienia Tow. z nadzwyczaj urozmaiconym programem. Na zebraniu tem — zostanie 3 członków, przynależących 50 lat do Tow., udekorowanych stosownemi oznakami, dalsi zaś członkowie, należący conajmniej 25 lat, do Towarzystwa obdarzeni zostaną dyplomami. Uroczystość ta odbędzie się na wielkiej sali „Domu Rzemieślniczego" w poniedziałek 25 bm. o godz. 7 ipół wieczorem.

Następnie wybrano jako delegatów z łona Tow na 50-letni obchód założenia Tow. Przemysłowego w Rogoźnie p. J. Żurawskiego, a na taki sam obchód Tow. Przemysłowego w Mogilnie, p. J. Danielewskiego.

Wśród wolnych głosów omawiano zjazd prezesów Zw. Tow Przemysłowych zwołany na 8 grudnia rb. do Poznania. Po wyczerpaniu porządku obrad zamknął p. przewodniczący zebranie hasłem: Przemysłowi i Rzemiosłu Cześć! Cz. J.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Z g o n y:

Antoni Nowacki. 1 r. 10 mies. 5 dni Bronisława Antczakówna, 3 mies 24 dni Feliks Kobylczak. 1 i ćwierć godz Jan Ratajczak, 2 l. 6 mies. 14 dni. Antonina Oleksy, z domu Jeżiszekówna, wdowa, 74 l. Zofja Korbalówna, 2 mies. 19 dni. Olech Stelmachowski, inżynier, 49 l. Janusz Kollar, 26 godz. Wanda Brzóska, 12 dni. Lucyna Teresa Sipówna, 2 mies. 25 dni. Franciszka Łojkowa, z domu Kuczma, wdowa, 38 l. Krystyna Piechowiakówna, 18 dni. Agnieszka Marwegowa, z d Panecka, wdowa, 85 l. Henryk Nowak uczeń szkolny, 6 l 11 mies. Jan Wiśniewski, mistrz krawiecki, 78 l. Jakób Drzewiecki, mistrz obuwniczy, 62 l. Stanisław Kościelniak, robotnik, 69 l. Irena Marja Kozłowska, 1 dzień 7 i pół godz.

Teresa Lewicka, 2 mies. 3 dni. Alfred Haich, fabrykant, 49 l Bronisław Witkowski, 2 mies. 28 dni. Wiktor Wasielewski, pom. gastr., 24 l. Wiktorja Urbańska posługaczka, 64 l. Aleksander Gruszka asystent kol., 40 l. Marjanna Nowak, 8 l Antoni Bukowski, 17 l. Marja Rydlewicz, z domu Mokowska, wdowa, 66 l. Franciszek Kaczmarek, robotnik, 28 l. Józef Czapik, 30 minut.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 21 listopada 1929 r.

Poznań (335 m) godz. **7.15** gimnastyka poranna; godz. **12.00** sygnał czasu; godz. **12.30** koncert dla młodzieży (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. **14.00** notowania giełdy pien.; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT sprawozdanie o ruchu statków itd; godz. **16.35** pogadanka na temat „Korespondencja krótkofalowa (wygł. kpt. Mickiewicz); godz. **16.50** kurs elem. języka francuskiego; godz. **17.10** „Żywe iskry" — recytacje; godz. **17.30** kwadrans pogadanki gospodarczej; godz. **17.45** koncert gramofonowy; godz. **18.45** nadprogram: godz. **19.05** audycje dla żołnierzy; godz. **19.20** odczyt rolniczy p. t. „Jakie mamy używać nawozy azotowe?" (wygł. dr. Kazimierz Celichowski); godz. **19.40** rolnicza skrzynka radjowa (wygł. p. Józef Rzadkowski); godz. **20.00** koncert Jana Kiepury (transmisja z Frankfurtu n/Menem); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.15** koncert Tria „Auber'a z Wiednia. Wykonawcy: Marja Auberowa (fortepian), Rozsika Revay (skrzypce), prof. S. Auber (wiolonczela); program: 1. A. Areński: Trio op. 32. 2. E. Lalo: Symfonja hiszpańska op. 21 (odegra solo p. Rozsika Revay), 3 Smetana: Trio G-moll op. 15.

Warszawa (1412 m) godz. **12.30** koncert szkolny. Wykonawcy orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimińskiego, Wiktor Bregy (tenor), prof. Konstanty Heintze (fort.) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. **15.00** komunikat gospodarczy; godz. **15.45** komunikat L. O. P. P.; godz. **16.15** muzyka gramofonowa; godz. **17.15** „Wśród książek"; godz. **17.45** koncert popularny; godz. **19.10** giełda rolnicza; godz. **19.25** muzyka gramofonowa; godz. **20.00** transmisja koncertu Kiepury z Frankfurtu n/M.; godz. **22.15** transmisja z Wiednia, następnie komunikaty

Katowice (409 m) godz. **12.10** muzyka gramofonowa, godz. **12.30** koncert dla młodzieży szkolnej z Filharmonji Warszawskiej; godz **16.00** komunikaty gospodarcze; godz. **16.20** koncert gramofonowy; godzina **17.15** prof. Władysław Dzięgiel: „Mieszczanie śląscy przed kilkuset laty" — cz. II; godz. **17.45** koncert popularny z Warszawy; godz. **20.00** transmisja koncertu Kiepury; godz. **22.15** transmisja z Wiednia.

Koncert Kiepury.

W dniu 21 listopada br. (w czwartek), o godz. 20.00 transmitowany będzie, jak już donosiliśmy z Frankfurtu n/Menem na wszystkie stacje polskie, a więc i do Poznania koncert naszego sławnego tenora Jana Kiepury. Zwycięski pochód przez stolice Europy tego wybrańca losu prowadzi obecnie Kiepurę do wielkiego miasta niemieckiego Frankfurtu nad Menem, skąd właśnie w dniu 21 bm. popłyną na falach eteru dźwięki fenomenalnego głosu polskiego śpiewaka. W dniu tym jak zwykle skupią się wszędzie przy głośnikach wszyscy wielbiciele i wielbicielki Kiepury. (Kto dotąd nie posiada aparatu radjowego, niechaj więc wczas zaopatrzy się w niego). Z tego też powodu koncert tria wiedeńskiego prof. Aubera przesunięty został w tymże dniu na godz. 22.15 — 23.45.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **N. M.** Ogłoszenie firmy A. Bornstein z rozwiązaniem konkursu „Taky" ukazało się w piśmie naszem dnia 29-go sierpnia 1929 r. — wydanie wieczorne na stronie 4-tej. (K.)

— **F. P., Poznań.** Radzimy zwrócić się do Pedagogium Akad. w Poznaniu ulica św. Marcina 40 — Specjalnej takiej komisji egz. dla urzędników niema. (K.)

— **Stała Czytelniczka.** Morges, Szwajcarja. (K.)

— **P. Stan. Petrykowski.** Cena giełdowa niska, bo 50—51 za sto. Tranzakcyj na giełdzie mogą dokonywać tylko członkowie giełdy Radzimy powierzyć obligacje któremukolwiek poważnemu bankowi w Poznaniu, który sprzeda je w myśl umowy, za prowizją (K.)

— **P. Graczykówna, Chojnice.** Nie znamy tego adresu. (K.)

— **Stały Czytelnik.** Nie możemy osądzić, czy słusznie podniósł czynsz. O ile osiągnięto stawkę pełną, niema przymusu do płacenia więcej (K.)

— **S. Ł., Środa.** Żądania wierzyciela są prawnie uzasadnione i sąd prawdopodobnie je uwzględni. Radzimy ugodzić się odpowiednio. (K.)

— **Jeden z wielu.** Cóż moglibyśmy na to powiedzieć? Powinien Pan nadal poszukiwać pracy, a tymczasem utrzymywać się z zasiłków Funduszu Bezrobocia i ewentualnie zwrócić się o pomoc do towarzystwa dobroczynności (K.)

— **P. K. Woźniak, Gniewkowo.** Depozyt utracił wartość wskutek dewaluacji. Ewentualnie mógłby być przeliczony w takim samym stosunku, w jakim zwaloryzowano udziały członków spółdzielni. (K.)

— **M. A., Książ.** W Poznaniu nie istnieje. (K.)

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10

Kosmetyki
Dr. J. Świtalskiej
Instytut piękności i zdrowia
poleca
Perfumerja J. Domicz
Poznań, pl. Wolności 7.
Broszurki wysyłam na żądanie gratis.
Pw 7044-46,46

W środę, dnia 20 listopada 1929 r., zasnęła w Bogu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich a ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, moja najdroższa, nigdy niezapomniana żona, nasza ukochana córka, siostra, bratowa, synowa i ciocia, ś. p.

z Draheimów

Helena Kubska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 23 bm. o godz. 2,30 po poł. z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, o czem donoszą Krewnym i Znajomym

Pw 7182-47,81

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż i rodzina.

Poznań, Inowrocław, Dąbrowa, Trzemeszno, Gębice, Rudki, Chicago Jll.

Ś. p.

Marja z Kinowskich Starkowa

nasza najukochańsza matka, najdroższa babcia, teściowa i ciocia, opatrzona Sakramentami św., rozstała się z tym światem w 80 roku życia, po krótkich cierpieniach we wtorek, dnia 19 b. m. rano.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby odbędzie się w piątek, dnia 22 b. m. o godzinie 15, nabożeństwo za drogą Zmarłą nazajutrz o godz. 8,30 w kościele N. M. P.

W ciężkim smutku pogrążeni

syn, synowa, wnuki i rodzina.

Katowice, ulica Marszałka Piłsudskiego 33.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

dw 2917

F-a P. Szadkowski

Plac Wolności 11

poleca

najkorzystniej jako specjalny skład towarów gumowych **śniegowce i kalosze.**

zw 20123

Lokomobila

syst. Floether rocznik 1916, 8 KM.

młocarnia

syst. Maifahrta, typ średni, wszystko w najlepszym stanie, gotowe do użytku sprzedam razem lub z osobna na dogodnych warunkach Wł. Kasperski, Włoszakowice, p. Leszno.

zw 20808

Polecenie

bardzo poważne, posiadająca inteligentna młoda osoba, która ukończyła trzy kursy seminarjum nauczycielskiego i szkołę handlową, poszukuje stosownej pracy, najlepiej jako książkowa. Oferty pod zw 20 161 do eksped. Kurjera Pozn.

Od 1 grudnia rb. poszukuję do mego składu kolonjalnego i delikatesów

młodszego pomocnika

obeznanego z branżą. Tylko piśmienne zgłoszenia z podaniem pensji przy wolnym stole i stancji. **J. GÓRNY, Żnin.**

dw 2907

✝

Dnia 19 listopada 1929 r., o godz. 5 rano, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., najdroższa matka i żona, ś. p.

z Majchrzyckich

Marja Arndt

przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz 3 po południu, z zakładu św. Józefa na cmentarz farny.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż i syn.

zw 20 330

K.K.P.

CHODNIKI

od najtańszych jutowych do najwyższych gatunków pluszowych i t. p. również materjały do wykładania całych pokoi, po cenach bezkonkurencyjnych w największym wyborze tylko w Centrali Dywanów

KAZIMIERZ KUŻAJ

Poznań, ul. 27 Grudnia 9.

Pw 6 803/4-44.145 6

Dla dzieci radość, dla starszych nauka,

W długie wieczory zimowe

zbierzcie się razem, aby napatrzeć się różnym obrazom z natury, z życia roślin, zwierząt, wyświetlanym przy pomocy taniej latarni projekcyjnej.

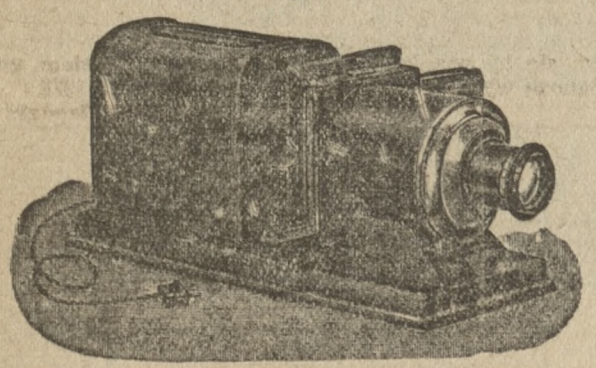

Wyświetlanie obrazów nie sprawia żadnej trudności. Jednorazowy wydatek 225 zł na kupno latarni, nie jest zbyt duży. —

KAZ. GREGER, ul. 27 Grudnia 20

Cenniki illustrowane na żądanie. Pw 7157-46,146

Nowe siły dla mężczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcyj zł 12.—

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 108.

Pw 6936-46.27

SAMOCHODEM

nowym ciężarowym uskuteczniam

wszelkie zwózki i przeprowadzki.

Łaskawe zgłoszenia **T. KANIEWSKI, Rom. Szymańskiego 8, II p. lewo, tel. 13-16.**

zw 20834

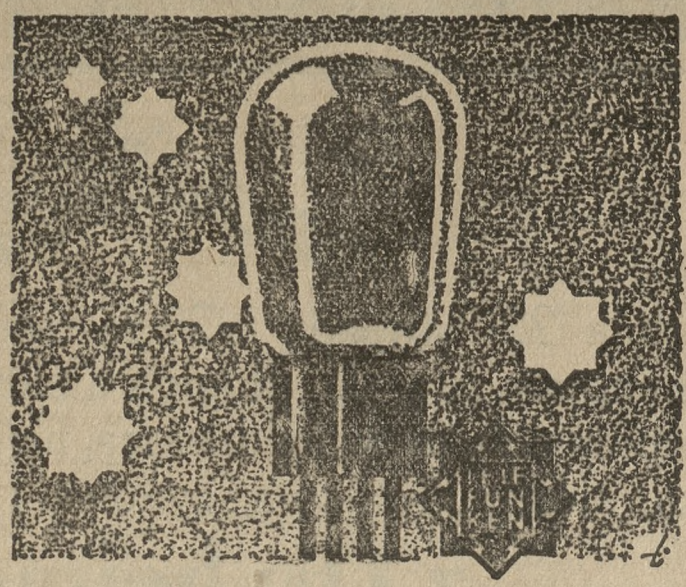

GWIAZDA TELEFUNKEN

JEST ZNAKIEM OCHRONNYM

JAKOŚCI

TELEFUNKEN

DO KAŻDEGO CELU STOSOWNA LAMPKA!

w 5111

Czy wiecie co oznacza „TRYUMF"

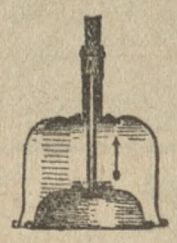

TRYUMF to najnowsza zdobycz techniki

TRYUMF pierze 20 koszul, 20 ręczników i inną bieliznę przez 15 minut Pw 7118-46,171

TRYUMF pierze najdelikatniejszą bieliznę, jedwabie, firany, ubrania szoferskie impregnowane, koce, dywaniki, nie drze bielizny.

Przez **TRYUMF** tarcie zeszło do zmierzchu, oszczędność 90% na mydle i czasie.

Pokazy prania Wielkie Garbary 44

wtorki, środy i piątki od godz. 4-6

Przyjmuje się pokazy w dom tel. 54-24. Cena aparatu **45 zł.**

SILVANA ZEGAREK SZWAJCARSKI

NIEDOSCIGNIONEJ PRECYZJI!

Tw 328

To jest

nowe

opakowanie papierowe

znanej

Musztardy

„PALMO"

1/8 kg 0,35, 1/4 kg 0,65, 1/2 kg 1,25 zł.

pw 289

Maszynki do mięsa,
Maszynki do chleba,
Maszynki do czyszczenia noży,
Maszynki do czyszczenia dywanów,
Wagi kuchenne,
Żelazka do prasowania, na dusze, węgiel i elektr.
Sprzęty kuchenne, aluminj. i emaljow.

poleca bardzo korzystnie w wielkim wyborze

Ed. Karge,

Poznań, ul. Nowa 7.

Założ. 1878 r. Tel. nr. 50-18

Pw 705 18,51

Pw 7 180-47.77

M. Mindykowski

Poznań, ul. Żydowska 33.

Pw 4277-0,1147

POLSKA WYTWÓRNIA

TAŚMY KALKI

WARSZAWA KACZA 4

TEL. 330-44

Zastępstwo

Inż. St. Zdrojewski

Poznań, Romana Szymańskiego 4

Telef. 37-48, 60-96

Drzewa i krzewy owocowe strasznie ucierpiały od mrozów ubiegłej zimy. Osłabione rośliny łatwiej, aniżeli silne ulegną pasorzytom. To też posiadacz chociażby kilku drzewek oraz władze, którym powierzona jest piecza nad drzewostanem, winny już w listopadzie dokonać pierwszego spryskiwania

ARBOSALUSEM

Nasze Arbosalus - Karbolineum niszczy dwukrotnem spryskiwaniem, w listopadzie i w lutym doszczętnie wszystkie zimujące pasorzyty tak bakterje grzybowe, jak jajka, larwy, chrząszcze i gąsienice.

Ostrzegając przed małowartościowemi naśladownictwami stwierdzamy, iż o działalności naszego fabrykatu wypowiedziały się pochlebnie Polskie Stacje Doświadczalne, Izby Rolnicze, liczni powiatowi i prywatni ogrodnicy posiadacze ogródków działkowych etc. Pw 6794-45,39

Oryginały uznań i podziękowań wyłożone są w biurze naszem do wglądu Sz. Interesentów **Cena zł 2,— za 1 kg., przy beczce zł 1,75 wyłącznie opakowania loco Poznań. — Bezpłatne prospekty wysyłamy odwrotnie.**

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM", POZNAŃ, ul. Franciszka Ratajczaka 38

Z powodu zmniejszenia gospodarstwa sprzedam kompletny

pług parowy

Ventzki z roku 1903 16 PS 5 skibowy z wozem mieszkalnym i do wody. Wszystko jest w beznagannym stanie i w pełnym biegu do obejrzenia. Poza tem kompletna młocarnia z lokomobilą Flöther 7 PS młocarnia Lanz z elewatorem oraz lokomobila Garrette Smith 8 PS. bardzo mocna. Wszelkie maszyny są w pełnym biegu i bardzo dobrze utrzymane. zw 20 230

Ernst Vogel, właściciel dóbr, Wełnica, koło Gniezna. tel. 240.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
A. Łakomski, św. Marcin 27.
przyjmuje od godz. 9—1 i 3—6.
Dogodne warunki spłaty.
zw 20324

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, iż
jutro, dnia 21. XI. r. b.
urządzam
wieczorek towarzyski
połączony z tańcami, na który Szanownych Gości jaknajuprzejmiej zapraszam.
zw 20326 Z poważaniem
ST. KACZMAREK
Restauracja Ogrodu Zoologicznego.

ZABAWKI
i nowości dla jarmarków.
Cennik bezpłatnie.
Fabryka MILNER, Warszawa,
ulica Mławska 5. Tw 433

STENOTYPISTKA
potrzebna. dw 2916
F-ma GAEDE, św. Wojciech 29.

Przedstawicielstwo
Większa zagraniczna firma branży konstrukcji żelaznej, budowy cieplarń, domków drewnianych jak i fabrykacji kotłów, która posiada w Poznaniu filję, poszukuje celem odwiedzania klijenteli, jak posiedzicieli ziemskich, fabryk, ogrodników, instalatorów i t. d, młodszego, zdolnego i pilnego dobrze reprezentującego się
przedstawiciela
wiek ca lat 30. Rejon podróży wolne miasto Gdańsk i korytarz. Wyczerpujące oferty z fotografją i życiorysem uprasza się do **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 47,66
Pw 7178-47,66

Majstra stolarskiego
rutynowanego praktyka, samodzielnego rysownika, kalkulatora, **poszukuje mechaniczna budowlana stolarnia.** Referencje, warunki sub: **„B. E."** nadsyłać Biuro Ogłoszeń **Teofil Pietraszek, Warszawa,** Marszałkowska 115. nw 5456

Mieszkanie
6 pokoi z wszelkiemi wygodami w willi za operą wynajmę tylko **adwokatowi.** Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 20331**

Klinika lalek
Lalki do reparacji przyjmuje się do 15 grudnia.
Części do lalek
główki, peruczki, korpusy, rączki, nóżki, trzewiczki, pończoszki i guma.
Lalki ubrane
w znanej dobroci i olbrzymim wyborze, **poleca na taniej**
„AQUILA"
św. Marcin 61.
plac Wolności 9.
Pw 7171-47,19

Dobre i tanie
Śniadania
Obiady
Kolacje
wydaje staropolska kuchnia
Restauracji Obywatelskiej „TIVOLI"
Szkolna 3 — Wrocławska 38
Telefon 25-63
abinety! opw 877 Koncert

KIEROWNIK-TECHNIK
do warsztatów w Poznaniu, absolwent szkoły technicznej, z praktyką conajmniej 2-letnią w dziale robót montażowych, **potrzebny natychmiast.** Szczegółowe zgłoszen a przyjmuje **Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6 pod „4322"** Kw 1182

Niebywała okazja! Niebywała okazja!
Majątek ziemski
z niemieckich rąk, z powodu stosunków rodzinnych, za bezcen do nabycia, położony 40 klm. od Poznania, z własną bocznicą szerokotor. kolei. **Obszar około 3 350 mórg,** większa część ziemia buraczana z dobremi łąkami i lasem. **Budynki sklepione na żelazi.. Pałac w parku** 20 pokoi z przynależnościami, elektryczna siła, centr. ogrzewanie. **Nadkompletne inwentarze** z zapasami za 1 100 000,— zł, wpłaty 200 000,— reszta długoterminowe spłaty, sprzeda **Kasprowicz,** Plac Wolności 14, II. p. — Tel. 38-80. Pertraktuję litylko z reflektantami, którzy mogą się wykazać posiadaniem wymaganej wpłaty. zw 20322

Sprzedamy
lub oddamy na rachunek własny pod kierownictwo, dobrze się rentującą, renomowaną
fabrykę wódek i likierów
istniejącą od kilkudziesięciu lat, z zapewnionym rynkiem zbytu, z całkowitem urządzeniem fabrycznem, piwnicami, kompletnie urządzonemi biurami. **Do objęcia pod kierownictwo potrzeba 100 000,— zł w gotówce.** Przejęcie przedsiębiorstwa **1 stycznia 1930 r.** PP. kapitaliści, kupcy, którym na dobrym przedsiębiorstwie zależy, zechcą się zwrócić najspieszniej do eksepd Kurjera Poznańskiego pod zw 20325

Biegła polsko-niemiecka
STENOTYPISTKA
natychmiast poszukiwana
Zgłoszenia **skrzynka pocztowa 317.**
zw 20318

Dzielnego rytownika
poszukuje
Zakład Graficzny J. GOŹDZIEJEWSKIEGO,
Poznań, Wielka 20.
zw 20329

Poszukuje się
Marjannę, Apolonję i Stanisławę Falczykowskie
z ojca Jana, z matki z domu Cecylji Adamczak, dawniej zamieszkiwał w Gnieźnie, celem podziału majątku. Zgłoszenia proszę skierować pod **Adamczykowa, Kruszwica, pow. Strzelno. Dom Starców.**
nw 4958

PLAC
parkowany przy **ul. Umińskiego** do wydzierżawienia. Zgłoszenia **Górna Wilda 189, dom 6.** zw 20319

sprzedaje burtownie
ALFA, Szkolna 10 narożn. Jaskólczej
nw 4558

Buhaje Simmenthaler
rozpłodowe, w wieku 1 do 1½ lat (zapisane w księgach zarodowych) — ma na sprzedaż zw 20306
Majętność Młotkowo, pow. wyrzyski, p. Wysoka.

Ostrzeżenie.
Ostrzegamy niniejszem przed udzielaniem jakichkol wiek zamówień wzgl. wpłacaniem pieniędzy a conto naszej byłej przedstawicielce zw 20328
p. Degowej, ul. Strumykowa 7.
Wspomniana u nas już nie pracuje i żadnej odpowiedzialności za czynności jej nie przyjmujemy.
DOM SANITARNY — JAROSZKA i S-KA
ul. św. Marcina 33.

Ku przestrodze kupujących!
W nocy 19/11 okradziono pałac w Gościeszynie. Zabrano następujące przedmioty: bekieszę szarą, futro czarne z ełek wirgińskich, kołnierz karakułowy, żółty płaszcz, obrusy i srebro stołowe oraz palto czarne z wszytą w kieszeń piersiową kartką z napisem: Carri Son London Count Kurnatowski. Srebra i obrusy mają herb „Nowina".
Pałac Gościeszyn n/Obrą, pow. Wolsztyn. dw 2910

W domu czy w podróży....
..... można się dobrze ogolić i posiadać zawsze miłe uczucie czystości, używając nożyków Gillette. Mie zawsze paczkę zapasowych nożyków, by ich przypadkiem nie brakło.

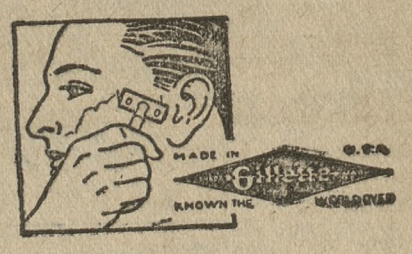

Gillette
nw 4372

Poszukuję majątku
celem dzierżawy od 400—800 mórg ziemi zdrowej albo **ożenię się z panną lub młodą wdową,** która posiada podobny majątek. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 20320

W sprawie upadłościowej nad majątkiem **Józefa Bilskiego w Poznaniu,** Różana 4, na wniosek zarządcy konkursowego z dnia 9. 11. 1929, zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień 11 grudnia 1929, godz. 11, w tutejszym Sądzie Grodzkim, pokój 23, przedmiotem którego będzie sprawa udzielenia zarządcy konkursowemu zezwolenia na zastawienie przedmiotów należących do masy upadłościowej. Poznań, dnia 12 listopada 1929 r. nw 4961
Sekretarjat Wydział 2a Sądu Grodzkiego.

UCHWAŁA. W sprawie **nadzoru sądowego** nad przedsiębiorstwem handlowem kupca **Stanisława Biskupskiego z Ostrzeszowa** na wniosek dłużnika **o odroczenie wypłat** po myśli art. 4 rozp., z 6 marca 1928 poz. 244 Dz. Ust., wyznacza się termin do rozpoznania sprawy na **dzień 9 grudnia 1929 r., o godz. 10 przed poł.,** sala rozpraw nr. 38 tutejszego Sądu. Wierzyciele dłużnika mogą przybyć na tę rozprawę celem udzielenia wyjaśnień. Ostrzeszów, dnia 7 listopada 1929 r.
nw 4962 **Sąd Grodzki.**

Na wniosek firmy **E. Szulc i R. Kulert,** Sp. z ogr. odp. **w Poznaniu,** ul. Woźna 12, **o udzielenie odroczenia wypłat** wyznacza się termin na dzień 7 grudnia 1929 r., godz. 11, pokój 23 tut. Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 9 listopada 1929 r. nw 4965
Sąd Grodzki 2a.

2. N. 2/29. W sprawie wniosku **Jana Ratajczaka,** kupca **z Wronek o odroczenie wypłat** wyznacza się termin celem rozpoznania tegoż wniosku **na dzień 28 listopada 1929, godzina 11,** w Sądzie Grodzkim we Wronkach, pokój nr 2. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Wronki, dnia 15 listopada 1929 r.
nw 4964 **Sąd Grodzki.**

Na wniosek dłużnika **Franciszka Gogulskiego,** kupca **z Poznania,** ul. Wodna 6, z dnia 4 października 1929, udziela się **odroczenia wypłat** na przeciąg trzech miesięcy i to od 12 listopada 1929 do 12 lutego 1930. Nadzorcą sądowym mianuje się p. Czesława Lauscha z Poznania. Poznań, dnia 12 listopada 1929 r. **Sąd Grodzki 2a.** nw 4963

Konkurs
Magistrat miasta Grudziądza wstawi zaraz starszego
technika budowlanego
z ukończoną szkołą budowlaną, doświadczonego w samodzielnem projektowaniu, kosztorysowaniu i dobrego statyka. Kandydaci, obeznani z przepisami policyjno-budowlanemi, mają pierwszeństwo. — Pobory wedle klasy IX. względnie VIII pragmatyki państwowej plus każdorazowy dodatek miejscowy. Zgłoszenia z dołączeniem życiorysu i uwierzytelnionych odpisów świadectw, których się nie zwraca, należy skierować do niżej podpisanego Urzędu do dnia 1 grudnia b. r. dw 2893
Magistrat Wydział V. Budownictwo.

4 N 5a/29.
UCHWAŁA
Na wniosek kupca **Franciszka Kowalskiego z Ostrowa** (Pozn.), ul Wrocławska 1/3, **o odroczenie wypłat** — 4 N 5a/29, wyznacza się celem rozpoznania sprawy termin na 7 grudnia 1929 r., godz. 11, pokój 24 podpisanego sądu. nw 4960
Wierzyciele mogą przybyć na termin celem udzielenia sądowi wyjaśnień.
Ostrów (Pozn.), dnia 15 listopada 1929 r.
Sąd Grodzki.

LICYTACJA.
W dniu 10. XII. 1929 r. o godz. 10
odbędzie się licytacja
KONIA
na placu przy stajni 1 Baonu C. K. M. w Biedrusku. Konia można obejrzeć 15 minut przed licytacją.
dw 2921/22 **D-ca I. Batalionu C. K. M.**
Matuszczak, major.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Ogniotrwałą
szafę sprzedam prawie nową. — Oferty Kurjer zdw 74 810

Skład
rzeźnicki, warsztat z elektrycznem urządzeniem i mieszkaniem zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 74 488

Orzechy
włoskie 24 zł, miód pszczelny, kuracyjny 20 zł, jabłka 12, pięciokilowe wysyłki franko zaliczkę wysyła S. Selzer, Zaleszczyki. zdw 74 450

Jadalnię
kompletną, dębową w bardzo dobrym stanie zamienię na ładną bibljotekę i biurko. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 356

Lampa
elektryczna i gazowa pokojowa, wisząca, tanio na sprzedaż. Górna Wilda 3, I., prawo. zdw 73 945

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Woźna 12 (Butelska). bpp 971

Płaszcz
zimowy damski sprzedam. Młyńska 3, III. zdw 69 397

Piekarnia
w pełnym biegu zaraz do oddania z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia Kazimierz Majerowicz, mistrz piekarski, Mogilno. dw 2 746a

8½ złotego
kosztuje nadal serwis do kawy porcelanowy, 39 złotych serwis obiad., porcel. 6 osob., 55 złotych serwis obiad. porcel., 12 osób, 28 złotych ½ tuzina noży i widelcy Alpaka. Piece żelazne wyjątkowo tanio lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 74 666

Futro
męskie bobrowe prawie nie noszone na średnią figurę za 1.500 zł sprzedam. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 74 883

Koncesję
samochodową stałą ze zegarem sprzedam. Śniadeckich 18, II. p., lewo, od 10—3 po południu. zdw 74 962

Skład
kolonjalny, maglem, towarem i pokojem sprzedam. Adres Kurjer zdw 74 966

Zegarki
złote i srebrne oraz budziki w wielkim wyborze po cenach bardzo niskich poleca W. Kruk, Poznań, ul. 27 Grudnia 6. Kw 1 180

Niebywała okazja!
Pralnia i prasowalnia w pełnym biegu kompletne urządzenie z wolnem mieszkaniem sprzedam z powodu choroby. Oferty Kurjer zdw 74 982

Regał
wazony, szkło sprzeda skład Półwiejska 35. zdw 74 978

Łóżka
dębowe sprzedam tanio. Rybaki 25. zdw 74 711

Dywan
prawdziwy 2.30×3.30 w dobrym stanie do sprzedania. Adres w Kurjerze zdw 74 569

Śrutownik
do zboża „Bamfort 4" używany w dobrym stanie, tanio na sprzedaż. Dereziński, Stęszew, tel. 47. zdw 74 580

Sprzedam
tanio 200 centnarów ziemniaków. Wiadomość ul. Rybaki 18, IV. piętro, prawo. zdw 74 533

Skład
kolonjalny świetnie prosperujący obrót dzienny 250—300 złotych, przyległe 2 duże pokoje kuchnia, dzierżawa miesięczna 80 złotych, z powodu przejęcia innej branży natychmiast do objęcia, wskaże Strabel, Wierzbięcice 43, dom tylny. zdw 74 772

Świetnie
prosperujący od 40 lat dobrze zaprowadzony sklep cygar i papierosów przy najgłówniejszej ulicy w Gnieźnie zaraz do odstąpienia. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 514. nw 5459

Maszynę
Singera do mereżkowania zaraz tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 094.

Domek
o 4 pokojach i kuchni, gaz, wodociąg, z ładnym ogrodem owocowo-warzywnym w Swarzędzu tuż przy dworcu korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 975

Dom
dwupiętrowy, nowy sprzedam, cena 60 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 998

Kasy kontrolne
specjalnie do piwa 3—4 i 5 przedziałkowe dla restauracji i miejsc wycieczkowych tanio na sprzedaż. Centralna Restauracja P. W. K. Poznań, Śniadeckich 12 dw 2917

Pianino
sprzedam tanio. Okupniak, Polna 32, podw., I., lewo. zdw 75 010

Meble
na dogodnych warunkach spłaty, gotówką wysoki rabat, olbrzymi wybór. Marcin Żytkowiak tylko Chwaliszewo 5. bpw 962-3

Futro
karakułowe długie damskie na sprzedaż. Za Bramką 4, I. ptr., lewo. zdw 74 605

Do „Primusów"
części zapasowe jak: palniki, obrączki, igły itd. poleca Ed. Karge, skład sprzętów kuch., Poznań, ul. Nowa 7. Pw 6 036-43,67

Frotery
Universum o miłym, żywicznym zapachu, biały i żółty do parkietów, z dodatkiem farby do podłóg malowanych oraz płynny à la zagraniczny są chlubą polskiego przemysłu chemicznego. Drogerja Universum — Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38. Pw 7179-46,190

Futra
posiadam na składzie wielki wybór futer karakułowych z całych skór. Żrebaki francuskie, nutrja piżmowcowe, sealowe różnego rodzaju futra. Najprzedniejszych gatunków oraz skóry każdego rodzaju wydry wirgińskie, brązowe, fokowe. Błamy polecam bardzo tanio. Łajewski, Poznań, Fredry 1. Kw 1 134

Sklep
konfekcyjny z towarem, mieszkaniem, sprzedam za 80 tys. Warszawa, Chmielna 8/9, Dopierało. nw 5 410

Meble
w wielkim wyborze na dogodne spłaty poleca K. Bakoś, ul. Wielka 12. Odstawiam własnym samochodem. zdw 71 185

Rzeźnictwo
założone 1895 w Lesznie z domem podwórzem, wjazdem, warsztatami z rąk niemieckich spiesznie za 20.000 złotych na sprzedaż ewentualnie do wydzierżawienia na kilka lat. Zgłoszenia do Agentury Kurjera Poznańskiego Leszno Komeniusza 42. nw 5449

Dom
w mieście w pobliżu Poznania, w rynku, nadający się na każdy skład z budynkami gospodarczemi, ogrodem, rolą, natychmiast sprzedam. Cena 15.500 zł. Zgłoszenia E. Ciesielska, Jutrosin, pow. Rawicz. nw 5448

Płaszczyki
dziecięce podlotkowe i mundurki tanio Hurtownia, Rybaki 10, II. Pw 6 940-44,12

Magiel
sprzedam. Woźna 11, parter, prawo, podwórze. zdw 75 111-2

Motor
benzynowy pięcio konny, używany lecz w dobrym stanie tanio sprzedam. A. Bakoś, Poznań, Starołęka, św. Antoniego 1. zdw 74 381-2

2 osady po 20 hektarów
przy szosie, podział folwarku pierwszorzędne zabudowania masywne, żywe, martwe inwentarze kompletne, pełne żniwa, ziemia pszenna, łąki bardzo dobre, staw rybny. Warunki podaje oraz natychmiastowe zgłoszenia osobiste przyjmuje majętność Drzeczkowo stacja kolejowa Lipno Nowe, poczta Osieczna koło Leszna. Pw 7 111/2-46,159/60

Sygnety
z herbem w kamieniu. Gąsiorowski i Frankowski — św. Marcin 34. Telefon 55-28. bpw 949

Willę
sprzedam 5 pok., cena 60 000 zł, wpłaty 43 000 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 75 017

Piekarnia
w śródmieściu z całkowitem urządzeniem i mieszkaniem z powodu starości do sprzedania. Zgłoszenia Piekarnia, Wielka 17. zdw 75 019

Okazja dla dentysty
urządzenie operacyjnego pokoju i częściowo techniki korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 74 218

Zakład fryzjerski
w Poznaniu, śródmieście sprzedam. Oferty Kurjer zdw 75 040

Okazyjnie
sprzedam kompletny wędrowny kinoteatr, 4 filmy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 75 038

Koncesję
wyszynkową mam do oddania. Oferty Kurjer zdw 75 103

Drukarnia
mała, nowe maszyny, świetnie prosperująca, dobry punkt, — dzierżawa niska, na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 75 113

Pawilon
Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce, Chrzanów, na terenach zachodnich sprzedam. Oferty Kurjer zdw 75 106

Pianino
krzyżowe czarne, dębowe, marki niemieckiej w bardzo dobrym stanie do sprzedania od 10—11, 3—8. Wodna 17-18, I. prawo. rw 7 751

Sypialnię
mahoniową pod gwarancją sprzeda korzystnie Stolarnia, Szyperska 3. zdw 75 065

Samochód
„Essex" limuzyna jak nowy z powodu wyjazdu natychmiast sprzedam, cena 8 000 zł. Wiadomość Krasińskiego 4, I. p. prawo. zdw 75 148

Skład
pokój kuchnia 3 500 spiesznie Widziński, Małeckiego 15. zdw 75 144

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane. Najdogodniejsze warunki spłaty. Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, tel. 64-25. Pw 6180-41,75

Wieszaki do garderoby
stojące po 2 m długości, także kilka mniejszych i kilka ściennych tanio na sprzedaż. Centralna Restauracja P. W. K. Poznań, Śniadeckich 12. dw 2913

Samochód Ford
karetka r. 27, w dobrym stanie i motor elektr. 240 volt prąd stały tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 74 889

Skład
kapeluszy damskich tanio sprzedam, nadaje się na inną branże. Oferty Kurjer zdw 74 882

Do sprzedania
męskie zimowe palto w dobrym stanie. Skryta 14, I. ptr., lewo, od 2.30—4.30 i 6—8. zdw 74 876

Jadalnię
dębową bogato rzeźbioną, wykonanie solidne sprzedam tanio. — Stolarnia, Bukowska 9. zdw 74 868

Duszność

flegmę usuwa szybko i pewnie herbata i karmelki „UKAS". Cena herbaty 1.25 zł, karmelków 40 groszy. Sprzedają drogerje, apteki. Pw 7 172/3-46,72/72a

2 maszyny
Singera damską i krawiecką sprzeda Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 75 002-3

Singera
maszynę sprzeda Warsztat mech., Szamarzewskiego 31. zdw 75 011-2

Futro
męskie spacerowe, maszynę okrągłe czołenko, skrzypce wygrane sprzedam. Poznańska 38, III., lewo. zdw 75 000-1

Sprzedam
gospodarstwo w Pobiedziskach, 40 mórg budynki w dobrym stanie, inwentarz żywy i martwy w dobrym stanie. Cena podług ugody. Spieszne zgłoszenia do właściciela. Zieliński Bernard Pobiedziska, Karczyńska 5. zdw 75 140

Sprzedam
gospodarstwo 48 mórg, ziemia III. i II. kl., budynki murowane, welbowanie wielkich rozmiarów, inwentarz żywy i martwy nadkompletny. Cena 50 000 zł. Zgłoszenia Skrok, Latalice, poczta Dziekanowice, powiat Poznański. Pośrednicy nie wykluczeni. zdw 75 139

Sprzedam
gospodarstwo w Pobiedziskach, 34 mórg ziemi pszenno-buracz. oprócz 12 mórg dzierżawy i 5 łąki, budynki gospodarcze masywne i inwentarz żywy i martwy kompletny. Cena podług ugody. Spieszne zgłoszenia do właściciela, Pobiedziska, Karczyńska 8, Bartłomiej Kędziora. zdw 75 138

P. P. Cukiernicy
Wytwórnia cukierków z kantorem w Poznaniu okazyjnie na sprzedaż. Cena 2.500, poleca Godziszewski, św. Wojciech 1. zdw 75 082

Okazja
Bardzo ładne biurko-sekretarzyk, szafa do książek, fotele, krzesła, kanapa w brzozie (Biedermeier), stoły, lustra, komody, kanapy, fotele etc. w mahoniu i brzozie, jadalnia, sypialnia w mahoniu. Magazyn mebli, Strzelecka 30, przez podwórze. zdw 75 093

390
mórg Kujawy, cena 150 000, wpłaty 30.000, reszta 20 lat. Jaśkiewicz, Fredry 6. Kw 1184

Zabawek
wózeczków, lalek, ubranek, wybór, Światek dziecięcy, Kraszewskiego 11. zdw 75 110

Skład elektromechaniczny
z towarem, warsztatem i przyległem mieszkaniem, bardzo dobrze zaprowadzony w większem mieście powiat, z powodu zmian stosunków familijnych bardzo tania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 75 075

Płaszcz
zimowy damski (pluszowy) — sprzedam tanio. Wały Jagiełły 18, parter, prawo. zdw 75 104

Odpadki
tektury stale do nabycia w firmie „Centra", Małe Garbary 8. Pw 7 176-47,72

Regały
stoły składowe, gabloty oszklone tanio sprzeda skład kapeluszy, Piekary 1. Pw 7 086-46,135

1 000 sztuk 6.80
Mieczysław Pogorzelski, Poznań, Wodna 7. Pp 7 133/46,179

Trykotaże miarowe
eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, pullowery, swetry, ubranka, kostjumy sportowe, szale, kombinacje, pantalony wykonuje „Tricot". Rom Szymańskiego 10 III. róg Placu Świętokrzyskiego Pw 7121-57,5

Zegarki
zegary, biżuterje, oraz budziki w wielkim wyborze poleca K. Ostrowski, ul. Wielka 15. bpw 820

Urządzenie rzeźnickie
nowe, maszyna do siekania i wilk z transmisją z powodu okoliczności na sprzedaż. Otto Korn, rzeźnictwo, Nowy Tomyśl. zdw 75 115

Sprzedam
wagon słomy lnianej. Adres wskaże Kurjer zdw 75 091.

Rower
męski wolny bieg tanio sprzedam Wojtecki, Ostrówek nr. 15. zdw 74 862

Oryginalny
japoński haft, poduszki salonowe gabinetowe sprzedam. Zielona 7, I. lewo, 4—7. zdw 74 856

Płaszcz
oficerski, nowy, dobrze skrojony Ia sukno, korzystnie do nabycia Salon Mód męskich i wojskowych Banaś, 27 Grudnia 2. zdw 74 850

Sprzedam
pianino krzyżowe „Ecke". Strzelecka 26, III. prawo. zdw 74 846

Skrzynie
większa ilość sprzeda Aquila, św. Marcin 61. zdw 74 834

Dorożka
samochodowa z stałą koncesją tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 831

Frakowe
ubranie, żakiet z kamizelką na wyższego mężczyznę tanio sprzedam. Wiadomość Kurjer zdw 74 830

Radjo
3 lampkowy w skrzynce kompletny tanio sprzedam. Ławniczak, Śniadeckich 14. zdw 74 914

Skład
zegarmistrzowski w Poznaniu bez towaru okolicznościowo do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 907

Koło
samochodowe marki Godyer (od ciężarówki) 32×6 okazyjnie na sprzedaż. Stachowski, Bukowska 7, II. zdw 74 905

Skład
kolonjalny i delikatesów w dobrej dzielnicy Poznania sprzedam tanio z powodu stosunków rodzinnych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 898

Sprzedam hotel
pierwszorzędny lub zamienię na dom dochodowy w dużem mieście Zgłoszenia Kurjer zdw 74 893

Rzeźnictwo
pierwszorzędne 4 km od Poznania, z urządzeniem motorowem, 4 pokoje i kuchnia, ½ morgi ogrodu i z wszelkiemi wygodami obecnie 9 świń tygodniowo, jest natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 917

5 KUPNA

Kupię
kryty, używany nowoczesny, Ford, Chevrolet, Studebacker, Essex lub podobny. Oferty Kurjer zdw 74 228

Makulaturę
papierową kupuję. Telefon 5328. zdw 74 783

Zbiornik
z drzewa dębowego o pojemności 15 tysięcy litrów kupi Leszczyńska Fabryka Octu. Józef Górecki Leszno (Wlkp.) nw 5 437

Kupię
łóżeczko dziecięce żelazne. Oferty Kurjer zdw 74 890

Parawanik
biały używany kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 887

Kupię
futerko białe baranki lub króliki dla 3 letniego dziecka. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 865

Pianino
zaraz kupię. Oferty Kurjer zdw 74 939

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pw 4 946

Kupię
2 wagony drzewek gwiazdkowych Oferty z podaniem ceny Michał Nowacki, Poznań, Rybaki 14. zdw 75 015

Kupię
używaną tokarnię i aparat do spawania autogenicznego. St. Krajewicz, Wągrowiec, Gnieźnieńska 43. rw 7 743

Fortepian
używany chociaż zniszczony kupię. Zgłoszenia Kurjer jw 3 021

Kupię
drzewo osowe, szczapy lub wałki suche większą ilość na wyrób. — Zgłoszenia St. Przewoźny, Buk, pow. grodziski. nw 5 461

Rzeźnictwa
z kolonjalką poszukuje małem mieście lub wsi kościelnej. — Zgłoszenia Kurjer zdw 75 135

6 KAMIENICE

Kupię
w centrum miasta kamienicę w dobrym stanie z wolnem większem mieszkaniem, wpłace 120 tys. Oferty Kurjer zdw 74 828

Kamienicę
centrum Poznania, dochód roczny 15 500, cena 135 000, wpłaty 70 000 druga dochód 7 350, cena 53 000, wpłaty 30 000 sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 75 034

Kamienicę
komfortową Poznaniu, dochód roczny 28 000, cena 280 000, wpłaty 150 000, dom ze składem blisko Starego Rynku dochód 7 340, cena 53 000, wpłaty 30 000 sprzeda Jax, Ratajczaka 10, Poznań. zdw 75 071

7 PIENIĄDZ

Hipoteki
na nieruchomościach w Niemczech zapisane kupuje Dom Hipoteczno-Handlowy Edmund Suwalski, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2. Telefon 590. nw 5101

Wstąpię
jako wspólnik z 15—20 000 zł do korzystnego przedsiębiorstwa. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 814.

Kto
wypożyczy na pierwszą hip. domu wartości 150 tys., 50 tys. zł? Oddam za rok 60 tys. Zgłoszenia Kurjer dw 2 904

Weksle
dobre dyskontuje. Oferty Kurjer zdw 74 884

Hipotekę
3.716 dolarów po 8 proc. korzystnie sprzedam. Władysław Noska, Gniezno, Zielony Rynek 5. zdw 74 849

Poszukuję
pożyczki 10—15 tysięcy na pierwszą hipotekę 3 piętrowej kamienicy w Gnieźnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 833

Odstąpię
generalne zastępstwo artykuły chemiczno-techniczne, gotówki 2 do 3 tysiące. Oferty Kurjer zdw 74 942

15.000
na I. hipotekę kamienicy poszukuję. Oferty Kurjer zdw 74 940

100 zł
pożyczki potrzebuję na miesiąc. Oferty Kurjer zdw 74 971.

Poszukuję
wspólników do pierwszorzędnej restauracji w Warszawie. Koncesja, dancing, kabaret do 5 rano, może być do sprzedania lub wydzierżawienia. Warszawa, — Marszałkowska 20, m. 7. F. Przybył. Tw 650

Bufetu
na własny rachunek poszukuję, złożę kaucję. Oferty Kurjer zdw 74 974

1 000 zł
poszukuje na 3 miesiące przedsiębiorstwo przemysł., dam 5% miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 75 018

Dom
2 000 zł kaucji wzgl. pożyczki za stałą posadę inkasenta, magazyniera, biurowego lub t. p. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 75 039

Wspólnika
czynnego, cichego, gotówki 50 tys., do nowo mającej założyć się hurtowni gotówkowej, poszukuję. Kurjer zdw 75 101.

8 DO WYNAJĘCIA

2 mieszkania
4 pokojowe, kuchnia, łazienka do wynajęcia wprost od gospodarza od 1 stycznia 1930, cena 300 zł miesięcznie za 2 lata zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zdw 74 534

Trzypokojowe
mieszkanie, umeblowane pierwsze piętro (7.500) sprzedam. Kurjer zdw 74 880

Do wynajęcia
ubikacja mieszkaniowa lub warsztatowa 100 m² od 15. 12. lub 1. 1. 30. dzierżawa zgóry. Adres wskaże Kurjer zdw 74 840

Odstąpię
lokal handlowy na pracownię. — Rozumek, Prądzyńskiego 10. zdw 74 927

Mieszkanie
pokój kuchnia od gospodarza. — Dzierżawa zgóry dwa lata 1.500 złotych. Andrzejewski, Willa Dworzec Ławica. zdw 74 886

2
pokoje kuchnię przy dworcu głównym 2 300, objęcie zaraz. — „Centrum", Żydowska 5. zdw 75 014

Mieszkanie
dwa pokoje kuchnia, łazienka, I. piętro, Łazarz za czynszem na dwa lata spiesznie wynajmie „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdw 75 020

Pokój
kuchnia 1 100 Półwiejska, objęcie zaraz. „Centrum", Żydowska 5. zdw 75 028

4 pokojowe
mieszkanie bardzo ładne od 1 grudnia do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 75 032

Mieszkanie
pokój kuchnia do przerobienia, wynajmę. Piotra Wawrzyniaka 6. jw 3 029

Mieszkania
każdej wielkości za dzierżawę, objęcie zaraz odda „Komis", Sew. Mielżyńskiego 25a. zdw 75 072

Mieszkanie
komfortowe, 2 pokoje trzeci mniejszy z kuchnią, kompletnie umeblowane, wysoki parter za zgodą gospodarza zaraz do objęcia. Cena 8.000. Oferty Kurjer zdw 75 145

2 mieszkania
po dwa pokoje i kuchnie z łazienkami w nowym domu wprost od właściciela do wynajęcia. — Zgłoszenia biuro Czajcza 4. zdw 75 136

3 pokojowe
z wszelkiemi wygodami z meblami odstąpię za zgodą gospodarza lub zamienię na skład z mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 75 132

Piękne
6 pokojowe mieszkanie w centrum korzystnie odda „Warta", Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 75 068

Pokój
kuchnia wprost od właściciela 1 200 zł wskaże Informacja, Plac Sapieżyński 7, I. ptr. zdw 75 086

Mieszkania
5, 4, 3, 2, 1 pokojowe za dzierżawę również meblami. Poznańska Informacja, Fredry 1, II. zdw 75 134

Mieszkanie
4 pokojowe (miasteczko) blisko Poznania za miesięcznym czynszem wskaże „Fragut", Ratajczaka 15. zdw 75 125

Pokój
małżeństwu oddam za pożyczkę 4—5 000, później całe 3 pokoje. Oferty Kurjer zdw 75 127.

Pokoje
dla małżeństw, także składy, mieszkania, poleca „Fragut", Ratajczaka 15, Pasaż, I. wchód, parter. zdw 75 077

Salonik
i sypialnia dla 2 osób zaraz do wynajęcia. Łąkowa 9, III., prawo. zdw 75 095

9 SZUKA MIESZK.

Ślusarz
mechanik poszukuje stróżostwa, podejmuje się wszelkich reparacyj. Zgłoszenie Kurjer zdw 74 680

Pokoju
próżnego ewentl. z kuchnią poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 021

Zł 3 000.—
zapłacę dzierżawy za 2—4 pokojowe mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 024

Poszukuje
się pokoju z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz zgóry lub według umowy. Oferty Kurjer St. Rynek rw 7 749

2 pokoi
i kuchni poszukuję od gospodarza czynsz 1 rok lub 2 zgóry. Oferty Kurjer zdw 74 937

Mieszkania
w centrum dwupokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuję, płacę 3.000 Oferty Kurjer zdw 74 835

Zawiadowca
lub portjer fachowiec na wodociągi, centralne ogrzewanie i prace ślusarskie poszukuję mieszkania. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 900

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
3 pokoje na 4 lub 5 pokoi. Oferty Kurjer zdw 74 870

Zamienię
dwupokojowe mieszkanie I. ptr., na trzypokojowe najchętniej Łazarz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 74 903

Mieszkanie
5 pokojowe komfortowe w Toruniu zamienię na podobne lub mniejsze w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 75 009

Zamienię
dwa pokoje z kuchnią na Jeżycach na takie same lub większe, okolica obojętna. Adres wskaże Kurjer jw 3 024

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany wynajmę panu inteligentnemu Kosińskiego 10 parter. prawo. zdw 72 982

Miesięczne
pokoje wynajmuje hotel Francuski zdw 73 776

Niekrępujący
umeblowany pokój dla dwóch osób zaraz do wynajęcia. Wiadomość od 4—6 po poł. Grunwaldzka 5. I. p., pr. zdw 74 486

Pokój
słoneczny natychmiast wynajmę Plac Nowomiejski 5. III dom ogrodowy. II. lewo. zdw 74 586

2 eleganckie
słoneczne pokoje od 1. 12 do wynajęcia, elektryczność, łazienka. Ratajczaka 11 a, 4 wejście. II. prawo. zdw 74 760

Pokój
ciepły dla 2 panów lub studentek elektryczność. Skryta 14. I. ptr., lewo. zdw 74 875

Pokój
umeblowany do wynajęcia zaraz lub 1. 12. Łukaszewicza 48. I. ptr. zdw 74 866

Intelig.
bezdzietnemu małżeństwu wynajmę 2 pokoje z możnością gotowania. Matejki 5. I. p., widzieć 2—4 zdw 74 864

Pokój
wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 74 852

Frontowy
pokój umeblowany z osobnem wejściem, światło elektryczne. — Olejniczak. Dąbrowskiego 34. zdw 74 824

Panów
na stancję Widermańska. Wielkie Garbary 9. zdw 74 910

Pokój
dobrze umeblowany dla jednej osoby utrzymaniem do wynajęcia. Słowackiego 35. II. prawo. zdw 74 938

Ładny
2 osobowy pokój z całodziennem lub częściowem utrzymaniem. — 3 Maja 5. III. lewo. zdw 74 936

Pokój
starszemu inteligentnemu panu wynajmę. Plac Działowy 5, I. piętro, prawo. zdw 74 925

Pokój
centr. ogrzewanie, utrzymaniem wynajmę. Dąbrowskiego 23. III. prawo. zdw 74 921

Pokój
wspólny bez pościeli dla pana. Bielawska, Łąkowa 13. zdw 74 964

Zaraz
oddam pokój 2 osobom. Niklas. Podgórna 13. zdw 74 970

Pokój
do wynajęcia. Gasiorowskich 12, parter. zdw 74 991

2—1
pokoik z używaniem fortepianu 2 akademiczkom lub akademikom. Maleckiego 6. V. p., lewo od 10 do 3. zdw 74 990

Elegancki
pokój dwom inteligentnym panom wynajmę. Plac Sapieżyński 5, III., prawo. zdw 74 981

Pokój
frontowy 2 inteligentnym panom. Wielka 18. IV., lewo. zdw 74 987

Pokój
balkonowy solidnemu panu. Słowackiego 39. III., prawo. zdw 74 973

Pokój
umeblowany, niekrępujące wejście, wynajmę solidnemu panu. — Drużbackiej 1. II., lewo. zdw 75 013

Pokój
2 osobom wynajmę Maleckiego 14, II. front. lewo. zdw 75 022

Fryzjerka
dzielna potrzebna zaraz. Półwiejska 20 zdw 75 025

„Informator" poleca pokoje umeblowane
dla panów, pań, małżeństw. Ratajczaka 15. zdw 75 031

Pokój
dwom panom od 1. 12. 27. Grudnia 4, I. p., podw. zdw 75 027

Pokój
umeblowany wynajmę. Mostowa 30, piętro, prawo. zdw 75 045

1 lub 2
studentom odnajmę pokój, centrum. Adres wskaże Kurjer rw 7 746

Pokój
jednemu lub dwom panom wynajmę zaraz. Góralska, Dominikańska 7, II. rw 7 745

Pokój
wynajmę. Szamarzewskiego 26a, I. lewo. jw 3 025

Pokój
balkonowy, umeblowany, z elektrycznem światłem do wynajęcia. Ul. Polna 21, III. prawo. jw 3 020

2 pokoje
frontowe, sypialnia i gabinet eleg. umebl. światło elektryczne, centralne ogrzew., łazienka, obsługa dla pana zaraz lub 1. 12. do wynajęcia. Zgłoszenia pomiędzy 6—7 wiecz. Przecznica 1. parter. prawo. zdw 75 070

Pokój
jednoosobowy, słoneczny zaraz. Kanałowa 7, II., prawo. zdw 75 151

Pokój
2 osobom ewentl. utrzymaniem. Pocztowa 29, II. lewo. zdw 74 457

Przyjmę
na stancję. Dominikańska 5, I., lewo. zdw 67 370

Pokoje
frontowe wynajmę dwom panom lub jednemu z utrzymaniem. — Pocztowa 20, II. piętro, lewo. zdw 75 130

Pokój
umeblowany zaraz. Śniadeckich 4. III. prawo. zdw 75 078

2 pokoje
eleg. umeblowane, świeżo odnowione zaraz lub 1. 12 wynajmę. Pocztowa 31a. III. ptr., prawo. zdw 75 092

Pokój
dla małżeństwa 40 zł rok zgóry wskaże Informacja, Plac Sapieżyński 7. I. ptr. zdw 75 087

Małżeństwu
bezdzietnemu wynajmę pokój umeblowany z używaniem kuchni od 15. 12. 29. Adres Kurjer zdw 75 133

Pokój
dla dwóch sióstr lub koleżanek wynajmę od 1. 12. Adres Kurjer zdw 75 120

Małżeństwu
wskaże pokój używaniem kuchni 50 złotych „Fragut", Ratajczaka 15, Pasaż, I. wchód parter. zdw 75 076

Pokój
komfortowy na jedną lub dwie osoby, elektryczność, centralne ogrzewanie, łazienka do wynajęcia zaraz lub 1 grudnia. Śniadeckich 13, I. p., lewo, między godz. 5—6. zdw 75 097

Pokój
panom, elektryczność. Dąbrowskiego 69, III., prawo. zdw 75 100

Pokój
zaraz do wynajęcia. Bukowska nr. 1, III. piętro, mieszk. 18. zdw 75 102

Pokój
próżny dla małżeństwa potrzebny. Oferty Kurjer zd 75 030

12 SZUKA POKOJU

2 młode
panienki poszukują skromnego umeblowanego pokoju z własną pościelą. Oferty Kurjer zdw 74 521

Młode
bezdzietne małżeństwo poszukuje skromnego niekrępującego pokoju. Oferty Kurjer zdw 74 892

Na
cichej ulicy okolica Wierzbięcic, warunek elektr., możliwie nie wysoko. Płace akuratnie. Oferty Kurjer zdw 74 885

Pokoju
dobrze umeblowanego z niekrępującem wejściem od 1 grudnia poszukuję. Oferty Kurjer zdw 74 933

Pokoju
umeblowanego z całkowitem utrzymaniem poszukuje absolwent gimnazjalny. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 74 847

Pokoju
umeblowanego poszukuje młode bezdzietne małżeństwo od 1 grudnia Oferty z podaniem ceny uprasza Kurjer zdw 74 845

Inteligentna
panienka szuka od 1. 12. pokoju porządnie umeblowanego z fortepianem w śródmieściu. Zgłoszenia z podaniem ceny maj. Skąpe p. Strzałkowo. zdw 74 838

Dwóch
studentów poszukuje ładnego pokoju. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 836

Pani
intel. poszukuje niekrępującego pokoju dobrze umeblowanego. — Oferty do Kurjera zdw 74 899

Pokoju
ciepłego z pościelą do 40 zł poszukuje pan. Kurjer zdw 74 881

Pokoju
umeblowanego poszukuje mężczyzna od grudnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 897

Pokoju
skromnego własna pościel szuka pani cena 30 zł. Oferty Kurjer zdw 74 919

Pokoju
umeblowanego w śródmieściu od pierwszego szukają 2 panie. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 916

Panienka
poszukuje skromnego pokoju bez pościeli tylko u lepszej rodziny. Oferty Kurjer zdw 74 947

Pokoju
ładnie umeblowanego, w centrum miasta z telefonem i łazienką, zupełnie niekrępującego, najchętniej z wejściem z klatki schodowej, poszukuję zaraz lub od 1. 12. 29 r. Zgłoszenia do Kurjera zdw 74 959

80
miesięcznie zapłacą bezdzietni, pokój używaniem kuchni pościel własna najchętniej u wdowy. — Oferty Kurjer Stary Rynek rw 7741

Poszukuję
pokoju umeblowanego na Łazarzu zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 75 142

Pokoiku
jaknajskromniejszego lecz czystego poszukuje solidna urzędniczka. Oferty z podaniem ceny do Kurjera St. Rynek rw 7 750

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje dobrze umeblowanego pokoju w centrum. — Zgłoszenia z ceną Kurjer zdw 75 060

Pani
poszukuje pokoju niekrępującego u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 75 061

Poszukuję
ładnego, skromnego pokoju w pobliżu śródmieścia dla panienki na czas od 24. 11. 1929. do 1. 12. 1929 (na 8 dni). Spieszne oferty z ceną Kurjer zdw 75 062

Bezdzietne
małżeństwo cudzoziemcy poszukują dwóch komfortowo umeblowanych pokoi, elektryczność, telefon, łazienka z używalnością kuchni, nie wyżej II-gie piętro. Zgłoszenia kierować telefonicznie 10-03 ewentl do Kurjera zdw 75 143

Dwie
studentki poszukują pokoju możliwie blisko uniwersytetu od 1. 12. 29. Oferty Kurjer zdw 75 142

Pokoju
skromnego, niedrogiego poszukuje bezdzietne małżeństwo z używalnością kuchni. Oferty z ceną Kurjer zdw 75 137

Poszukuję
próżnego pokoju lub jakiejkolwiek ubikacji na warsztat krawiecki. Oferty Kurjer zdw 75 090.

Symnatycznego
pokoju umeblowanego możliwie w spokojnej okolicy śródmieścia poszukuje pan. Bielizna ewentl. pościel własna. Warunki proszę do Kurjera zdw 75 114.

Śródmieście
pokoju poszukuje spokojne małżeństwo ewentualnie próżnego. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 187.

13 LOKALE

Poszukuje się
2 pokoi nadających się na biura jeden próżny, drugi umeblowany, z elektrycznem światłem i o ile możności z telefonem, nie wyżej I. piętra, w śródmieściu Spieszne zgłoszenia do f-y Wł. Stasiak warszt. samochodowy, Poznań, Dąbrowskiego 81. telefon 78-16. zdw 74 944

Piwnica
przeszło 200 m², sucha, z elektrycznem oświetleniem w centrum miasta do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 74 952

Składnice
lub warsztat suter., Staszica 26, wynajmie Hotel Francuski. zdw 74 986

Odstąpię
lokal warsztatowy w śródmieściu parter, ca. 120 m., kantor, telefon, gaz, elektryczność tanio. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 47,73. Pw 7 177-47,73

Dużą
składnicę lub warsztat, 2 pokoje na biura wzgl. mieszkanie wydzierżawię zaraz. Linkowa, Mylna 18. jw 3 027

Pokój
w śródmieściu na biuro zaraz potrzebny. Oferty Kurjer zdw 75 058

Dwa
pokoje na biuro lub cichy przemysł centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 059

W centrum
miasta jest mała ubikacja, nadająca się na magazyn zaraz do wynajęcia. Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty dw 2918 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

14 DZIERŻAWY

Restauracja
w mieście powiatowem przy rynku z przedsiębiorstwem przemysłowem i mieszkaniem za zgodą gospodarza domu, cena 4 500 zł zaraz do oddania. Zgłoszenia pod dw 2 900 do Kurjera Pozn.

Młyn
parowy przemiał 150 ctr. i 80 mórg ziemi wydzierżawię z ziemią lub bez Przejęcie 15 20 000 zł. Oferty Kurjer zdw 74 820

Dzierżawy
folwarku od 150—300 mórg dobrej ziemi poszukuje zawodowy rolnik. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 815.

Stajni
na 2—4 konie wraz z wozownią poszukuję zaraz lub później — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 941

Skład
mniejszym mieście wystawowem oknem, 2 pokoje kuchnia, 30 klm od Poznania wprost od właściciela na 3 lata wydzierżawię na każdą branżę, rynku dzierżawa za rok zgóry 1 500 zł. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 74 995-6

Rzeźnictwo
składem, 2 pokoje kuchnia, wprost od właściciela na 5 lat wydzierżawię wielkiej wsi przy szosie około 2 000 mieszkańców, od Poznania 30 klm., kaucji za urządzenie 1 500 zł, dzierżawa miesięcznie 100 zł Zgłoszenia Sowiński Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 74 993-4

Piekarnia
w mieście powiatowem nieźle prosperująca tanio zaraz do wydzierżawienia z powodu stosunków rodzinnych. Stefan Jagaciak, Rawicz, Sienkiewicza 28. zdw 75 051

Piekarni
celem dzierżawy poszukuje w Poznaniu lub powiatowe miasto. Oferty Kurjer zdw 75 147

Wydzierżawię
emerytom, inwalidom 10 parcel po 10 mórg na farmy drobiu pod Poznaniem, 2 mieszkania i kurniki do dyspozycji. Interesowani z gotówką Kurjer zdw 75 118.

20 mórg
z mieszkaniem oddam ogrodnikowi 8 klm. Poznań szosa. Przejęcie 6 000. Stała dzierżawa po 3 latach. Kurjer zdw 75 117.

70 mórg
pszennej, długie lata wydzierżawię. Poznań 7 klm. 3 konie, 10 krów, zapasy. Przejęcie 15 000. Kurjer zdw 75 116.

Dzierżawa
1.000 mórg, objęcie 150 000 — 1500 mórg objęcie 200 000 — 700 mórg objęcie 50.000. Jaśkiewicz, Fredry 6. Kw 1183

Do wydzierżawienia
zaraz skład z urządzeniem w mieście powiatowem w rynku. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 7 713

15 UZDROWISKA

Zakopane - Januszek
ul. Chałubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Dzielnica will. parków. Dom ciepły. Wodociąg, elektryczność, łazienka. Pokój ładny z utrzymaniem 8,50 zł od 15 grudnia, 10 do 12.50 zł. zdw 71 898

Pensjonatów
możliwie z całkowitem umeblowaniem na 35—50 osób w miejscowościach letniskowych i uzdrowiskowych na miesiące letnie w celu wydzierżawienia na rok lub dłużej poszukuje Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, Warszawa, Chmielna 17, m. 5. zdw 74 470

Zakopane
Sprzedam sklep galanteryjno pamiątkowy w bardzo ruchliwym punkcie lub przyjmę wspólnika Zgłoszenia: Biuro J. Kubińskiego nw 5445

Krynica
Dom Urzędników Skarbowych przyjmie na sezon zimowy urzędników państwowych wszystkich działów służbowych. Mieszkanie z utrzymaniem dziennie 9—11 zł. Zgłoszenia do Kuratora Czesława Popiela we Lwowie, ul. Stryjska 24. zdw 75 046

16 OSOBISTE

Obwieszczenie
Wszelkie pretensje tyczące mej osoby podpisane przez mistrza szewskiego i radnego miasta p. St. Madaja z Buku, unieważniam Czesław Bramewicz, mistrz rzeźnicki w Buku. zdw 74 908

Ostrzeżenie
Dnia 12 listopada r. b. podpisała i wręczyła żona niżej podpisanego w mojej nieobecności i bez mej zgody p. Adamowi Perkowskiemu z Poznania 3 weksle blanco na ogólną sumę 5 000 zł. Ponieważ zaczepiłem podpis i wydanie weksle w drodze skargi ostrzegam niniejszem przed nabyciem tych weksli od p. Perkowskiego. Stefan Derecki, kupiec, Czarnków. zdw 75 126

21 ZGUBY

Zgubioną
książeczkę wojskową P. K. U. Poznań-miasto, nazwisko Emil Szust, unieważniam. zdw 74 266/8

Zgubiono
w piątek złoty guzik mankietowy z rubinkiem i monogramem w drodze z Masztalarskiej przez Pocztową, Aleje do Bazaru lub w drodze przez Plac Wolności na Rzeczypospolitej. Uczciwego znalazcę uprasza się o podanie adresu do Kurjera zdw 74 877

Zgubiono
dnia 18. bm złoty zegarek bransoletowy w drodze z ul. Matejki na ul. Dąbrowskiego w tramwaju linji 4 lub 8. Uczciwego znalazcę prosi się o zwrot za wynagrodzeniem. Kozak, ul Matejki 40/41. zdw 74 844

Zaginioną
książeczkę wojskową unieważniam. Leon Kubiak, Poznań. zdw 74 924

Zgubione
papiery wojskowe, murarskie i inne na nazwisko Edmund Wiśniewski, unieważniam. zdw 74 931/2

Zaginął
biały szpic z marką Rawicz, oddać Wały Królowej Jadwigi 11, Matuszewski. zdw 75 122

22 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowanych Jankowska Stary Rynek 48 II bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4 941

Wspaniała
wystawa pięknych obrazów. — Zygmunt Morawski, Półwiejska 7, telefon 52—57 zdw 74 713

Przyjazd
do Warszawy zbyteczny. Wszystkich informacyj udzieli, sprawy załatwi. Biuro Labor, Warszawa, Poznańska 14. m. 4. nw 5441

Obiady
wyborowe 1 i 2 daniowe mięsne oraz kolacje wydaje Jadłodajnia, Konopnickiej 8. zdw 70 618

Gdy jest zimno

chroń swe nogi
i natychmiast kup getry oraz pulover na Starym Rynku 37 w domu Czerwonej Apteki u Piotra Plucińskiego. Kw 1 181

Okna
żel. kute wszystkich rozmiarów wykonuje Siwka i S-ka, fabryka okien, Środa zdw 72 871

Parowa Pralnia Bielizny „Polonia"
ul. Grunwaldzka 18, telefon 79-56 Wykonania pierwszorzędne, ceny konkurencyjne, dostawa punktualnie w dom również odbiór na telefoniczne zawezwanie. zdw 72 987

Futra
damskie i męskie wszelkiego rodzaju przerabiam, wykonanie pierwszorzędne podług miary solidnie i tanio. Warszawski Salon Mód. Willman, Matejki 51. zdw 73 681

„Nowości" w Salonie Kosmetycznym „Halina"
Siemiradzkiego 11, tel. 72 78. — Odtłuszczanie neofiną, prasowanie japońskie, wszelkie najnowsze zabiegi elektryczne i światłolecznicze. Usuwanie wszystkich wad cery. Praktyczne demonstracje dykretnego upiększania. Wszelkie porady fachowe udziela wytrawna dyplomowana specjalistka. Własne laboratorjum. zdw 74 895

Grafologja chiromantka
przyjezdna z Ameryki przepowiada przeszłość i przyszłość z linij pisma i kart i cały stan życia 27 Grudnia 5. II. wprost. Przyjmuje także w święta zdw 74 304/5

Byt
zbogacenie osiągają wyrabiający korzystne przetwory według opisowych nauczeń nabywanych z Biura Technochemicznego Instruktorskiego, Warszawa, Wilcza 62. Żądajcie nadesłania nowych cenników bezpłatnych. nw 5 455

Naprawiam
akumulatory i dynamo maszyny fachowo i tanio. W. Szukała, Grochowe Łąki 7. zdw 74 989

Tysiące
chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie etc., odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. — Adres: Liszki — Apteka. nw 5239/40

Zaluzje
naprawia Gloger, Poznań, Kantaka 5. zdw 74 979

Skórki
różne futrzane sprzeda korzystnie ul. Śniadeckich 21, parter, prawo. zdw 75 105

Koncesyj
poszukuję na wyszynk alkoholu od Nowego Roku. Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 75 041

Przyjmie
10 osób na prywatne treściwe obiady. Adres wskaże Kurjer zdw 75 067

Reparacje
gramofonów szybko, tanio. Jarosz, 27. Grudnia 3, podwórze. zdw 75 073

Witold Leworski Wrocławska 36
najtaniej obrazy i oprawa obrazów. Pw 6 037/8-43.121/2

23 OŻENKI

Dla siostry
poszukuje posiedziciel ziemski męża. Panna lat 35, bardzo przystojna, posag 20.000 zł i wyprawa PP Oficerowie, lekarze, prof raczą oferty złożyć do Kurjera zdw 74 603

Żony
z dobrej rodziny, inteligentnej, majętnej poszukuję dla mego kuzyna kupca właściciela bardzo dobrze prosperującego przedsiębiorstwa majętnego, przystojnego oficera rezerwy Pośrednictwo krewnych w dyskretnej formie pożądane. Zgłoszenia pod zdw 59 092

Inteligentna
pani szuka znajomości starszego zamożnego pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 74 855

Przystojna
wdówka z dwupokojowem mieszkaniem szuka męża od 38 do 45 lat. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 929

Kawaler
lat 27, z akad. wykształceniem, oficer rez., na poważnem stanowisku w Gdańsku, poszukuje znajomości pań w celu matrymonjalnym. Rzecz traktuje się poważnie. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 047

Kawaler
krawiec, lat 25, przystojny, szuka z powodu braku znajomości na tej drodze żony. Krawcowe i młode wdowy mają pierwszeństwo.— Majątek pożądany. Zgłoszenia możliwie z fotografją Kurjer zdw 75 043

Który
inteligentny starszy pan w wieku od 45—60 poślubi sierotę, posiadającą 10 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 083.

Dwie
przyjaciółki przystojne, inteligentne posiadające jedną resztówkę wiejską bardzo śliczną, druga 15 000 posagu poszukują znajomości. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia „Wanda" Fabryczna 35, IV. zdw 75 098

Blondyna
lat 25, wysoka, zawsze z wszystkiego zadowolona nie posiadająca nic oprócz uczciwego i dobrego serca szuka męża. Zgłoszenia pod dw 2919 do Kurjera Poznańskiego.

25 MUZYKA

Kursy
gry na fortepianie tylko dla starszych metodą bardzo szybką. Pięć sztuczek salonowych lub kolendy w trzech godzinach pod gwarancją. Kurs 25.— zł. Guziński, Dyrektor Muzyki, Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 977

Muzykę
wszelką dostarczam. Guziński, Dyrektor Muzyki, Aleje Marcinkowskiego 28, telefon 39-27. — Duet, trio lub kwartet salonowo-dancingowy lub kino zaraz wolny. bpw 976

Pianista (ka)
rutynowany (a) potrzebny do Kina. Zgłoszenia Kurjer nw 5447

Student
konserwatorjum udziela lekcyj skrzypiec. Adres wskaże Kurjer zdw 74 913

Lekcji
fortepianu Łazarz początkującym dzieciom, dorosłym, tanio udzielam. Oferty Kurjer zdw 74 896

Młodszy
pianista wolny. Oferty Kurjer zdw 74 957

24 NAUKA

Vala Jennings
przyjmie kilka inteligentnych panienek do akademickiego kompletu tańców. Lekcje prywatne o każdej porze. Ratajczaka 29 III. lewo. Pw 6 924-45.78

Kilka pań
do kółka akademickiego (ceny 25 procent zniżone) przyjmie Akademja Tańców Skarbowa 14, parter lewo. Wpisy 6—9. Pw 7 146/47.6

Pedagogiczna szkoła tańców
Baletmistrza Ignacego Szczurka wyucza pod gwarancją każdego najnowszą uproszczoną metodą, przyjmuję dzieci na plastykę, asystenci rutynowani tancerze Szczurkówna, Jan Szczurek, Karabasz, Plac Wolności 14 a, III. ptr., 4—9. zdw 74 858

Włoskiego
francuskiego udzielam praktycznie 2—2.50 Strzelecka 31. podwórze, wprost. II ptr., prawo. zdw 74 857

Bilans
księgowość załatwiam, lekcji udzielam. Kurjer zdw 74 848

Poszukuję
lekcji konwersacji niemieckiej zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 843

Tani kurs tańców
półtora miesięczny 20 zł. Mielżyńskiego 1. II 6.30—9. zdw 74 837

Kto
udzieli lekcji języka francuskiego i literatury polskiej. Oferty Kurjer zdw 74 901

Angielka
rodowita udziela lekcyj, konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 956

Łaciny
kto udzieli kl. 7 gimn., cena. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 081.

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Przyjmę posadę
inkasenta, woźnego biurowego lub t. p., znam dobrze książkowość amerykańską, mogę złożyć kaucji 2 000 - 3 000 zł, władam językiem polskim, niemieckim. Spieszne zgłoszenia z podaniem czynności oraz pensji upraszam przesyłać do Kurjera zdw 74 070

Ekspedjentka
samodzielna z kilkuletnią praktyką z branży spożywczej i cukierniczej, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 74 469

Książkowa bilansistka
z kilkoletnią praktyką znająca dokładnie książkowość amerykańską, władająca językiem polskim niemieckim w słowie i piśmie, również pisze na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 322

Młody
inteligentny Wielkopolanin z kaucją 2.000—3.000 zł poszukuje posady woźnego lub inkasenta. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 915

Panienka
bardzo inteligentna, pisząca biegle na maszynie z znajomością stenografji polskiej, z dobremi referencjami i praktyką poszukuje odpowiedniej posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 74 954

Kto
przyjmie panienkę w naukę fryzjerstwa za wynagrodzeniem. — Zgłoszenia Kurjer zdw 74 951

Poszukuję
posady jako wyręczycielka pani domu, dobremi świadectwami, tylko w majątku. Oferty Kurjer zdw 74 949

Służąca
uczciwa, czysta, z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych od 1. 12. poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 74 946

50—100 zł
ofiaruje osobie za wskazanie mi jakiejkolwiekbądź posady. Oferty Kurjer zdw 74 945

Panna
znająca wszelkie prace biurowe, pisząca na maszynie poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 567

Młoda
dziewczyna poszukuje posady do dzieci lub do wszelkich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 985

Gospodyni
inteligentna z wykwintnem gotowaniem poszukuje posady samodzielnej od 1 grudnia lub zaraz w lepszym domu, chętnie w probostwie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 554

Młodszy
pomocnik handlowy branży kolonjalno-delik. i sprzętów kuchennych poszukuje posady zaraz. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia podaniem warunków Kurjer zdw 74 532

Nauczycielka
z mat. gimn. i patentem nauczyc. poszukuje posady nauczycielki lub innej. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 551

Biurowa
z praktyką i pisząca biegle na maszynie, znająca również prowadzenie konta korent. poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 960

Praczka
poszukuje prania Oferty Kurjer zdw 74 967

Praczka
czysta poszukuje prania poza domem. Kurjer zdw 74 972.

Inteligentna
panienka z znajomością języków, wykształcona fachowo, poszukuje posady sekretarki lub podobnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 74 563

Palacz
kilkuletnią praktyką, doświadczony, obeznany w różnych systemach kotła centralnego ogrzewania poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 74 992.

Wojażer rutynowany!!
dobrze zaprowadzony w Rzeczypospolitej Polskiej, na maszyny rzeźniczo - masarskie, urządzenia składu, warsztatu, ostatniej hygjeny, jak również na flaki krajowe, zagraniczne i t. d. przyjmie posadę w firmie hurtowej poznańskiej. Oferty upraszam Kurjer zdw 74 980

Posługaczka
poszukuje posługi ewentualnie biuro. Oferty Kurjer zdw 74 997

Poszukuję
uprzątania z praniem. Kurjer zdw 74 983

Krawcowa
poza dom 2,50 dziennie. Grzebytowa, Umińskiego 9, wejście 3. zdw 74 977

Osoba
poszukuje posługi na cały dzień od zaraz. Oferty Kurjer zdw 74 976

Praczka
czysta pierze dobrze, poszukuje prania. Oferty do Kurjera zdw 74 698

Dziewczyna
pracowita, rzetelna, szuka posady najchętniej zaraz. Oferty Kurjer zdw 74 792

Emerytowany
inspektor celny, lat 46, zdrowy, energiczny, dobry administrator, posiadający referencje poszukuje posady magazyniera, kontrolera, nadzorcy osobistego sekretarza lub jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia do Kurjera pod dw 2769a

Panienka
młodsza poszukuje posady jako ekspedjentka. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 681

Krojczy
męski i wojskowy, siła pierwszorzędna, z kilkuletnią praktyką, dobrze się prezentujący, przyjmie posadę tylko w pierwszorzędnych firmach zaraz, najchętniej w Warszawie lub Łodzi. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 74 863

Drogerzysta
młodszy, dyplomowany poszukuje posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Agencji w Gostyniu. nw 5450

Dziewczyna
nawskroś uczciwa, szuka posady zaraz najchętniej za pokojową. Oferty Kurjer zdw 75 005

Emerytowany
oficer Intendentury pierwszorzędny organizator, zna się na kasowości i książkowości bardzo dokładnie, dobry kupiec, poszukuje zaraz posady zaufanej. Oferty Kurjer zdw 75 026

Student
poszukuje odpowiedniej pracy lub korepetycji. Oferty Kurjer zdw 75 033

Duet lub trio
zgrane poszukuje posady w kinie lub lokalu dancingowym. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 75 050

Kowal maszynista
nieżonaty, z praktyką cegielnianą poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 75 049

Osoba
w średnim wieku, rutynowana gospodyni, obeznana wszechstronnie z gospodarstwem domowem oraz wykwintnem gotowaniem z dobremi referencjami, szuka samodzielnej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 048

Maszynistka
z książkowością poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 74 891

Wdowa
cierpiąca na ręce prosi dla córki mającej ładny charakter pisma, o posadę do biura. Oferty Kurjer zdw 74 878

Biuralistka
z pięcioletnią praktyką, dobrem świadectwem, pisząca na maszynie w języku polskim poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 74 874

Szofer
z dobremi świadectwami przyjmie prywatną posadę zaraz. — Oferty Kurjer zdw 74 871

Osoba
inteligentna w średnim wieku, znająca wykwintną warszawską kuchnię i gospodarstwo wiejskie i miejskie poszukuje posady do jednej osoby. Fr. Ratajczaka nr. 36, Jugo. zdw 74 869

Młodsza
książkowa, kasjerka z praktyką 2½ letnią, będąc w przykrym położeniu poszukuje jakiejkolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 867

Z kaucją 300 zł
pomocnik gastronomiczny poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 74 022

Zbożowiec rutynowany książkowy
z 7 letnią praktyką, lat 23, zna języki polski, niemiecki i francuski w słowie i piśmie, biegły korespondent, obecnie na niewypowiedzianem samodzielnem stanowisku, zmieni posadę od 15 listopada lub później. Zgłoszenia do „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57.22. Pw 7 174-57,22

Inteligentna
panienka poszukuje posady do składu lub jakiejkolwiekbądź innej. Zgłoszenia do Agencji w Zdunach. nw 5 463

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 75 057

Poszukuję
posady robotnika lub woźnicy ewentualnie za kaucją. Oferty Kurjer zdw 75 064

Dziewczyna
z gotowaniem, zna wszelkie prace domowe, z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1 grudnia. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 7754

Początkująca
książkowa i stenotypistka polska poszukuje posady do biura. Oferty Kurjer zdw 75 149. — (Miejscowość obojętna).

Początkująca
z ukończoną szkołą handlową, znająca stenografję i pisząca na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 75 146

Praczka
młodsza poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 141

Registrator
samodzielny z 2½ roczną praktyką adwokacką poszukuje posady od 1. 12. niekoniecznie w biurze adwokackim. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 131

Służąca
uczciwa, pracowita, z dobremi świadectwami do wszystkiego z gotowaniem, poszukuje posady od 1. 12. 1929. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 069

Sierota
pracowita i uczciwa z dobremi świadectwami do wszystkiego poszukuje posady od grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 079

Nauczycielka
z pozwol. reg., język polski, niemiecki, francuski, muzyka, poszukuje od 1. 1. 30. posady. Przygotuje dzieci do III. gim. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 084.

Panienka
poszukuje posług lub jakiejkolwiek pracy domowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 121.

Początkująca
stenotypistka lub maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 75 124

Panienka
znająca szycie poszukuje posady do dzieci, najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 75 123.

Posługaczka
przyjmie posługę na przed południe. Oferty Kurjer zdw 75 109.

Technik
dentystyczny lub techniczka (pomocnik) potrzebny. Oferty Kurjer zdw 74 861

Krawcowa
szuka pracy w dom do reparacji lub do prasowania. Oferty Kurjer zdw 74 859

Bona
II. kl. z dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer zdw 74 854

Inteligentna
panienka znająca szycie i różny haft a znajdująca się w trudnem położeniu, szuka odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 74 853

Rządcy
posadę pod dyspozycję przyjmie zaraz lub później młody, energiczny, pracowity, zamiłowany rolnik Studjował też na U. P. Łaskawe oferty proszę kierować do ekspedycji Kurjera zdw 74 842

Panna
z szyciem poszukuje miejsca do dzieci zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 829

Syn
wyższego urzędnika z wykształceniem 6 klas gimn. poszukuje posady wolontarjusza w branży bławatów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 909

Przyjmę
posadę jako asystentka lub techniczka dentystyczna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 74 902

Przyjmę
posadę pokojowej lub do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 74 943

Osoba
znająca doskonale gospodarstwo domowe poszukuje posady do wszystkiego od 1. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 74 935

Panienka
inteligentna, uczciwa do wszystkiego z gotowaniem lub do dzieci poszukuje posady, dobre świadectwa. Oferty Kurjer zdw 74 934

Uczciwy
i pracowity robotnik, żonaty mający dobry i bezbłędny charakter pisma, znajdujący się dwa miesiące bez pracy szuka miejsca. — Oferty Kurjer zdw 74 928

Praczka
uczciwa poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 74 926

Ekspedjentka
z branży artykułów męskich szuka posady. Oferty Kurjer zdw 74 920

Początkująca
maszynistka szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 918

Ogrodnik
samodzielny kawaler lat 26 poszukuje posady najchętniej w majątku od 1. 1. 30 r. Oferty Kurjer zdw 74 922

28 WOLNE MIEJSCA

Nauczycielka
z pozwoleniem udzielania nauki potrzebna na wieś zaraz do dwojga dzieci w wieku 6 i 9 lat. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 74 557

Potrzebna osoba
skromnych wymagań do zajęcia się samodzielnie domem u starszego wdowca. Zgłoszenia z krótkim życiorysem do Kurjera zdw 74 669

Uczeń
do chemigrafji potrzebny Zakład chemigraficzny Antoni Fiedler Poznań. Długa 11. I. p. zdw 74 507

Marszantka
siła pierwszorzędna, dobrze polecona potrzebna od 1. 12. lub później. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 46.134 Pw 7 087-46.134

Muzykalna
osoba (panna lub młodzieniec), grająca zupełnie biegle na fortepianie, młoda, przystojna i wymowna, z żywem usposobieniem, znająca ile możności język francuski i niemiecki, również pisząca ile możności na maszynie, potrzebna do poważnego magazynu nut w Poznaniu. Zgłoszenia z fotografją i życiorysem do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 75 007

Pokój
do wynajęcia. Górna Wilda 42. III. ptr., prawo. zdw 75 023

Samodzielny
kierownik do hurtowego składu towarów żelaznych potrzebny od 1. 1. 1930. Udział niewykluczony. Zgłoszenia Kurjer zdw 75 037

Drogerzysta
młodszy potrzebny do małej drogerji przy aptece. Zgłoszenia z podaniem referencyj i pretensji przy wolnem utrzymaniu K. Morawski, Witkowo, apteka. zdw 75 016

Panienkę
na płaszcze damskie przyjmie Szydłowska, ul. Mylna 11. jw 3 028

Zdolny
energiczny kolporter niech się zgłosi. Ślusarska 7, B-cia Niteccy. Pw 7 181-47,79

Dziewczyna
do dzieci ze spaniem lub bez może się zgłosić. Ul. Dąbrowskiego róg Kochanowskiego, kiosk. zdw 75 055

75 — 100 zł
dziennie mogą zarobić agenci i odsprzedawcy przez sprzedaż bardzo pokupnego artykułu (nowości) znajomości fachowych nie potrzeba. Zgłoszenia przyjmuje się od godz. 9—1 i od godz. 3—6. Aleje Marcinkowskiego 16, III. p. zdw 75 053

Mydlarz
doświadczony potrzebny. Zgłoszenia Gozdowski, Poznań, Wielkie Garbary 40. zdw 75 052

Pomocnik
fryzjerski, starszy, dobry w strzyżeniu włosów damskich i ondulacji i uczenica zaraz. Poznańska 22. zdw 75 066

Dziewczyna
młodsza porządna, potrzebna zaraz do lekkich zajęć domowych. Oferty Kurjer zdw 75 074

Dziewczyna
do wszystkiego z dobrym gotowaniem potrzebna zaraz. Łajpowa, Kościelna 17. zdw 75 119

Służąca
zaraz potrzebna. Strzelecka 8, restauracja. zdw 75 108

Szofer
młodszy z dobremi świadectwami może się zgłosić. Zgłoszenia do Kurjera zdw 75 099

FUTRA spody pod futra, lisy i skóry wszelkiego rodzaju kupuje się NAJTANIEJ w firmie
JOZEF DAWID
Poznań, ul. Nowa 11 i Wrocławska 30.
Pw 4993-0,1248

Szofer
inkasent z kaucją 2.000 zł na samochód ciężarowy i osobowy zaraz potrzebny. Stancja wolna z utrzymaniem. Zgłoszenia wyszczególnione: Składnica Materjału Opałowego, Gdynia, Portowa 46. dw 2908

3 000 zł
i więcej zarobia zdolni zastępcy. Zgłaszajcie się z prowincji, piszcie do szefa organizatora Poznań, Hotel Francuski. Początkujących pouczamy. zdw 75 080

Ślusarz
za wypożyczeniem dwóch tysięcy złotych może się zgłosić na stałą pracę. Oferty Kurjer zdw 75 089.

Maszynistkę
młodszą, biegłą do adresów przyjmie Piliński, Lodowa 1, Łazarz. zdw 75 096

Agenci
losowi zgłoście się po dodatkowy artykuł pokrewniony. Stały dochód, wysoka prowizja. Śniadeckich 30, II., 4—7. Kw 1 166

Fotograf - laborant
inteligentny potrzebny dla demonstrowania światowej marki papierów, klisz oraz błon fotograficznych zarówno zawodowych jak i amatorskich w całej Rzeczypospolitej. Posada stała. Reflektuje się na poważne siły z wieloletnim doświadczeniem Znajomość języka niemieckiego lub francuskiego pożądana, aczkolwiek niekonieczna. Dyskrecja zapewniona. Oferty pod: „Fotograf Wojażer" do biura ogłoszeń Teofila Pietraszka, Warszawa, ul. Marszałkowska 115. nw 5446

Panna - freblanka
uczciwa, skromna i religijna potrzebna zaraz lub 1. 12 do 3 dzieci w wieku 2—5 lat. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego dw 2906

Starszego cukiernika
dobrego, uczciwego pracownika, obznajmionego we wszystkich pracach specjalnie w wyrobie tortów i ciast deserowych potrzebny od 25. 11. 29. Oferty z referencjami i podaniem wymaganej pensji możliwie w języku niemieckim uprasza Cukiernia Fryderyk Kubina, Królewska Huta, ul. Wolności 40. dw 2909

Dobry dochód
stały lub uboczny osięgnąć może każdy przez podróżowanie lub pracę piśmienną u siebie w domu Informacje za nadesłaniem znaczka. Bojanowski, Czarna Woda (Pomorze). dw 2911

Kucharka
samodzielna, do skromnego domu 7 osób, czysta i uczciwa poszukiwana od 1. 12. 29. Zgłoszenia Kurjer zdw 74 873

Młoda
dziewczyna do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna. Lewandowska, Górna Wilda 113. zdw 74 872

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem i prasowaniem sztywnej bielizny oraz do wszystkiego szuka posady od 1 grudnia Oferty Kurjer zdw 74 860

Krawcowa
potrzebna specjalność kostjumy maskowe „Janina". Górna Wilda 13. zdw 74 851

Fryzjerkę
pierwszorzędną na dobrych warunkach przyjmie „Garsonka", Aleje Marcinkowskiego 20. zdw 74 911

Szofera
z kaucją 1.000 zł potrzebuję natychmiast. Zgłoszenia Józef Lewandowicz, Strzelno, ul. Młyńska zdw 74 894

Poszukuję
pani do objęcia garderoby w Kabarecie w większem mieście województwa, kaucja 2.000. Duży zysk. Oferty Kurjer zdw 74 955

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna od 1. 12. Krockerowa, Matejki 2. zdw 74 953

Dziewczyna
umiejąca gotować do wszelkiej pracy domowej zaraz. Kaczmarek, Wielkie Garbary 4. zdw 74 950

Dziewczyna
uczciwa i pracowita do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Łosiak, Mickiewicza 13. zdw 74 912

Bona wychowawczyni
z szyciem, dobrze wychowana, potrzebna do dworu do trzech chłopców 6, 8 i 10 lat. Zgłoszenia osobiste w najbliższy czwartek 2—4 i piątek 8—9 rano Radziszewska, Górna Wilda 50, III., prawo. dw 2 915

Służąca
uczciwa do wszystkiego może się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 17a, III., prawo. zdw 74 988

Podróżujący
na prowincję do auta, który jest dobrze zaprowadzony. Migdałek, Aleja Małopolska 8. zdw 74 999

Młodsza
panienka pisząca biegle na maszynie „Remington", potrzebna zaraz. W. Garbary 37, skład. zdw 75 004

Za
wypożyczeniem zł 1 000, otrzyma magazynier stałą posadę. Oferty Kurjer zdw 75 008

Żądajcie
WATĘ przeciw KATAROW
tylko z marką ochronną
„Chemergon"
w opakowaniu jak poniżej.

Młoda
ładna panienka z dobrą prezencją do bufetu potrzebna. Chwaliszewo 60/62 Zgłoszenia od 2—4 po południu. zdw 74 832

Służąca
z poleceniami do wszystkiego potrzebna. Adres Kurjer zdw 74 809

Służącą
do wszystkiego uczciwą i chętną przyjmę. Chwaliszewo 19, skład. zdw 74 839

Sprzedamy
budynek restauracji Okocim na P. W. K.
Bliższe informacje w składzie piwa **Poznań, Górna Wilda 123.** Pw 7188-47,88

Humor zagraniczny

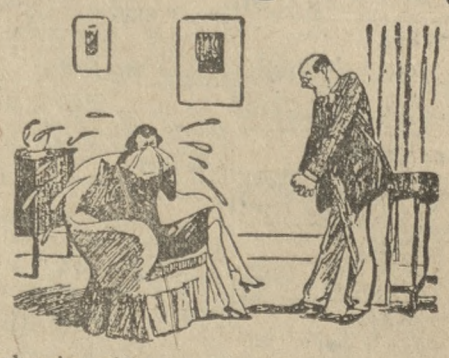

— Kochanie, cóż to za rozpacz? czemu płaczesz?
— Nic ważnego — przypomniałam sobie moich poprzednich sześciu mężów.
(London Opinion) S. F.

Przedpłata na grudzień 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4 70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86 kwartalnie zł 14.58. pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18 30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10. w dn. przedświąt do godz. 9 przed południ. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149